

1 § Debatt med anledning av budgetpropositionen

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Finansministern överlämnade regeringens proposition 2012/13:1 med förslag till statsbudget för 2013, finansplan, skattefrågor och tilläggsbudget m.m.

Anf. 1 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! I dag överlämnar vi budgetpropositionen för 2013. Det sker i en mycket besvärlig tid i världsekonomin. Krisen i Europa har stabiliserats, men det finns betydande risker för nya orosvågor. Vi vet inte om Grekland kommer att genomföra de åtgärder som krävs. Det verkar som om hålen bara blir större och större. Spanien tyngs av både banker och regioner. Italien har tappat konkurrenskraft i decennier. Det hänger ett kvarnhjul runt Europas ekonomi i termer av att återhämtningen dämpas av illa skötta offentliga finanser och långsiktiga strukturproblem.

Man kunde kanske tro att USA och Asien skulle kunna lätta upp detta. Tyvärr är det inte så. Skulder och överinvesteringar gör att varken Kina eller USA kan utgöra draglok för Europa. Vi är i ett osäkert läge. Vi har fem eller sex år av kris och möjligen ett sjunde år innan vi kan se en tydlig återhämtning i världsekonomin.

Sverige har varit mer stryktåligt än de allra flesta länder. Vi har haft en tillväxt som har varit dubbelt så hög som i OECD-området. Vi har haft en tillväxt som har varit tre gånger så hög som i EU. Vi har en sysselsättning som, om den hade utvecklats på samma sätt som inom EU-området, hade varit 150 000 personer lägre. Vi har en arbetslöshet som hade varit 75 000 personer högre, om vi hade utvecklats som andra europeiska länder.

Det faktum att Sverige har varit motståndskraftigt och stryktåligt betyder inte att det inte finns stora utmaningar. Den första utmaningen för Sverige är att vår viktigaste ekonomiska partner, Europa, kommer att stå och stampa inte bara i år utan under många framåt. De flesta bedömare tror att Europa knappast kan växa med mer än någon procent utan att man för den skull går in i kapacitetsrestriktioner.

Vi har en utmaning i att konkurrensen i världsekonomin hårdnar. Asien och Kina går på bred front ut och blir allt viktigare inom de områden, verkstadsindustri och högteknologi, där Sverige tidigare varit starkt. Vi måste skapa förutsättningar för fler jobb i växande företag i Sverige. Det är bara genom att företagen vill anställa och skapa nya jobb som vi kan nå full sysselsättning. De jobben måste komma ungdomar och invandrare till del om vi ska slå vakt om full sysselsättning.

Sverige står starkt. Både 2012 och 2013 kommer vi att ha bland de starkaste offentliga finanserna i Europa. Vi kommer att ha bland de starkaste budgetsaldona, bland de lägsta skuldsättningarna och vara bland dem som har den allra högsta graden av långsiktig uthållighet.

Inte minst från socialdemokratiska partier i Europa, men också från internationella organisationer, talar man om att fler borde göra något för att säkra återhämtningen och göra något åt lågkonjunkturen. Om vi jämför oss med Tyskland ser vi att vi har 35 procents skuld och Tyskland 80. Om vi jämför oss med Finland ser vi att de har höjt momsens med 2 procent, att de har höjt skatten för pensionärer och höjt energiskatter och att de har 50 procents skuld. Om vi jämför oss med Holland, som är ett land som annars påminner mycket om Sverige, ser vi att de har en skuld som överstiger 3 procent och att de genomför kraftiga åtstramningar och en momshöjning med 2 procent.

Sverige har en unik styrka i att vi har starkast offentliga finanser, bland de lägsta skuldsättningarna och bland de bästa långsiktiga uthålligheterna. Uppgiften för oss är tydlig. Europa kommer att stå och stampa under många år och konkurrensen hårdnar. I det läget är det ansvarsfullt att prioritera det som är viktigast för att klara långsiktig tillväxt. I det läget är det ansvarsfullt att lägga fram en budget som skyddar Sverige från den oro och de bekymmer som kommer att plåga omvärlden. Detta ändrar naturligtvis inte på inställningen att vi ska agera med försiktighet. Vi ska inte drivas ned i stora underskott som många, till och med här i Sveriges riksdag, har krävt under krisåren. Vi ska ha säkerhetsmarginaler så att vi kan möta en mer besvärlig utveckling. Vi ska ha en uthållighet som gör att vi inte behöver lägga om kursen utan kan fortsätta att ta ansvar för att föra Sverige ur krisen.

Sverige kan inte lita på att det räcker med ett Europa som inte har någon tillväxt under de kommande åren. Vi måste själva stärka vår konkurrenskraft om vi ska klara utvecklingen. Vår utmaning är att år efter år ha företag som producerar nya produkter, som skapar förutsättningar för att konkurrera på nya marknader, som förändrar sina organisationer och öppnar sig mot världen på nya områden. Det kan inte politik garantera, och det kan inte politik kommendera fram men det kan politik skapa förutsättningar för. Det skapar man förutsättningar för genom skatter som gör att det lönar sig att arbeta, som gör att det lönar sig att investera och som gör att det lönar sig att äga och driva företag. Det gör man genom att ha en budget där man prioriterar tillväxtutgifterna, infrastruktur och forskning. Det är så vi har prioriterat i den här budgeten. Det är en ansvarsfull budget eftersom vi investerar för framtiden. Vi gör det genom att lägga mer energi i svensk ekonomi när vi har ett bekymmersamt läge internationellt. Det handlar om infrastruktur, forskning och bättre bolagskatter. Det är så man skapar förutsättningar för bättre tillväxt.

I den här budgetpropositionen lägger vi fram förslag som motsvarar ca 23 miljarder för 2013 och ca 27 miljarder för 2014. Sverige är praktiskt taget det enda land i Europa som kan göra det. Vi presenterar åtgärder för att stärka långsiktig tillväxt och Europas starkaste offentliga finanser.

(Applåder)

Hade andra länder vidtagit liknande åtgärder hade räntorna skjutit i taket, trovärdigheten brustit och osäkerheten kommit tillbaka. Vi har de starkaste offentliga finanserna. Därför kan vi också ha den starkaste politiken för att säkra och skydda Sverige.

Vi lägger i storleksordningen 7 miljarder på att förbättra infrastrukturen under 2013 och 2014. Under hela planeringsperioden ökar vi anslagen från i storleksordningen 40 till 55 miljarder kronor. Över perioden tillförs sammantaget 100 miljarder till infrastruktur. Det betyder att vi kan göra en drift- och underhållssatsning på ungefär 20 miljarder. Det betyder att vi klarar av att sätta i gång bygget av Ostlänken. För första gången, kanske sedan 1800-talet, sätter vi nu i gång bygget av en ny stambana. För Norrköping och Linköping handlar det om att vi reducerar restiderna med 20 och 30 minuter. Vi kan nu också sätta i gång byggnationen av en ny stambana mellan Göteborg och Västerås. Sammantaget rör det sig om 35 miljarder kronor. Det är en styrka för svensk ekonomi att vi kan lägga till kraft i ett läge när andra ska backa hem.

I budgetpropositionen presenterar vi en bred satsning på forskning och infrastruktur. Sverige går nu över 1 procent av bnp i offentliga satsningar på forskning och infrastruktur. Därmed kan vi klara av en bred satsning på livsvetenskaperna genom Science for Life Lab. Det innebär att vi kan lägga fram en bred och offensiv innovationsstrategi. Det innebär att Sverige är i tåten som kunskapsnation.

Vi ligger redan långt framme när det gäller satsningarna på forskning. Vi kan förstärka den positionen när andra länder kommer att tvingas backa hem.

Vi föreslår också tuffa åtgärder för att förbättra och säkra våra bolagsskatteintäkter. Vi föreslår begränsningar i fråga om möjligheterna att använda räntesnurror, och vi sänker samtidigt bolagsskatten. Låt oss vara tydliga med vad det innebär. Vi genomför den största sänkningen av bolagsskatten sedan skattereformen. Det innebär att vi gör det kraftigt mer lönsamt att investera i Sverige. Det betyder att vi får en större kapitalstock, bättre produktivitet, bättre reallöner och bättre förutsättningar för jobb i Sverige. Detta betyder att vi sänker den skadligaste skatten för tillväxten. I det läge som vi nu är tror jag också att det betyder att företag som annars skulle bli stressade av sina ägare och säga upp människor kanske kan ha ett läge där lägre bolagsskatt gör att färre människor förlorar sitt arbete.

Det centrala här är att vi tätar hinken från två håll. Det läcker ur den svenska bolagsskatten. Skatteundandragandet har ökat explosionsartat under senare år. Vi tätar det genom att begränsa möjligheterna till ränteavdrag. Men vi tätar det också genom att sänka skatten så att det blir mer attraktivt att vara i Sverige och driva företag i Sverige.

Prot. 2012/13:4
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Låt oss vara tydliga. Detta är breda satsningar. Det är breda satsningar på forskning, infrastruktur och bolagsskatt. Men det är också en försiktig strategi. Vi kommer när vi har lagt fram detta program att ha tillräckliga säkerhetsmarginaler för att kunna möta en svårare utveckling. Vi kommer att kunna klara att hantera detta om krisen i Europa förvärras. Vi är försiktiga, vi är ansvarsfulla, och vi har säkerhetsmarginaler som gör att vi kan ta ansvar för att trygga och skydda Sverige i ett besvärligt läge.

Det är viktigt att komma ihåg var vi står. Sedan jag blev finansminister har vi reducerat skuldsättningen i Sverige från ungefär 45 procent av bnp till ned mot 37 procent i dag. Det betyder att vi har tagit ned skulden med i storleksordningen strax under 10 procent under dessa år. G7-länderna, de stora ekonomierna i världen, har ökat sina skulder med 40 procent under samma tidsperiod. EU-länderna har ökat sina skulder med 25 procent under denna tidsperiod. Det är tack vare denna försiktighet, och det är tack vare att vi inte vred om ratten och körde ned i skuldtrasket när det krävdes, som vi nu kan skydda Sverige och ha en stabilitet kring offentliga finanser, ha en stabilitet kring Sverige, som gör att det är tryggt att bo, leva och investera i vårt land.

(Applåder)

Fru talman! Regeringen försöker skydda och ta ansvar för Sverige i besvärliga tider. Det gör vi genom att skydda offentliga finanser så att det inte finns osäkerhet om Sverige. Det gör vi genom att skydda jobb och tillväxt i Sverige genom att göra framtidsinvesteringar. Det gör vi genom att skydda vår långsiktiga konkurrenskraft, det som är allra viktigast för att det ska finnas jobb i vårt land också i framtiden. Men vi försöker också skydda sammanhållningen. När man hanterar en ekonomisk kris är det viktigt att landet håller ihop. Där gör vi nu viktiga satsningar mot ungdomsarbetslösheten och för att förbättra integrationen.

Tittar vi på regeringens åtgärder kanske det allra viktigaste är att vi nu får en förstärkning av lärlingssatsningarna och yrkesutbildningarna på plats. Vi kommer att få en mer tysk arbetsmarknad i Sverige där det blir öppnare vägar in i jobb för unga människor. En förstärkning av lärlings-systemet är ett första steg i denna riktning som är mycket välkommet.

Vi förstärker de praktiska yrkesutbildningarna, vi förstärker arbetsmarknadsutbildningarna, vi förstärker nystartsjobben, och vi vidgar möjligheterna till etableringsersättning. Det är en lång rad åtgärder som gör att vi har lite bättre förutsättningar att möta ungdomsarbetslösheten. Det gör vi för att vi vill hålla ihop Sverige i tider av kris och oro. Men det är inte bara på detta område som vi gör det. Det är viktigt med åtgärder som hindrar krisen från att slita isär vårt land. Därför höjer vi bostadstillägget för pensionärer. Därför sänker vi skatten för pensionärer. Därför höjer vi barnstillägget i studiemedlen. Därför höjer vi grundnivån i föräldraförsäkringen. Därför reformerar vi försörjningsstödet så att det lönar sig bättre att arbeta. Detta är breda åtgärder som riktar sig till dem i Sverige som har de lägsta inkomsterna. Det sägs att budgeten inte har några stora effekter på människors ekonomi. Det är sant om man inte råkar vara en äldre kvinna med låg eller begränsad inkomstpension. Men då är det en påtaglig förstärkning som vi gör, och det gör vi därför att vi prioriterar att hålla ihop i Sverige också i tider av kris.

Fru talman! Budgetpropositionen lägger en stark grund för en ansvarsfull ekonomisk politik i Sverige. Vi skyddar Sverige i en hård tid

mot en bekymmersam omvärld. Vi säkrar ett manöverutrymme, vi säkrar säkerhetsmarginaler, och vi säkrar att vi kan vidta åtgärder om krisen förvärras. Vi skyddar Sverige, och vi tar ansvar för Sverige genom att göra viktiga framtidsinvesteringar. Det är så vi kan säkra att det finns jobb, produktion, välfärd och skatteintäkter också i framtiden. Men vi värnar också sammanhållning, vi värnar välfärd, och vi värnar ett samhälle som också i kristider orkar göra någonting för dem som har de lägsta inkomsterna. Och vi investerar Sverige starkare. Det är därför som vi har lagt fram en budgetproposition som investerar för framtiden.
(Applåder)

Anf. 2 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Jag ska börja med det mest grundläggande. Socialdemokraterna lade fast det finanspolitiska ramverket efter krisen på 90-talet. Tio år senare valde Moderaterna att ansluta sig. Det är någonting som jag har berömt finansministern för vid ett flertal tillfällen. Den breda uppslutningen bakom ramverket har varit en styrka för Sverige under de senaste oroliga åren. Det har varit en konkurrensfördel för vårt land att vi har haft en bred uppslutning i det politiska systemet.

Nu varnar regeringens egna expertmyndigheter för att regeringens politik inte möter en del av ramverket, nämligen överskottsmålet. Ekonomistyrningsverket konstaterade för två veckor sedan att det inte finns utrymme för regeringens reformer. Konjunkturinstitutet pekar på att pengarna är slut i och med detta och att besparingar väntar framöver. Finansdepartementets tjänstemän skriver också i din egen finansplan, Anders Borg, att ni inte klarar målet.

Överskottsmålet brukar utvärderas med tre olika indikatorer. Det är det konjunkturjusterade sparandet, det är sjuårsindikatorn, och det är det tillbakablickande tioårsgenomsnittet. Alla visar att du inte når ditt mål. Även det finanspolitiska rådets tioårsindikator visar samma sak, och det i ett läge när du har skruvat upp dina prognoser för åren framöver som ligger långt över vad andra seriösa bedömare anser.

Anders Borg, med den information som nu finns tillgänglig, med reservation för att vi har haft din budget en ganska kort tid, förefaller det inte som att budgeten är förenlig med överskottsmålet. Ändå lånar du till en mycket stor sänkning av bolagsskatten. Kan du förklara det?
(Applåder)

Anf. 3 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Ärade ledamöter! Nu talade Fredrik Olovsson, som representerar Socialdemokraterna. Han kommenterar en budget som har Europas starkaste offentliga finanser, starkare än Tysklands, starkare än Finlands, starkare än Hollands, starkare än Österrikes och starkare än de offentliga finanserna i något annat europeiskt land som är jämförbart med Sverige. I detta läge, när vi tar ansvar för att skydda Sverige och göra framtidsinvesteringar och där vi väljer infrastruktur, forskning och bolagsskatt, säger Fredrik Olovsson att det är för mycket därför att man är mer pessimistisk och redan har föreslagit alltihop. En mer osammanhängande ekonomisk politik tror jag knappt att vi har sett i denna kammar. Hur kan det vara för mycket om man tror att bedömningen är för optimistisk? Hur kan det vara så att vi i Sverige med de starkaste offent-

liga finanserna i Europa inte har råd att skydda jobben och att skydda vår konkurrenskraft och ta ansvar för att människor kommer i sysselsättning?

Socialdemokraterna står för en osammanhängande ekonomisk politik. Det enda ord som faller mig på läppen är politisk opportunism. Politisk opportunism är när man intar en position som man själv inte tror på och som man vet är sakligt fel därför att man vill vinna mediepoänger. Det går inte att beskriva Socialdemokraternas position som något annat än opportunism.

Vi har starkast offentliga finanser. Vi kan investera i framtiden, säkra jobben och bygga under efterfrågan i Sverige. Socialdemokraterna, som prompt skulle köra ned bilen i skuldträsket när det var som mest osäkert, som siktade ned i den värsta leran av skuld och underskott, säger då att Sverige – som har starkast offentliga finanser av alla – inte ska ta ansvar för framtiden. Vem ska då ta det ansvaret, Fredrik Olovsson?

(Applåder)

Anf. 4 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Jag tror att alla hörde att Anders Borg inte svarade på min väldigt enkla fråga. I stället fick vi detta rasande utbrott. Fantastiskt!

Du använder tre indikatorer, Anders Borg – tre stycken. Du har dessutom hittat på några av dem själv. Nu vill du inte mätas mot dem. Det är mycket förvånande.

I vårpropositionen för 2010 – jag har ett utdrag här – såg dessutom indikatorerna ungefär likadana ut som i dag. Det skiljer lite grann, men i stort sett ingenting. Då konstaterade du att det utifrån indikatorerna inte är uppenbart att det finns något utrymme för ytterligare ofinansierade reformer. Du fortsatte: Nu är det osäkert att in-teckna utrymmet för permanenta reformer som bedöms uppstå först i slutet av kommande mandatperiod. Det är samma siffror men ett helt annat utfall i reformutrymme. Du framstår nu faktiskt mer som en moderat partistrateg än en seriös finansminister.

Jag tycker att du ska svara på frågorna. Varför följer du inte dina indikatorer?

(Applåder)

Anf. 5 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Opportunism i politiska sammanhang är när man intar en position man själv inte tror på och som man vill vinna mediepoänger på. Det är vad Socialdemokraternas ekonomiska politik nu präglas av – opportunism.

Låt oss ta dessa frågor ordentligt. När man har lågkonjunktur – när arbetslösheten är hög och vi har lediga resurser – ska man stimulera. Då sänker Riksbanken räntan, och då ligger vi lite under 1 procent i överskott. Sedan får vi en högkonjunktur. Då börjar priserna stiga, Riksbanken höjer räntan och vi ska ha ett överskott på över 1 procent. Vi har alltså den mest besvärliga ekonomiska situation vi har haft sedan depressionen, och vi har de starkaste offentliga finanserna i Europa. De är starkare än i Tyskland, Holland, Österrike och Finland, trots att de får höja skatter och strama åt.

Socialdemokraterna är i otakt med tiden. Nu är det tydligen idén att man i en besvärlig tid ska strama åt ekonomin. Det kommer naturligtvis

att leda till färre jobb, högre arbetslöshet och i slutändan också sämre offentliga finanser. Det är opportunist, Fredrik Olovsson.
(Applåder)

Prot. 2012/13:4
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 6 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Det är en finansminister som närmast befinner sig i affekt vi ser i talarstolen i dag. Rösten bär inte, och han ger över huvud taget ett intryck av att vara ganska pressad.

Det kan man kanske förstå, för tittar man på de prognoser som regeringen och finansministern använder som underlag för sina väldigt stora reformer ser man att de skiljer sig väldigt mycket ifrån i princip alla andra bedömares. För 2014 ligger ni mer än 1 procent högre i bnp-prognos än övriga bedömare – 1 ½ procent högre än regeringens egen bank, Nordea. Tittar man däremot på arbetslösheten är situationen den rakt motsatta; där ligger regeringen 1 procent under alla andra bedömare, även Konjunkturinstitutet och de stora bankerna. Frågan är varför finansministern gör en helt annan bedömning av ekonomin framöver än de myndigheter han själv har tillsatt för att följa ekonomisk utveckling gör.

Om regeringens budget baseras på glädjekalkyler kommer det att skapa ekonomisk instabilitet och osäkerhet i vårt land. Det tror vi är en väldigt olycklig utveckling när vi fortfarande ser att det finns en stor osäkerhet i vår omvärld. Nu ser vi på DN Debatt hur finansministern redan i dag, samma dag som budgeten läggs fram, tycks ta avstånd från sina egna prognoser och prata just om osäkerheten i sin omvärld. Frågan är om det inte är rekord i halveringstid för hur länge ekonomiska prognoser håller: samma dag som budgeten läggs fram.

Konjunkturinstitutet säger att det med regeringens reformutrymme inte finns något utrymme för nya reformer under kommande år. Det borde mana finansministern och andra till oro. Frågan som uppstår för mig när jag läser budgeten är vilken kristallkula Anders Borg har tittat in i som ingen annan av de ekonomiska bedömare i samhället tycks ha tillgång till. Vad är det för beräkningar och bakgrundsinformation som Anders Borg känner till men som inga andra av de tongivande ekonomerna i vår omvärld har tillgång till?

(Applåder)

Anf. 7 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Vi lägger alltså fram en budget som har ett starkare saldo än något annat jämförbart europeiskt land. Den har en lägre skuldnivå och en bättre långsiktig uthållighet. Det kan vi göra eftersom vi inte följer råden att köra ned ekonomin under de osäkra krisåren.

Nu gör vi en bedömning som naturligtvis baserar sig på en prognos men också på vilka risker vi ser i ekonomin. Då är vår oro att det finns bekymmer här. Det finns andra länder som tog dessa stora underskott, om det var Spanien, Grekland eller vad det nu rör för länder som kan komma. Vad gör man då? Enligt vår uppfattning är det med den styrka vi har ansvarsfullt att försöka skydda Sverige. Då ska man inte strama åt. Hade vi inte gjort investeringar i infrastruktur, drift och underhåll, järnväg och det andra som krävs i forskning och bolagsskatt hade vi strypt svensk ekonomi trots att vi har de starkaste offentliga finanserna. Det är en väldigt ologisk ekonomisk politik.

När ekonomin är svag ska man ha ett sparande som ligger lite under 1 procent. När ekonomin är stark ska det ligga lite över 1 procent. I genomsnitt ska det landa på 1 procent. Nu har vi tre år bakom oss av väldigt svag efterfrågan i världsekonomin, och vi har tre år framför oss som präglas av en svaghet. Då kan vi tack vare försiktigheten ta långsiktigt ansvar. Vad är det vi gör? Jo, vi prioriterar forskning, infrastruktur och bolagsskatt. Det är knappast väljaropportunist. Väljaropportunist är det Per Bolund och Socialdemokraterna representerar, där man har en osammanhängande ekonomisk politik där vi å ena sidan är för optimistiska i bedömningen och å andra sidan gör för mycket. Det går ju inte ihop.

Om ni menar allvar med att det kan bli värre än vad vi är oroliga för ska ni naturligtvis föreslå åtgärder mot det, men det vill ni ju inte. Ni vill i stället strypa svensk ekonomi. Det går inte ihop.

Anf. 8 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Apropos att gå ihop säger nu finansministern att vi ser en mer osäker ekonomisk utveckling, men tittar man på regeringens prognos ska ekonomin, tror regeringen, stiga med 2,7 procent nästa år, 3,7 procent 2014 och 3,5 procent 2015. Det är betydligt mer än någon annan bedömare. Hur var det med den där osäkra ekonomiska utvecklingen? Det verkar inte vara regeringens siffror i alla fall.

När vi pratar om logik är en viktig fråga tillbaka till finansministern vad logiken är i att driva statens finanser med underskott för att finansiera stora skattesänkningar. Framför allt är det bolagsskatten som man nu tänker sänka med 16 miljarder. Vi ser inte detta som en logisk ekonomisk utveckling – speciellt inte om man därmed gör det omöjligt att göra viktiga och stora reformer under kommande år om det visar sig att ekonomin vänder nedåt, vilket bedömare utanför Finansdepartementet varnar för.

Dessutom talar regeringen i budgeten om att man ska börja luckra upp det finanspolitiska ramverket, vilket vi ser med väldigt stor oro på. Det kommer att skicka dåliga signaler om instabilitet till resten av marknaden. Frågan är om Anders Borg tittar mer på valcykeln än på konjunkturcykeln när han utformar sin ekonomiska politik.
(Applåder)

Anf. 9 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Konjunkturinstitutet, Riksbanken, Ekonomistyrningsverket, OECD, Europeiska kommissionen, Internationella valutafonden – alla dessa organisationer är överens om en sak i sina bedömningar. Finansdepartementet delar denna bedömning, och det är att Sverige har de starkaste offentliga finanserna av alla jämförbara länder. Det är starkast långsiktig uthållighet enligt IMF:s, kommissionens och OECD:s bedömningar. Det är det starkaste budgetsaldot för 2013 i alla dessa olika bedömningar.

Vi har alltså en trygghet kring Sverige. Sedan vi presenterade dessa reformer har ränteskillnaden till Tyskland minskat. Det är en styrka vi har tack vare regeringens ansvarstagande. Det är en styrka vi har tack vare de säkerhetsmarginaler vi har byggt upp.

Det som Per Bolund här säger är komplett osammanhängande. Han säger att han är orolig för prognosen. Jag säger att jag har ägnat hela mitt

yrkesliv åt prognoser, så jag är tacksam för Per Bolunds lektioner här på området. Jag har lärt mig under de åren att prognoser är osäkra. Men om ni nu tror det, varför ska ni då samtidigt strypa ekonomin?

(Applåder)

Anf. 10 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! Förra gången finansministern och jag möttes i ett replikskifte här var i våras med anledning av vårpropositionen, där riktlinjerna för dagens budget lades fast eller deklarerades från finansministerns sida.

Finansministern anklagade å sin sida oss sverigedemokrater för att vilja ge mycket åt många – hur nu det ska kunna vara något dåligt. Själv fick han mycket kritik, både från mig och från den övriga oppositionen och från den svenska ekonomiska expertisen, för att ha lagt fram ett förslag till riktlinjer som var ganska skralt på förslag. Men sedan dess har det runnit lite vatten under broarna.

Det vi ser i dag är ett dokument som närmast kan betraktas som ett hopkok av idéer från oppositionen som regeringen har plockat under sommaren. Men det är ett hopkok som inte så mycket präglas av mycket åt många utan snarare lite åt många. Jag tror inte direkt att Sveriges pensionärer i dag skålar i champagne över 50 kronor mer i plånboken.

Det saknas kraftfulla åtgärder för att stimulera sysselsättningen och tillväxten. De flesta av satsningarna är endast att betraktas som symboliska summor, smulor från ett middagsbord där invandringen är hedersgäst, för det är så att regeringen siktar på och prognostiserar återigen nya invandringsrekord under budgetperioden. Det här vill jag mena är politisk opportunist. Man står i riksdagen och målar upp en saga om den lyckade invandringspolitiken, hur den hjälper och räddar våra äldre och räddar ekonomin på sikt, samtidigt som vi ser i verkligheten hur Sverige ligger sämst till i OECD när det till exempel gäller sysselsättningsgapet mellan utrikes- och inrikesfödda. Över 100 miljarder kommer regeringen att få betala under den kommande mandatperioden för den här politiken. Det är opportunist, det är opportunt och det är ohederligt.

Min fråga till finansministern är: Tror finansministern att de egna väljarna föredrar en fortsatt ökande invandring finansierad med ett högre skattetryck och en sämre välfärd före ett lägre skattetryck och en stärkt välfärd finansierad med en mer ansvarsfull invandringspolitik?

(Applåder)

Anf. 11 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Erik Almqvist har rätt i att det har varit en förskjutning från budgetpropositionen för 2012 till budgetpropositionen för 2013.

När vi kom till riksdagen med budgetpropositionen för 2012 hade vi tappat i runda slängar 60 miljarder. Vi stod i en situation där Grekland befann sig närmast på randen till sammanbrott i ett banksystem som inte var förberett på detta. Sedan dess har det hänt en hel del. Centralbankerna Bank of Japan, Federal Reserve och ECB har alla gjort breda insatser för att stabilisera situationen.

Vi är nu på väg till en budget där vi vet att det kommer en infrastrukturproposition och en forskningsproposition. Då är det väldigt naturligt att vi gör en del insatser på de områdena. Det var också akut att stänga

Prot. 2012/13:4
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

bolagsskattesnurrorna. Det var akut att få stopp på den växande skatteplaneringen på det här området.

När vi känner den här tryggheten och kan säga att vi har bland de starkaste offentliga finanserna i Europa är det naturligt att vi gör en del viktiga och ansvarsfulla framtidssatsningar så att Sverige bättre kan klara konkurrens och jobb.

Jag tycker att det är en lite besvärlig tajmning att diskutera stigande kostnader för invandringen. Det som gör att vi nu räknar med en stigande kostnad för flyktingar i Sverige är framför allt att det är en inbördeskrigsliknande situation i Syrien. Vi ser att det redan nu kommer människor därifrån, och vi räknar med att det kommer ett växande antal under de kommande åren. Det kommer att tillta månad för månad, tyvärr, och det kommer att fortsätta med anhöriginvandring.

Man använder alltså haubitsar och skjuter i tätbebyggda områden. Man använder stridsflygplan över civilbefolkningen. Inte ens Erik Almqvist kan på allvar mena att vi i det läget skulle säga att nu tar vi och stramar åt det här, utan när vi ser de här tv-bilderna är det ett ansvar som vi har att hjälpa människor i nöd. Då tycker jag att det är en självklarhet att vi får bibehålla en generös och öppen syn på flyktingar i ett så akut läge.

(Applåder)

Anf. 12 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! Finansministern gör två misstag här.

Först bemöter han en kritik som jag tror att han snarare fick höra från de rödgröna i replikskiftena. Jag har inte kritiserat sänkningen av bolagsskatten. Jag har inte kritiserat satsningarna på infrastruktur. Det är dessutom satsningar som vi har aviserat långt tidigare.

Det andra misstaget gör han när han talar om flyktingar som flyr från krig. Om finansministern kände till Sverigedemokraternas invandringspolitik skulle han veta att vi vill dubbla, eller kanske till och med tredubbla, anslagen som går till att hjälpa flyktingar runt om i världen där de kan göra som störst skillnad. Vi vill dessutom fortsatt hedra de åtaganden som vi har gjort med UNHCR om flyktinginvandring. Men det handlar om den stora breda massinvandringen, alla de anhöriga och övriga invandrargrupper som kommer till Sverige, som inte andra länder tar emot, för Sverige är bäst inom OECD, bäst i Europa på att ha en stor invandring.

Jag fick inte svar på min fråga: Tror finansministern på fullt allvar att de borgerliga väljarna föredrar att vi fortsätter att ha den mest omfattande och dyra invandringen per capita i Europa finansierad med ett högre skattetryck och en sämre välfärd? Eller kan det kanske vara så att man vill det motsatta?

(Applåder)

Anf. 13 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Jag vill ändå ge en bakgrund till varför det finns en tydlighet i att när vi gör budgeten 2012 måste vi visa en större försiktighet när det gäller osäkerheten. Kommer vi till riksdagen och säger att vi har tappat 60 miljarder är vi i en annan situation än om vi kommer till riksdagen och säger att offentliga finanser har utvecklats som vi trodde. Vi

kan känna oss relativt trygga med att vi har säkerhetsmarginaler. I ett läge där vi vet att vi har en infrastrukturproposition och en forskningsproposition och måste göra något åt bolagsskatten väljer vi att göra det.

Jag delar inte Erik Almqvists syn på invandringspolitiken. Såvitt jag förstår har vi en flyktinginvandring, nu i akut belysning från inbördeskriget i Syrien med allt vad det innebär. Vid sidan av det har vi en viss anhöriginvandring. Sedan har vi 30 000–40 000 personer som kommer hit därför att de vill arbeta i Sverige eller därför att de vill bli studenter i Sverige. Jag är helt övertygad om att de som kommer hit och arbetar eller som är här som studenter innebär ett stort tillskott för svensk ekonomi och därigenom bidrar till att svensk arbetsmarknad fungerar bättre.

(Applåder)

Anf. 14 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Vi är många som vägrar att se våra föräldrar som varor och våra barn som checkar i en marknadsstyrd kommersialiserad välfärd. Vi tycker helt enkelt att de är värda mer respekt än så och en bättre framtid.

Vi menar att det behövs en demokratiskt styrd välfärd, styrd efter behov, för att vi ska få en rättvis fördelning av den välfärd som vi faktiskt har resurser till. I stället har vi fått ett system som ser människor som lönsamma eller icke lönsamma, ett system där vinstdrivna företag agerar för att maximera vinsten, pressa kostnader och fokusera på de lönsamma. Det offentliga får ta hand om dem som blir över, dem med störst behov. Men kommersialiseringen pressar också de offentliga att agera som vinstsyftande i tävlan om lägsta pris. Det blir helt enkelt en nedåtgående spiral. Behovsstyrningen har kommit på skam.

I dag går varannan skattekrona som går till privata företag till 16 riskkapitalägda koncerner. Den mångfald som övriga partier talar om blir alltmer ett riskkapitalistiskt monopol. Små bolag köps upp och ideella aktörer slås ut eftersom stordriftsfördelar behövs för att kunna pressa kostnaderna och maximera vinsten. Det har helt enkelt blivit fri dragningsrätt på våra skattepengar – en tombola med vinst varje gång. Vinsten var 8 miljarder kronor år 2009.

De argument som har förts fram för privatiseringarna har varit ökad mångfald. Vi har fått ett riskkapitalistiskt monopol. Ökad effektivitet och kvalitet var ett annat argument. Det har blivit såväl lägre personaltäthet som lägre utbildningsnivå bland de anställda, och de osäkra visstidsanställningarna har blivit fler och de fasta heltidstjänsterna färre. Det vill säga att allt det som kännetecknar en god kvalitet har blivit sämre på grund av vinstjakten. Din regering har släppt de här vinstintressena fria. Nu tänker ni tvångsprivatisera äldreomsorgen.

Våra föräldrar har blivit varor, våra barn har blivit checkar, och vi har fått en äldreomsorg och en välfärd som kännetecknas av en guldrusch. Är du nöjd nu?

(Applåder)

Anf. 15 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Det är naturligtvis bra att föräldrar, elever, lärare, vårdpersonal och patienter har ett större inflytande, att vi har brutit upp den enhetliga strukturen som vi hade i Sverige. Det mesta av vården, skolan

Prot. 2012/13:4
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

och barnsomsorgen är offentlig. 80–90 procent är fortfarande bedriven i offentlig regi. Det är rätt bra att vi har bra offentliga skolor, och det är bra att vi har alternativ till dem.

Vi vill skapa ordning och reda för ägandet. Vi vill att det ska vara samma kontroll och tuffa villkor oavsett om man vill starta en bank eller driva en vårdcentral. Vi ska ha långsiktighet, vi ska ha kompetens och vi ska kunna ställa krav på att man vet vad man håller på.

Det är inte samma hållning som Ulla Andersson har. Hon vill att man ska säga upp alla de människor som jobbar i dessa verksamheter. Hon vill stänga ned dem och spika upp skyltar där det står: Stängt! Här har Ulla Andersson varit, och nu ska vi bara ha landstingsverksamhet.

Jag har en annan fråga jag gärna diskuterar med Ulla Andersson. Det är den socialdemokratiska opportunisten och idén att man går emot bättre vetande och trots att vi har starkast offentliga finanser vill vinna billiga mediepoäng som ingen människa kan övertyga mig om att Socialdemokraterna i regeringsställning skulle ha stått för och som ingen människa kan övertyga mig om att det finns brett stöd för bland socialdemokratiska ekonomer.

Delar Vänsterpartiet Socialdemokraternas syn i denna fråga, nämligen att det viktigaste är att låta pressekreterarna få pressmeddelanden? Eller ska vi ta ansvar för Sverige och föra en ekonomisk politik där vi kan skydda Sverige? Vad är Vänsterpartiets syn på Socialdemokraterna?

Anf. 16 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Att jämföra en bank med vår gemensamma välfärd, en behovsstyrd och demokratisk välfärd, säger det mesta om Moderaternas syn på den gemensamma välfärden.

(Applåder)

Anders Borg tycker alltså att det är rimligt att det går 8 miljarder av våra gemensamma skattepengar till vinster. Det är 8 miljarder som var avsedda att gå till omsorgen om de äldre och till våra barns utbildning.

Vänsterpartiet har presenterat ett alternativ som visar att man kan behålla en mångfald. Alla de aktörer som tycker att de har något att bidra med när det gäller kvalitet eller pedagogik får möjlighet att vara kvar om de ombildar sig till ett vinstbegränsande bolag där alla pengar stannar kvar i välfärden.

Vi vill utveckla välfärden med bättre kvalitet, bättre arbetsvillkor och med fler anställda. Vi har helt enkelt inte råd att slänga 8 miljarder efter riskkapitalisterna.

Men Anders Borg tycker tydligen att han har det och jämför banker och välfärd. Det säger ganska mycket om er människosyn.

(Applåder)

Anf. 17 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Jag har varit med och tagit över, förstatligat och socialiserat fler banker än någon vänsterpartist.

(Applåder)

Det har vi gjort eftersom ägarna inte har skött sina banker; det har blivit förluster. Då har vi fått ta över dem. Det gäller Kaupthing, Carnegie och andra banker där staten fått städa upp. Man ska inte lägga fingrarna emellan med vanskötta banker.

Det vi gör för att förhindra att sådana situationer uppkommer är att vi ställer massor av krav på bankerna. Vi har statstjänstemän som tittar i deras böcker. Vi går igenom deras siffror, och de får komma och förklara sig för statliga myndigheter.

Då är det rimligt att om vi ska ha välfärd, sjukvård, äldreomsorg och barnomsorg att vi också hittar vägar för att ställa lite krav på ägarna i detta.

Men jag delar Ulla Anderssons syn att det går en stor skiljelinje mellan oss. Jag anser att det är bra att föräldrar får bestämma. Jag anser att det är bra att vi har bra företag som driver barnomsorg, sjukvård och äldreomsorg. Jag vill inte stänga dem. Jag delar inte Ulla Anderssons syn att vi ska lägga ned privat barnomsorg och privat skola i Sverige.

(Applåder)

Anf. 18 FREDRIK OLOVSSON (S):

Fru talman! Sverige har kunnat stå starkt i en tid av skuld kris och finanskris. Det har vi gjort för att vi efter 90-talskrisen skapade vårt finanspolitiska ramverk med fleråriga utgiftstak, en stram budgetprocess, krav på kommunsektorn att ha en god ekonomisk hushållning och överskottsmålet. Allt detta har tjänat Sverige väl. Vi har stått starka för att uppslutningen kring ramverket har varit bred och stabil i det politiska systemet. Därför har vi berömt Anders Borg för att han valde att Moderaterna också skulle ställa upp på det för sex sju år sedan. Men framför allt har vi stått starka för att vi har levt upp till ramverket, inte bara haft det.

Därför är det inte märkligt att vi socialdemokrater lyssnar noggrant när regeringens expertmyndigheter Konjunkturinstitutet och Ekonomistyrningsverket lägger fram sina analyser som säger att det ekonomiska utrymmet för ofinansierade reformer är mycket begränsat. Vi ser därför med förvåning på hur regeringen som gärna talar om vikten av ramverket och om vikten av ansvar, ansvar och ansvar – vilket är ansvarsfullt och viktigt – nu ur hatten plockar fram ett reformutrymme som är väsentligt mycket större än vad de egna bedömarna och experterna menar faktiskt finns och är förenligt med överskottsmålet.

Innan vi om två veckor lägger fram vårt budgetalternativ kommer vi att göra en noggrann analys av utrymmet för ofinansierade reformer. Önskvärda reformer ska förstås genomföras, men de ska ske i den takt som ekonomin tillåter.

Fru talman! Regeringens stora misslyckande är jobben. Trots att vi har sett att arbetslösheten har gått ned i många andra länder i Europa har den stigit i Sverige. När vi jämför oss med Tyskland, Österrike, Norge, Holland och några av dem som finansministern nämnde förut är arbetslösheten väsentligt högre här. Nära 400 000 personer är öppet arbetslösa eller i program. Ungdomsarbetslösheten hör till de högsta i Europa.

Genom att dra ned på olika former av utbildningsinsatser och försvaga omställningsarbetet från arbetslöshet och sjukdom till jobb har regeringen förstärkt denna utveckling. Det har skapat en stark fastlåsnings i arbetslöshet. Det märks inte minst på att långtidsarbetslösheten mer än fördubblats, nästan tredubblats, under Anders Bors tid som finansminister. Över 70 000 personer har varit arbetslösa i mer än två år. Över 30 000 har Anders Borg placerat i fas 3 – den kanske tydligaste fastlåsnings av alla.

Samtidigt som människor låses fast i arbetslöshet växer ett rekryteringsgap på den svenska arbetsmarknaden mellan företagens efterfrågan på personal och människors kompetens. Samtidigt som hundratusentals människor går utan arbete vet vi att många arbetsgivare inte hittar den personal och kompetens de efterfrågar. Den bristande matchningen manifesteras av att vart femte rekryteringsförsök som företagen gör misslyckas.

Företagens svårigheter får dessutom stora konsekvenser för deras möjligheter att växa. Bland framför allt de mindre företagen uppger nästan hälften att de har tvingats tacka nej till en order eller ett uppdrag på grund av detta. Nära fyra av tio företag tvingas skjuta på en planerad expansion med hänsyn till att det är för svårt att hitta medarbetare.

Att vi i Sverige har hög arbetslöshet samtidigt som vi inte klarar näringslivets kompetensförsörjning är ett kraftigt underbetyg åt regeringens politik. När man läser regeringens budget står det klart att en och annan insats kommer man att göra på detta område, vilket är alldeles utmärkt, men ni kommer inte på något sätt i närheten av att sluta rekryteringsgapet.

Inte ser det bättre ut på lite längre sikt. Det finns inget i regeringens budget som på något genomgripande sätt kommer att förbättra kunskapsnivån och måluppfyllelsen i skolan. Samtidigt som människor och länder världen över rustar sig och sina befolkningar med mer kunskap, mer kompetens och bättre utbildning ska regeringen införa någon form av ettårig gymnasieutbildning.

Vi socialdemokrater tror inte att en sjuttonåring med ett år i gymnasieskolan kommer att få så många jobb, och vi undrar vilken arbetsmarknad finansministern tror att dessa personer ska kunna få. Det undrar tydligen också Svenskt Näringsliv, Företagarna, Sveriges Åkeriföretag, Golvbranschen, Frisörföretagarna, Entreprenörföretagen, Butikerna, Sveriges Tapetserarmästare, Sveriges bagare & konditorer, Däckspecialisternas Riksförbund, Trädgårdsanläggarna och en rad andra organisationer som också sågar regeringens förslag.

Fru talman! Jag kan heller inte låta bli att fråga om bästföredatumet på de besked regeringen ger.

Ostlänken är robust, olönsam och ska aldrig byggas, sade Anders Borg för något år sedan. Men det var då. Jag är glad att han har ändrat sig.

(Applåder)

Vad fick dig att byta fot?

Fredrik Reinfeldt, som precis gick ut, läxade i en partiledardebatt nyligen upp Socialdemokraterna för att vi förde fram den mycket suspekta idén att man kunde bygga tunnelbana i Stockholm. Nu retirerar ni – ja, åtminstone till Nacka.

Att satsa på nattis var ett slöseri med skattebetalarnas pengar före sommaren. Nu är det en viktig del av arbetslinjen. Helt rätt! Men vad fick er att ändra er över sommaren? Det var uppenbarligen en fantastisk sommar, inte vädermässigt men på andra sätt.

Det är logiskt att den regering som kanske börjar få slut på idéer letar inspiration hos andra. Vi är förstås nöjda med att ni har behövt anpassa er till en del av våra förslag. Det finns en hel del som är bra. Vi är inte

minst glada åt den stora satsningen på forskning. Det är viktigt att Sverige kan enas om en sådan betydelsefull framtidsinvestering.

Annat är mindre imponerande, kanske för att det görs motvilligt och lite halvhjärtat. De satsningar på infrastruktur som aviseras är i och för sig bra. Men att inte investera i banor för hastigheter över 250 kilometer i timmen verkar inte jättebegåvat nu, och tänk er in i hur det kommer att framstå när de ska stå färdiga framåt 2030!

Det är också uppenbart att finansministern är förtjust i modellen att först skära ned – skapa ett problem – och sedan lägga tillbaka pengar och säga att man har satsat och inhösta beröm för det.

Först skapar regeringen skatteflyktan mellan pensionärer och löntagare och kallar det för arbetslinjen, och det är oerhört viktigt. Sedan blir kritiken för stor och pensionärerna blir arga, och då tvingas ni att sänka skatten lite grann. Då säger ni att nu är arbetslinjen inte så viktig, i alla fall inte på det här området, och så vill ni ha beröm för det.

(Applåder)

Regeringen aviserade neddragningar i utbildningsplatser förra året. Nu försvinner inte alla, men antalet utbildningsplatser i högskolan kommer ändå att skäras ned jämfört med tidigare. Då är det rätt magstarkt att kalla det för en satsning.

Ytterligare ett exempel är besparingarna i gymnasieskolan som ni har drivit fram. Efter kritik backar ni och skjuter lite på besparingarna. Frågan är varför man över huvud taget ska spara på gymnasieskolan.

Fru talman! Om två veckor presenterar vi socialdemokrater hur vi hade format en budget om vi hade haft regeringsmakten. Det kommer att vara en budget som är robust finansierad. Önskvärda reformer ska genomföras i den takt som ekonomin tillåter. Det kommer att vara en budget som sätter fokus på jobben med satsningar på en aktiv näringspolitik, med minskat sjuklöneansvar för företagen så att fler vågar anställa, med incitament för klimatinnovationer så att vi både kan klara klimatomställningen och skapa nya jobb och med investeringar i ett starkare exportfrämjande så att Sverige kan dra större nytta av globaliseringen. Det är en budget med ett ungdomskontrakt som ställer krav både på samhället och på de enskilda unga personer som är arbetslösa och utan gymnasieexamen att ordna en sådan. Det är en budget med investeringar i bostadsbyggandet både för tillväxten och för att öka människors frihet att utbilda sig och arbeta där man vill.

I vårt budgetalternativ kommer vi förstås även med ytterligare förslag utöver dem som vi har presenterat. De sätter människor i jobb, stärker välfärden, förbättrar Sveriges omställningsförmåga, sluter rekryteringsgapet, minskar klyftorna och ökar sammanhållningen i samhället. Det är en budget med fokus på jobben. Det är en budget som Sverige skulle behöva.

(Applåder)

Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Det är synd att Fredrik Olovsson inte hade mer talartid! Ju längre tiden gick, desto mer osammanhängande blev den socialdemokratiska politiken. Här fick vi veta att i omvärlden rustar man ungdomar mot arbetslöshet. I omvärlden! Jag trodde att omvärlden ägnade sig åt att höja skatter, skära ned offentliga utgifter och avrusta utbildningssystem

Prot. 2012/13:4
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

för att man hade kört ned i ett skulddike! Jag trodde att det var i Sverige vi hade styrka och resurser att göra någonting åt ungdomsarbetslösheten!

Sedan får vi veta att regeringens budget innehåller en och annan åtgärd. Det antyder att det är för lite, att det kanske är dåliga tider och man borde göra någonting. Det är för lite med en och annan åtgärd. Men sedan visar det sig att det är för mycket! Och sedan visar det sig också att Socialdemokraterna redan har föreslagit allt som sedan läses upp, och dessutom har man en lång lista till. Alltså borde det göras mer.

Det här måste med förlov sagt vara en av de mest osammanhängande positionerna som svensk socialdemokrati har intagit. I Europas starkaste ekonomi med de starkaste offentliga finanserna och i en bekymmersam tid ska Socialdemokraterna strama åt! Det är inte en politik som jag tror på.

Men låt oss tala om det som *finns* hos Socialdemokraterna! Ungdomsarbetsgivaravgifterna ska höjas, RUT och ROT ska försämrats, momsen ska höjas, jobbskatteavdraget ska trappas av, kilometerskatt ska införas och nu också bolagsskatten försämrats. På vilket sätt ger den här skattechocken som är genomgående hos er bättre förutsättningar för jobb för unga människor? Det hjälper väl inte om vi kompenserar det med en och annan Ams-åtgärd, visserligen vinstdrivande numera, som ni tror på! Hur kan det kompensera för denna långa och digra lista av jobbförstörande skattehöjningar?

(Applåder)

Anf. 20 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Det här är din dag, Anders Borg! Här lägger du fram *din* budget, men du vill bara prata om den socialdemokratiska budget som ska komma om två veckor. Du vet mycket väl sedan din tid i Moderaternas riksdagskansli att så ser det ut här i riksdagen.

Vi vill naturligtvis inte ha en budget som är kraftigt åtstramande. Det är ingen socialdemokrat som har föreslagit det, tvärtom! Det finns naturligtvis många saker som behöver göras, och en del av dem föreslår också Anders Borg i sin budget – om man nu vill vara lite mindre konfrontativ och inse att vi har en del gemensamt också.

Däremot har Anders Borg genomfört en miljardrullning av skattebetalarnas pengar på väldigt många ineffektiva massåtgärder som en enig expertkår också där har dömt ut som verkningslösa. Det finns alltså marginaler och möjligheter att effektivisera och göra bättre saker än vad Anders Borg har lyckats prestera än så länge.

Sedan är frågan: Klarar Anders Borg överskottsmålet? Mycket talar för att han inte gör det. Det vill han inte gärna prata om, och om man nämner det blir han väldigt arg och upprörd. Det är inte så att vi socialdemokrater tycker att man i det här läget i år ska ha ett sparande som är 1, självklart inte! Det ska naturligtvis vara över en konjunkturcykel som man ska få ihop det. Det är just det som dina indikatorer pekar på. De tar hänsyn till just det, även om du nu inte vill låtsas om det. Det är när man tittar på dem som är över tid som du inte lyckas nå överskottsmålet.

Lyckas du då med arbetslösheten? Det var regeringens uppdrag när ni vann. Nej, det gör du inte. Det finns fler än 400 000 arbetslösa. Sysselsättningen står och stampar eller är snarare något lägre. Det är inte sär-

skilt framgångsrikt. Vi ska glädja oss åt starka offentliga finanser, men du har mycket kvar att bevisa.
(Applåder)

Prot. 2012/13:4
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 21 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Det här är alltså Socialdemokraternas representant. Han menar att Sverige har mycket att bevisa när det gäller offentliga finanser. Sverige har mycket att bevisa när det gäller offentliga finanser jämfört med till exempel Tyskland som har en dubbelt så hög skuld och kanske jämfört med Holland som har tre gånger så stort underskott.

Jämfört med vem är det vi har mycket att bevisa, Fredrik Olovsson? Varför har marknadsröntorna i Sverige sjunkit sedan vi presenterade våra förslag? Är det därför att vi har mycket att bevisa, eller är det därför att vi har de starkaste offentliga finanserna och kan ta ansvar för framtiden?

Inte med ett ord berör Fredrik Olovsson sina egna skattehöjningar. Ungdomar, RUT, ROT, moms och bolagsskatt – allt ska skatterna höjas på. Det märkliga är att alla de skatter som Socialdemokraterna ska höja är kopplade till jobben. Socialdemokraternas ekonomiska politik har sällan befunnit sig i en sådan otaktisk spagat som i detta läge. Det är för mycket, det är för lite, det är för optimistiskt, det är för lite och det är för mycket! Men kan ni inte hålla med om att Sverige har Europas starkaste offentliga finanser och att vi kan ta ansvar för framtiden? Det är väl bra, Fredrik Olovsson?
(Applåder)

Anf. 22 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Anders Borg ger här prov på sin demagogiska ådra. Jag sade inte att vi hade svaga statsfinanser. Tvärtom har jag sagt att vi har starka statsfinanser eftersom vi har ett ramverk och år efter år har lyckats hålla ihop budgetprocessen. Vi har i förhandlingarna inte bara adderat alla partiers önskemål och drömmar och lagt på hög för att sedan, när alltihop summerar till för mycket jämfört med det vi har, struntat i ramverk och överskottsmål. Om man betar sig på det sättet grundlägger det på sikt att man får problem.

Det du, Anders Borg, verkligen har att bevisa, är att du klarar överskottsmålet. Det gör du nog inte nu, som det ser ut. Och du har mycket att bevisa när det gäller arbetslösheten, som ju var det som jag senast sköt in mig på. Vi har 400 000 arbetslösa, 70 000 långtidsarbetslösa, drygt 30 000 har du låst in i fas 3. Det är ditt facit så här långt.
(Applåder)

Anf. 23 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Det har varit en intressant diskussion. Jag tycker att två saker har kommit fram som inte riktigt hänger ihop. Oppositionen säger att regeringen är alldeles för optimistisk, att prognoserna är för positiva. Därmed kan man utgå från att oppositionen tycker att den ekonomiska utvecklingen kommer att bli sämre. Det är samma sak men uttryckt med andra ord.

Som gammal konjunkturrekonom tänker man att ja, om tiderna blir sämre ska staten, regeringen, naturligtvis motverka detta genom ökade offentliga utgifter eller genom sänkta skatter så att man får en keynesi-

ansk expansion. Men så är det inte med Socialdemokraterna i form av Fredrik Olovsson. Tvärtom rider Fredrik här på indikatorerna och säger att nej, överskottsmålet kommer inte att uppfyllas. Det innebär att ni, Fredrik Olovsson, kommer att lägga fram förslag som gör att de uppfylls, eller kommer närmare uppfyllelse, det vill säga föreslår en mer åtstramande politik. Det är helt fel politik i detta läge. Om ni tror att utvecklingen blir sämre, hur kan ni då föreslå en mer åtstramande politik?

Hela diskussionen om indikatorerna innebär ju att du tycker att indikatorerna är för låga och ska höjas, vilket man gör genom en mer åtstramande politik. Det är en sjuk konjunkturpolitik. Det kommer att leda till högre arbetslöshet och lägre sysselsättning. Varför skulle det vara en politik i detta läge?

Det är inte fel bara för Sverige utan också för Europa. Sydeuropa ropar efter expansion, efter möjligheter att exportera till Nordeuropa, medan Fredrik Olovsson driver precis motsatt politik. Vi ska ha en politik både för Sverige och för Europa, Fredrik Olovsson, men i båda fallen är en åtstramningspolitik helt fel om man tror att den ekonomiska utvecklingen blir sämre än den som regeringen har prognostiserat.

Anf. 24 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Det här är lite grann även Carl B Hamiltons dag. Man kunde tro att han vore mer intresserad av att tala om de egna politiska förslagen än om de socialdemokratiska som ska komma om två veckor såsom riksdagsordningen ser ut.

Konjunkturpolitik bör man naturligtvis driva om läget ser ut på det sättet. Hur stämmer det överens med de förslag som regeringen lägger fram? Är bolagsskatt bra konjunkturpolitik? Jag tror att Carl B Hamilton får ganska svårt att hävda att det skulle vara en särskilt framgångsrik väg att stimulera ekonomin på kortare sikt. Det känns som ett rätt skakigt antagande. Vi tycker att det är viktigt att ha en bolagsskatt som är konkurrenskraftig, men att det skulle vara bra konjunkturpolitik får Carl B Hamilton nog argumentera ganska hårt för om han ska övertyga mig och många andra.

Det andra som Carl B Hamilton tar upp är att den konjunkturpolitik som vi skulle bedriva i Sverige genom att sänka bolagsskatten vore bra för länderna i södra Europa som har kris. Hur reder du ut det, Carl B Hamilton? Det skulle jag vilja höra. Nu sänker vi bolagsskatten i Sverige enligt ert förslag till en nivå som innebär att bara Grekland och Irland, av de gamla medlemsstaterna, ligger under.

Jag undrar om finansministrarna i Europa är så jättelyckliga över det. Med tanke på den diskussion vi har om till exempel den irländska sänkningen av bolagsskatten skulle jag tro att de inte är överlyckliga över att Sverige driver ett race to the bottom när det handlar om beskattning av företag. Jag tror faktiskt inte att de hade förväntat sig det av oss, inte ens med Anders Borg som finansminister. Men där hade de fel.

(Applåder)

Anf. 25 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Jag har två synpunkter. Det första är att en sänkning av bolagsskatten väl inte i första hand är en konjunkturpolitisk åtgärd. Det är en politisk åtgärd för att företag, jobb, vinster och skatteintäkter ska

stanna i Sverige, att den skattebasen inte ska flytta utomlands. Därför blir också beräkningarna, hur många miljarder det kostar, lite fiktiva, för om man inte gör någonting kommer skattebaserna att minska, och då minskar intäkterna på det sättet. Det där har du, Fredrik Olovsson, fått lite om bakfoten, alltså att vi driver det primärt som konjunkturpolitik.

Det andra är att när jag lyssnar på Magdalena Andersson och på dig, Fredrik Olovsson, är det tydligt att ni inte, som ni säger, kommer att låna till den skattesänkningen. Däremot lånar ni till alla bidrag. Det innebär att den skattesänkning för aktiebolag som ligger i regeringens förslag kommer ni att halvera. Så lite blir det alltså kvar av Löfvens, din partiledares, näringslivsvänlighet. Den försvann till hälften. Han vill bara ha en hälften så stor sänkning av bolagsskatten.

Anf. 26 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Jag tror att Carl B Hamilton har fått något om bakfoten, att det enda sättet att stimulera näringslivet eller vara näringslivsinriktad skulle vara att sänka skatter, att ju mer man sänker skatter, desto bättre är det. Så är det naturligtvis inte. Det är mycket bredare än så.

Sedan backar Carl B Hamilton. Alldeles nyss var hela den politik som regeringen lagt fram en kraftfull konjunkturstimulans och oerhört viktig, och vi som tyckte att man kanske inte ska låna till skattesänkningar var jättekonstiga. Nu visar det sig att det inte var konjunkturpolitik. Hur Carl B Hamilton får ihop det resonemanget återstår väl att se, möjligen tills han håller sitt anförande om en liten stund.

(Applåder)

Anf. 27 PER ÅSLING (C) replik:

Fru talman! Det finns många frågor att ställa till Fredrik Olovsson och Socialdemokraterna. Vi har hittills fått veta väldigt lite om hur den nya socialdemokratiska ledningen vill att Sverige ska rustas inför morgondagen. Det vi vet är att Socialdemokraterna vill höja restaurangmomsen och fördubbla arbetsgivaravgiften för ungdomar. De vill stoppa en framgångsrik reform som skapat tusentals nya arbetstillfällen och göra det dyrare för Sveriges företag och offentlighet att anställa ungdomar. Det är en märklig väg att gå när alltför många ungdomar i dag står utanför arbetsmarknaden.

När det gäller restaurangmomsen visar färsk statistik från Statistiska centralbyrån att 9 500 fler jobbade i restaurangbranschen första kvartalet i år i förhållande till första kvartalet föregående år. Likaså är det 10 700 fler som hade en tillsvidareanställning under samma period. Restaurangrelaterade arbetsplatsannonser har ökat med ungefär 20 procent första halvåret i år, och också Riksbanken konstaterar att sysselsättningen har ökat inom den branschen. Branschen har haft en tillväxt på 4,4 procent första halvåret, vilket är riktigt högt.

Min fråga, Fredrik Olovsson, är hur du och Socialdemokraterna har tänkt minska ungdomsarbetslösheten genom att göra tusentals unga arbetslösa och samtidigt göra det dyrare att anställa dem.

Anf. 28 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Innan jag gick hit tittade jag på SCB:s statistik i Restaurangindex. Mycket riktigt ökade omsättningen med ungefär 4 procent

första halvåret i år, men ökningen var mycket kraftigare första halvåret förra året, när momsen inte hade sänkts. Jag har även tittat på korttidsstatistiken hos SCB och konstaterar att första halvåret har det blivit färre anställda i den sektorn. Det är naturligtvis lite skakiga siffror, men detta är ändå anmärkningsvärt med tanke på att vi tidigare haft ökande sysselsättning i den här branschen under en mycket lång period. Jag tror att Per Åsling får gå och gräva i statistiken en vända till för att få ihop detta.
(Applåder)

Centerpartiet har varit en stabil partner för oss socialdemokrater och för alla andra som vill ha stabila statsfinanser. Men hur har ni resonerat nu? När ni med tanke på indikatorerna möjligen inte riktigt klarar överskotts målet går ni fram med en stor bolagsskattesänkning. Annie Lööf har hela tiden varit emot detta, men nu måste hon, antagligen försvagad av festaffärer och annat, ändå gå med på det och låta Anders Borg få sin stora skattesänkning. Ni har varit emot det. Hur kan ni både riskera att släppa överskotts målet och välja att låna till en bolagsskattesänkning som ni inte ens vill ha? Förklara gärna det!

(Applåder)

Anf. 29 PER ÅSLING (C) replik:

Fru talman! Jag vill uppmana Fredrik Olovsson att gå tillbaka och titta på SCB:s statistik. Din matematik känner jag inte igen.

Låt mig fortsätta att tala om ungdomsarbetslösheten, som du inte kommenterade alls. Svenskt Näringsliv har i en undersökning visat att fyra av tio företag har fler anställda i dag tack vare sänkta arbetsgivaravgifter. Kostnaderna för att ha unga anställda beräknas ha minskat med 16 miljarder med den reform som alliansregeringen genomfört. Alltså skulle er politik innebära att de kostnaderna lades på. Det blir 16 miljarder dyrare att anställa ungdomar. Likaså skulle det för den offentliga sektorn, för landsting och kommuner, innebära ökade arbetskraftskostnader – med 2,8 miljarder.

Fredrik Olovsson! Du är skyldig svenska ungdomar ett svar. Hur kan ni föreslå reformer som gör att jobb försvinner och det blir dyrare att anställa?

(Applåder)

Anf. 30 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Vårt budgetförslag kommer vi att lämna om två veckor, ska åter sägas. Däremot är det ingen hemlighet att vi har varit kritiska till ett par av de mycket breda och ineffektiva åtgärder som regeringen vidtagit på skattesidan. De har kostat väldigt mycket pengar för skattebetalarna, och i princip alla säger att de har väldigt små effekter. Det finns helt enkelt bättre sätt att använda pengarna på. Vi kan skapa fler jobb av dem på andra sätt. Det finns inte bara en väg.

Jag konstaterar att jag inte får något svar av Per Åsling när det handlar om hur ni både kan börja slarva med att klara överskotts målet och samtidigt gå med på en stor ofinansierad sänkning av bolagsskatten, en skatt som ni inte ens vill sänka.

Anf. 31 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Under åren 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004 och 2005 lade Fredrik Olovssons parti fram tolv socialdemokratiska budgetpropositioner till riksdagen. Jag har en enkel fråga till Fredrik Olovsson. Hur många gånger, och med hur mycket, sänkte ni pensionärsskatten i de tolv budgetpropositionerna? (Applåder)

I detta anförande instämde Erik Almqvist (SD).

Anf. 32 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Det där var faktiskt riktigt roligt! Som att just sänkt skatt skulle vara det enda sättet att göra det bättre för pensionärerna! Är detta det enda sätt som duger om man är borgerlig politiker? Det är en mycket märklig syn.

Det är klart att det är konstigt att ni har infört det system som vi har i dag, där det är högre skatt på pensioner än på inkomst av lönearbete. De flesta pensionärer tycker att det är väldigt konstigt. Jag tror att Anders Sellström har det jobbigt med den frågan när han är runt på pensionsmöten och träffar de människor som får betala mer och tycker att det är väldigt orättvist. Det är väl också därför ni har lagt fram förslaget om en femtiolapp. Det är naturligtvis pengar det också, och klyftan blir lite mindre, så det går åt rätt håll. Men det är inte ett svar på de frågor som många äldre ställer sig: Är det inte dags att få ihop det här på sikt? Varför ser ni det som så viktigt att behålla en skillnad?

Jag har tittat i budgeten. Kristdemokraterna har ansvar för viktiga frågor i regeringen, inte minst bostadsbyggandet. Ni har i budgeten avsatt 10 miljoner kronor för något slags projekt för nya studentlägenheter. Det är inte någon massiv satsning, med tanke på de enorma problem vi har. Döm om min förvåning när jag ser att samma statsråd slår sig för bröstet därför att han lägger lika mycket, 10 miljoner, på trossamfundens lokaler! Det är säkert jätteviktigt att satsa på det. Trossamfunden gör säkert stora insatser; jag säger ingenting annat, och du vet nog det mycket bättre än jag. Men det är ändå märkligt att ni hamnar på samma summa för trossamfundens lokaler och studentlägenheter. Storleken på problemet måste rimligen vara mycket större på studentsidan. Håller du inte med om det?

(Applåder)

Anf. 33 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Under åren 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 och 2012 har alliansregeringen, där Kristdemokraterna ingår, i och med denna budgetproposition sänkt skatten för pensionärer fyra gånger med totalt sett 14 miljarder kronor. Det har gett en extra "månadslön" till garantipensionären, en 13:e månadslön. Det är svaret från en regering som underlättar och ger mer möjligheter för pensionärerna att själva ta ansvar och hantera sina pengar, en regering som ger till dem som många gånger kanske är de mest ekonomiskt utsatta i vårt land. Det är vårt svar. Tolv budgetpropositioner från Socialdemokraterna gav 0 kronor i skattesänkningar till pensionärerna. Vi har lagt fram sju budgetpropositioner

och har i och med denna lyckats med fyra sänkningar på totalt 14 miljarder, Fredrik Olovsson.
(Applåder)

Anf. 34 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Fru talman! Som sagt: Bara sänkta skatter verkar duga. Inga andra åtgärder för att få pensionärernas ekonomi att bli bättre är lika fina, om man får tro Anders Sellström.

Det är bra om Anders Sellström så småningom läser vår budgetmotion och ser vad vi vill göra på detta område och vilka förslag vi lägger fram. Jag har varit noga med att detta är er stora dag. Vi kommer med våra förslag senare. Men det är inte osannolikt att också vi tycker att det är viktigt att sluta detta gap.

Anf. 35 PER BOLUND (MP):

Fru talman! Detta års budget från regeringen har överraskat många. Förra året var det strama tyglar som gällde. I år har däremot regeringen rest land och rike kring och spridit reformer i en sådan takt att Konjunkturinstitutet höjer ett varningens finger.

Regeringens prognoser för bnp ligger skyhögt över alla andra bedömares. Regeringens prognos för arbetslösheten ligger däremot betydligt lägre. Frågan är vilken kristallkula Anders Borg har tittat in i som gör att han ser en helt annan utveckling än de myndigheter som har ansvar för att följa ekonomin.

Om regeringen baserar sin politik på glädjekalkyler kan det stå Sverige dyrt de kommande åren. Den ekonomiska osäkerheten är fortsatt stor i vår omvärld. Den europeiska krisen kan enligt många bedömare förvärras under de kommande åren och drabba Sverige än mer.

Vi i Miljöpartiet är bekymrade över regeringens tvära kast i finanspolitiken. Det är lätt att få känslan att Anders Borg anpassar budgeten mer efter valcykeln än efter konjunkturcykeln.

För Miljöpartiet är det viktigt att hantera statsfinanserna med stor försiktighet. Vi planerar därför att ha ett mindre ofinansierat reformutrymme än regeringen i vårt budgetförslag och ett större finansiellt sparande. Det skapar manöverutrymme om konjunkturen skulle förvärras i framtiden.

Att regeringen nu i finansplanen dessutom öppnar för att luckra upp de budgetregler som har byggt upp Sveriges stabila ekonomi är både överraskande och oroande. Det är en riktning som Miljöpartiet inte ställer upp på. Det avviker helt från den breda enighet som vi haft här i riksdagen om att värna stabiliteten i statens finanser. Det finanspolitiska ramverket har tjänat Sverige väl. Att regeringen nu tvekar om det är ytterligare ett tvärt kast som vittnar om att Anders Borg har tappat styråran.

Det är tydligt att det är en splittrad minoritetsregering som i dag presenterar sin ekonomiska politik. Oenigheten syns till exempel i frågan om arbetslöshetsförsäkringen, där två av regeringens partier vill att taket i a-kassan ska höjas medan de två andra håller emot. Det syns i fråga om höjningen av koldioxidskatten, som regeringen inte genomför, trots att miljöministern alldeles nyss var ute och efterlyste det. Folkpartiet och Centerpartiet påstår att det skulle vara en bra idé att sänka ungdomars löner, medan Moderaterna håller emot.

En svag och klugen regering är inte vad Sverige behöver i dessa oroliga tider. För att fatta kloka och långsiktiga beslut krävs en tydlig kartbild över den ekonomiska utvecklingen i vårt land. För Miljöpartiet står det klart att det inte räcker med att enbart studera hur mycket varor och tjänster som produceras. Vi behöver ett mer heltäckande sätt att mäta välfärden.

I land efter land i EU liksom i FN pågår diskussioner om att gå bortom bnp och utveckla bredare mått som ger oss en bättre karta över den ekonomiska utvecklingen. I Sverige är det tyst. Det är dags att även vi vågar ta den diskussionen.

Vi behöver en karta som inte bara visar ekonomins berg och dalar utan också berättar om hur människor i vårt land mår, hur jämställdheten utvecklas och hur det står till med klimatet, skogen och haven. I vår budgetmotion kommer vi för första gången att presentera ett förslag på en bredare samling mått som ger oss vägledning i vårt fortsatta politiska arbete.

Fru talman! Riksmötet har öppnat efter en sommar som många minns med en rysning. SMHI har kallat den för sommaren då varmluften undvek Sverige med kuslig precision. I Stockholm föll det mer regn i juni än någon tidigare junimånad sedan mätningarna började. Många platser i vårt land har drabbats av översvämningar.

Skyfallen har också ökat i Sverige de senaste 40 åren. Klimatforskningen är mycket tydlig. Den visar att vi kan vänta oss betydligt mer av alla sorters extrema väder i framtiden. Det är inte så konstigt att många svenskar vill resa utomlands för att få uppleva sol och värme.

Vi kan inte, fru talman, resa bort från klimatproblemen. Ändå verkar det som att regeringen försöker att göra just det och ta semester från klimatpolitiken. De senaste åren har finansministern över huvud taget inte nämnt åtgärder mot klimatförändringarna när han presenterat regeringens budget och inte heller i år.

Med den nuvarande takten i regeringens klimatpolitik kommer Sverige att nå EU:s klimatmål. Det är bara det att det sker hundra år för sent. Riksrevisionen har i åtta olika rapporter kritiserat regeringens klimatpolitik sönder och samman. Den har bland annat påpekat att den inte är långsiktig och att den inte leder fram till regeringens egna mål.

Miljöpartiet kräver nu en omstart av den svenska klimatpolitiken. I vårt gröna budgetalternativ kommer vi att presentera vad som behövs om man vill ta ansvar för att motverka klimatförändringarna i stället för att försöka resa bort från dem.

På tv går just nu serien *Fridlyst*, där Mattias Klum med gäster följer utrotningshotade djur runt om i världen. Det är väldigt bra att hoten mot vår biologiska mångfald, som är allvarliga, lyfts fram. Men det som inte lyfts fram i tv är att utrotningen av arter går lika snabbt i Sverige som i andra delar av världen.

Detta är en fråga där regeringen fullständigt har kapitulerat. Under lång tid har man skurit ned pengarna för att skydda värdefull mark och värdefulla skogar. När till exempel den värdefulla Ojnareskogen på Gotland och Gotlands vatten nu hotas står regeringen passiv och tittar på.

Det är en ansvarslös politik som måste vändas. Miljöpartiet föreslår kraftigt ökade resurser för att skydda värdefulla områden i vårt land. Det gör att Sverige kan uppfylla det vi har åtagit oss i internationella avtal.

Fru talman! Miljöpartiet tar långsiktigt ansvar för jobben och ekonomin. Regeringens absolut största satsning i budgeten är en stor sänkning av bolagsskatten. Det anser vi vara fel prioritering. Vi satsar hellre på framtidens företag, på de växande och de som anställer.

Under våren och sommaren har Miljöpartiet fört dialog med 50 av Sveriges största industri- och börsföretag, med facket, Svenskt Näringsliv och företagargorganisationer. Deras svar är tydligt: Sänkt bolagsskatt är ingen mirakelmedicin. Man efterfrågar i stället en rad olika åtgärder och en aktiv näringspolitik som ger nya jobb.

Miljöpartiet har lyssnat. Vi satsar bland annat på sänkta arbetsgivaravgifter för forskningsintensiva företag och stimulanser till demonstrations- och pilotanläggningar. Vi kombinerar en mindre sänkning av bolagsskatten med en omfattande sänkning av arbetsgivaravgiften och kraftiga satsningar på småföretagen, bland annat genom att slopa sjuklöneansvaret. Det är ett betydligt klokare sätt att använda skattebetalarnas pengar på och ett sätt som leder till fler nya jobb.

En vanlig vardagsmorgon i Sverige är det över 120 000 ungdomar som inte har någon särskild anledning att stiga upp ur sängen och ge sig i väg för att hinna med bussen. Det är unga som varken går i skolan eller har något arbete. Sedan regeringen tillträdde har antalet unga utan arbete ökat med nästan 50 procent. Det är siffror som borde väcka oro hos regeringen och som står i bjärt kontrast till Anders Borgs nöjdhet i sin presentation här nyss i talarstolen.

Vi välkomnar regeringens satsning på jobbutbildningar. Det är något som vi länge har efterlyst från Miljöpartiets sida. Men det krävs också mer aktiva insatser. Vi föreslår bland annat en storsatsning på traineeplatser i välfärden och i näringslivet för arbetslösa unga och också möjlighet till sommarjobb åt alla 16- och 17-åringar i vårt land.

Framför allt behövs det åtgärder för att Sveriges unga ska ha den utbildning som i dag krävs på arbetsmarknaden. När det blir allt tydligare att skolan behöver mer resurser så att eleverna kan gå ut med fullständiga betyg drar regeringen i stället ned på ambitionerna för till exempel gymnasieskolan. Utbildningsministern hävdar att man inför ett ettårigt gymnasium, vilket i och för sig andra partier i regeringen verkar vara tveksamma till om man gör eller inte. Tror finansministern själv att en ettårig gymnasieutbildning ger den kunskapsnivå som framtidens arbeten kräver?

Det skolan verkligen behöver är riktiga satsningar. Vi vill satsa på lärarnas möjligheter att utveckla sig i sitt yrke och därigenom också höja deras löner. Mer resurser till lärarna ökar förutsättningarna för alla elever att nå kunskapsmålen.

Fru talman! Den budget som regeringen presenterar i dag inger inte förtroende. Det saknas verk samma förslag för att komma till rätta med det stora hot som arbetslösheten bland ungdomar och vuxna utgör, de växande klyftorna i vårt samhälle, skolans problem, den dåliga kvaliteten i äldreomsorgen, villkoren för landets småföretagare och såklart den hotande klimatförändringen.

Vi har en regering som aldrig har tagit sitt ansvar för klimatet. Nu tycks man släppa ansvaret också för jobben och ekonomin. Det tror jag väcker stor oro i vårt land. Det är som om regeringen har varit bortrest.

Som vi alla vet löser det inga problem att resa bort. När man kommer hem igen brukar problemen finnas kvar.

I stället för sina korta shoppingresor tror jag att regeringen behöver en rejäl semester. Jag tycker att vi ska ge dem fyra år till att börja med. (Applåder)

Anf. 36 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Per Bolund anser att regeringen har varit bortrest. Det är helt riktigt. Jag var på det informella Ekofinmötet i helgen och lyssnade på mina kolleger. Det gav en del intressanta insikter. Det är därför som vi är bekymrade över läget. Det är därför jag känner att det är viktigt att vi tar ansvar för en ekonomisk politik som ger stabilitet och trygghet för landet och tar ansvar för långsiktighet i ekonomiska satsningar.

När jag nu kommer hem får jag säga att jag aldrig har sett oppositionen så osammanhängande och så opportunistisk som den är i dag. Jag kan förstå att man tycker att man ska höja skatten på lastbilar och investera det i miljöåtgärder. Jag kan förstå om man vill höja skatten och höja bidragen därför att man inte bryr sig så mycket om jobben och arbetslösheten utan vill prioritera tryggheten. Men det man nu säger är med förlov sagt väldigt osammanhängande.

Å ena sidan har vi en situation som är mycket värre än vad regeringen tror. Det finns en risk för att det bromsar upp mycket tidigare. Och i denna sämre utveckling ska man alltså å andra sidan strama åt! Om vi inte skulle ha vidtagit dessa åtgärder skulle vi ha haft en kraftig åtstramning i ekonomisk politik i Sverige. Sverige har minskat skulden när den har ökat med 40 procent i de stora länderna och med 25 procent i EU-länderna. Detta är en osammanhängande linje som inte fungerar.

Per Bolund borde inse att i tider när det blir bekymmer och när man har starka finanser, låg skuld och stor uthållighet ska man skapa förutsättningar med infrastrukturinvesteringar, satsningar på tåg, satsningar på underhåll, satsningar på forskning och utveckling och satsningar på bologsskatt så att man får ett bättre företagsklimat. Då blir det fler jobb i framtiden.

Socialdemokraterna och Miljöpartiet väljer att gå ned i en osammanhängande, opportunistisk spagat. Det är opportunistiskt, för jag förstår att det är pressekreterarna på Socialdemokraternas riksdagskansli som har hittat på denna idé. Man ska ta lite mediepoäng genom att låtsas att man är ansvarsfull. Men man är inte ansvarsfull för att man förordar en osammanhängande ekonomisk politik, Per Bolund!

Anf. 37 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! I min ordbok står det att osammanhängande betyder att man säger olika saker vid olika tillfällen. Det är precis det som jag tycker att Anders Borg och regeringen gör. Det som förra året var skäl till att ta det försiktigt med ekonomin, att hålla tillbaka och att inte riskera statens finanser är nu helt plötsligt i Anders Borgs retorik skäl för att stimulera och satsa och att driva statens finanser med underskott. Om det är någon som är osammanhängande så är det regeringen och regeringens politik, som svackar och går fram och tillbaka kanske inte beroende på det ekonomiska utan snarare på det politiska läget, skulle jag vilja säga.

Prot. 2012/13:4
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Det finns annat som är bekymmersamt. Anders Borg säger att ekonomin kan gå nedåt. Det är också det som är temat i den debattartikel som Anders Borg har i DN i dag. Men regeringens prognoser bygger under det reformutrymme som du själv använder och som ni sprider ut på diverse olika insatser, och dessa prognoser är betydligt mer optimistiska än dem som så gott som alla andra bedömare gör. Hur kan du stå och säga att det är ett bekymmersamt läge och att ekonomin är riskabel samtidigt som era prognoser pekar i en helt annan riktning? Vad är det som är osammanhängande, Anders Borg? Kan du svara på den frågan?

Du säger att vi inte ska strama åt. Det handlar inte om några åtstramningar. Vi vill göra stora stimulanser, och det har vi också föreslagit i de budgetar vi har kommit fram med under de senaste åren. Vi satsar betydligt mer än vad regeringen gör, till exempel på järnvägsinvesteringar. Vi vill också satsa mer på att ställa om vårt energisystem och stimulera framväxten och framtidens energi. Det ger många företagsmöjligheter och arbetsmöjligheter och fler jobb.

Det som är bekymret är att Anders Borg gör detta genom att driva statens budget med underskott. Man gör det i ett läge där vi och många andra bedömare tror att de konjunkturer vi ser framför oss kommer att vara mer bekymmersamma än vad regeringens prognoser säger. Vi tror inte att vi kommer att ha något reformutrymme för nästa år om det skulle visa sig vara nödvändigt då.

Kan du inte erkänna, Anders Borg, att det snarare är politiska skäl än några ekonomiska bedömningar som gör att du nu lägger fram en budget med stora reformutrymmen och stora satsningar som kanske framför allt de små partierna kan ägna sig åt att höja sina opinionssiffror med?

Anf. 38 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Fru talman! Opportunism är när man mot bättre vetande och mot sin egen övertygelse intar en position för att få mediepoäng. Det är vad Per Bolund och Miljöpartiet ägnar sig åt.

När man talar mot bättre vetande hänger inte argumenten riktigt ihop när man snabbt ska ställa om och inta en position. Nu säger Per Bolund: Vi ska ha ett starkare saldo och vi ska ha bättre sparande, men vi ska inte strama åt! Vi får en sämre utveckling och vi ska ha bättre saldo, men vi ska inte strama åt!

Per Bolund borde själv inse att dessa utsagor inte fungerar samtidigt. Ni kan inte få bättre saldo om ni inte stramar åt, om ni inte höjer skatter och skär ned på utgiftssidan och om ni inte satsar mindre på järnvägen, mindre på drift och underhåll eller mindre på forskning. Den politik ni nu står för är opportunistisk. Den är i otakt med tiden, och den är osammanhängande. Jag har stor respekt för Miljöpartiet i andra sammanhang, men det är djupt förvånande att ni har hamnat i denna spagat.

Anf. 39 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Det är underligt att Anders Borg är förvånad. Miljöpartiet har under lång tid verkligen understrukit värdet av stabila statsfinanser och under lång tid verkligen sett till att ta ansvar för statens ekonomi. Det är också det som har gjort att vi har ställt oss bakom utgiftstaket och de budgetregler som vi nu har en bred enighet om här i Sveriges riksdag.

Därför är det bekymmersamt att Anders Borg nu inte bara väljer att ha ett underskott i statens finanser och därmed ett reformutrymme som gör att det kanske kommer att vara svårt att göra någon stimulans i nästa budget om ekonomin skulle bli ännu sämre då – han signalerar dessutom i budgeten att man ska se över de ramverk som har gjort att Sveriges finanser är stabila och stadiga. Det tror jag är en signal som inga andra ekonomiska bedömare välkomnar. Det skapar oro och osäkerhet, och vi kommer inte att få den stabilitet i statens ekonomi som vi alla har värnat så starkt. Att skapa denna typ av splittring och inte försöka ha en diskussion i Sveriges riksdag om de finanspolitiska ramverken utan ensidigt deklarerar detta från regeringens sida – det är en opportunistisk politik om något.

Anf. 40 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Det finns något gemensamt mellan Miljöpartiet och Socialdemokraterna. Låt mig peka på det än en gång. Per Bolund talar om skyhöga prognoser. Han tror mer på andra bedömare, det vill säga att han tror på sämre tider än vad regeringen gör. Samtidigt säger Per Bolund att det ska vara ett mindre reformutrymme i Miljöpartiets budget. Detta betyder att Miljöpartiet liksom Socialdemokraterna kommer att driva en mer åtstramande politik, och det i ett läge då de själva menar att ekonomins utveckling blir sämre än vad regeringen tror.

Det är en tragisk konjunkturpolitik att i ett läge när man tror att ekonomin går dåligt göra så att ekonomin går ännu sämre genom att strama åt. Det är helt onödigt att skapa arbetslöshet på detta sätt. Det är helt onödigt att minska sysselsättningen på detta sätt.

Keynes skulle vrida sig i sin grav om han kunde höra Per Bolund och Fredrik Olovsson. Det är fullständigt emot vad han har sagt. Vi kan gå tillbaka till Ernst Wigforss; han skulle också vrida sig i sin grav. Detta är helt snurrigt. Jag undrar vad de tänker på LO, där man alltid talar om lägre ränta, större offentliga utgifter och mer expansion. Jag ser fram mot det nummer av tidningen Arbetet där man ska recensera denna debatt och denna ålderdomliga politik. Herbert Hoover drev 1929 ungefär den politik som ni två driver här i dag.

Det är helt onödigt! Det är fullständigt bortkastat att skapa arbetslöshet och minska sysselsättning på detta sätt. Varför gör ni det? Har ni inte läst en bok sedan 1929 om hur man bedriver konjunkturpolitik?

Anf. 41 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Det är otroligt intressant att höra de repliker vi får i denna debatt och jämföra med de repliker vi fick i den förra debatten, när vi diskuterade förra årets budget. Då var det precis tvärtom; då var Carl B Hamilton bekymrad över att det var för stora stimulanser som kom från oppositionens sida. Han sade att det var oseriöst och att vi skulle riskera statens stabila ekonomi.

Nu har han vänt 180 grader, precis som finansministern och resten av regeringen. Vi tror att det går att använda de satsningar som görs i budgeten, som vi också vill göra, mer effektivt. Vi tror på effektiva stimulan-såtgärder för att skapa en omställning av Sverige bort från beroende av fossila bränslen, som kommer att stå oss dyrt, mot minskade utsläpp och ett ökat klimatansvar.

Vi tror till exempel att bolagsskatten på den nivå som Carl B Hamilton och regeringen föreslår är en dålig stimulans. Vi tror inte att det kommer att få de positiva budgetkonsekvenser som Carl B Hamilton står här och utmålar. Vi tror att man kan använda resurserna mycket mer träffsäkert. Vi vill satsa dem på att stimulera en omställning av forskning och utveckling inom svensk industri och svenskt näringsliv. Vi vill satsa dem på att sänka arbetsgivaravgiften, som vi tror är ett betydligt bättre sätt att få folk i arbete. Vi vill göra det speciellt riktat mot små och medelstora företag, där många bedömare säger att framtidens arbeten kommer att finnas i stor utsträckning.

Vi säger också att vi tror att det kan vara klokt att inte göra alla investeringar i denna budget. Konjunkturinstitutet säger att om man har så stora reformer som regeringen nu lägger fram kommer det inte att finnas utrymme för någonting under kommande budgetar. Vi tror att det är en dålig politik. Vi tror att det är bra att kunna spara en del resurser i landerna för att kunna göra stimulanser långsiktigt även i kommande budgetar.

Carl B Hamilton hävdar att vi inte har läst en bok sedan 1929. Jag skulle snarare vilja hävda att det är Carl B Hamilton som bara har tittat på regeringens prognoser och inte verkar bry sig om att det finns många andra som gör prognoser över att utvecklingen kommer att bli sämre. Det kan vara en god idé att ha ett utrymme kvar som man kan lägga på reformer även under kommande år. De signaler som man får från Konjunkturinstitutet och från andra myndigheter som följer den ekonomiska utvecklingen borde bekymra Carl B Hamilton ganska mycket.

Anf. 42 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Fru talman! Låt oss anta att Konjunkturinstitutet har rätt, att den ekonomiska utvecklingen blir sämre och att regeringen har gjort en felbedömning. Om Per Bolund och Socialdemokraterna ansluter sig till den mer dystra prognosen återstår ändå den fråga som ni inte kan svara på: Varför ska man då driva en mer åtstramande politik? I en situation där arbetslösheten ändå kommer att öka kommer ni att föreslå en politik som driver på den ökade arbetslösheten ännu mer och minskar sysselsättningen ännu mer. Ni får ju välja.

Jag talar inte om effektiva miljöåtgärder. Jag tycker att det är jättebra med miljöåtgärder, men jag talar om arbetslöshet, sysselsättning, inkomster och människor som kommer att råka mycket illa ut om er ekonomiska politik skulle genomföras i ett läge som ni själva beskriver så mycket mer pessimistiskt än vad regeringen gör.

Anf. 43 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Jag hoppas att Carl B Hamilton lyssnar bättre i nästa debatt än vad han har gjort i den här debatten. Vi har varit mycket tydliga med att vi vill möta arbetslösheten med fler aktiva åtgärder än vad regeringen gör. Det handlar till exempel om ett system med traineeplatser som verkligen ger stora stimulanser till arbetsgivare som anställer långtidsarbetslösa ungdomar som står långt från arbetsmarknaden.

I stället för att göra en, som vi tror, ineffektiv bolagsskattesänkning handlar det om att göra en betydligt mer träffsäker sänkning av de skatter

som slår direkt mot arbetsmarknaden, till exempel arbetsgivaravgifterna. Det tror vi skulle vara ett bättre sätt att stimulera framväxten av nya jobb.

Vi tror också att en satsning på att minska Sveriges fossilberoende, öka produktionen av förnybar energi och energieffektivisering är ett sätt att stimulera framväxten av en ny ekonomi som också ger många nya arbetstillfällen, Carl B Hamilton. Tyvärr delar inte regeringen vår uppfattning, men det är någonting som vi kommer att driva även fortsättningsvis. Vi är övertygade om att det är det som kommer ge klart bäst ekonomisk och miljömässig utveckling i Sverige.

Anf. 44 PER ÅSLING (C) replik:

Fru talman! Det är viktigt att hålla ihop landet, Per Bolund, och satsa på landsbygd såväl som på tätort. Det är en grundpelare i Centerpartiets politik, och det framgår med all önskvärd tydlighet i dagens budget. Låt mig nämna exemplet infrastruktur, där Centerpartiet och regeringen kan lägga fram en ordentlig satsning på bredband, järnväg och landsväg. Vidare driver vi en skattepolitik som bidrar till utveckling och tillväxt i hela landet. Vi vill inte skapa några regionala klyftor. Vi vill driva en politik som innebär att vi minskar avstånden i landet.

Här finns det en stor skillnad mellan våra partier. Det är helt uppenbart att Miljöpartiets politik är den omvända i mångt och mycket. Ni har lagt fram skattehöjningar i BP 12 som innebär att kostnaden för hushåll och företag, i väldigt stor utsträckning på landsbygden, kommer att öka med 12 miljarder. Förslaget innehåller också en kilometerskatt och andra transportskatter som straffar landsbygden och den som bor på avstånd från tätorter. Det blir dyrare att bo och driva företag på landsbygden och i Småortssverige.

Jag vill därför fråga dig, Per Bolund: Varför vill ni straffbeskatta orter som Sälen, Sorsele och Stora Blåsjön? Varför vill ni inte att hela landet ska samma möjligheter till utveckling? Bidrar de här skattehöjningarna, skattechockerna, till att skapa ett hållbart Sverige? Bidrar de till att stärka den svenska ekonomin?

Anf. 45 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Det är intressant att Per Åsling ägnar sig åt att diskutera förra årets budgetproposition, vår motion och den debatten som vi hade då i stället för att diskutera den proposition som föreligger nu. Per Åsling är ett år för sent ute. Han får ge sig till tåls i två veckor. Då kommer vi att presentera vårt budgetförslag för i år. Sedan kommer vi att kunna ha en debatt, och det kommer vi också att ha senare under året.

Miljöpartiet har också föreslagit stora stimulanser som kommer att gynna landsbygden, till exempel betydligt större järnvägssatsningar än regeringen, om vi nu ska gå tillbaka till förra årets budget. Vi föreslår också att man ska använda skatteintäkter för att stimulera en omställning bort från fossila bränslen och stimulanser till bensinmackar så att man har möjlighet att tanka bilen även utanför storstäderna. Vi föreslår också att man ska ha få bidrag för att ställa om sin bil från fossilberoende till förnybara bränslen. Jag vill hävda att med vår politik har människor på Sveriges landsbygd möjlighet att köra bil även i framtiden. Jag är däremot orolig för att med regeringens politik kommer den möjligheten att stängas mycket snabbt.

Prot. 2012/13:4
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Det är intressant att Per Åsling nu kritiserar oss för miljöskattehöjningar. Senast jag tittade i tidningen Sveriges Natur läste jag att miljöminister Lena Ek från hans eget parti sade att man vill höja koldioxidskatten och att man tycker att det är bra. Men ni har uppenbarligen misslyckats i era förhandlingar, eftersom det inte finns någon sådan miljöskatt med.

Frågan går tillbaka till Per Åsling: Varför säger miljöministern att det är bra att höja koldioxidskatten om det skulle vara ett dråpslag mot resten av landet och framför allt mot landsbygden?

Anf. 46 PER ÅSLING (C) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är relevant att ta upp de här frågorna eftersom Miljöpartiet har drivit en politisk debatt med Centerpartiet under sommaren med utgångspunkt i utvecklingen av hela landet. Vår politik är tydlig. Vi jobbar för tillväxt och utveckling för alla på alla orter i hela Sverige.

Jag vill också passa på att lyfta upp en principiell fråga som kan bidra till att testa Miljöpartiets syn på företagandet. Ni har föreslagit att det transportstöd som finns ska tas bort. Det är riktat till industriföretag, företrädesvis på landsbygden, för att på så sätt skapa bättre möjligheter att bo, leva och driva företag på landsbygden. Min fråga är: Varför vill ni ta bort det här transportstödet? På vilket sätt gagnar det ekonomisk tillväxt i landet?

Anf. 47 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Vi hävdar att breda satsningar på en omställning av vår ekonomi bort från fossilberoende och en satsning på till exempel gröna näringar där vi får fram miljövänlig energi från hela Sveriges land kommer att vara en mycket bra stimulans, inte minst för vår landsbygd. Det är precis den politik som Miljöpartiet står för genom att ge kraftiga stimulanser till en ombyggnad av energisystemet mot till exempel biobränslen i fordonstrafiken och mot bioenergi i värme- och energiproduktion. Det kommer att ge en stor stimulans till landsbygden och innebära en utveckling där jag antar att många fler kommer att kunna livnära sig på vår landsbygd.

Det är tyvärr en politik som den här regeringen inte driver, och som man säger nej till när Miljöpartiet motionerar om den. Det tror vi är någonting som kommer att skapa större problem. Per Åsling blundar för att med regeringens politik har vi en urbanisering som är större än någonsin och där Sverige urbaniseras snabbare än nästan något annat land i vår omvärld. Uppenbarligen har Per Åslings politik på det här området inte fungerat, utan den leder snarare i motsatt riktning mot det han själv hävdar.

Anf. 48 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! Det verkar finnas en enighet här inne om åtminstone en fråga, och det är att det ekonomiska läget i omvärlden ser ganska dystert ut och att det riskerar att drabba Sverige med en sjunkande sysselsättning som följd.

Detta var en utgångspunkt som vi var ganska överens om även i våras. Då var egentligen den huvudsakliga kritiken mot regeringens vår-

proposition att man inte bedrev en tillräckligt expansiv finanspolitik. Detta var en kritik som vi framförde, det var en kritik som den ekonomiska expertisen i Sverige framförde och det var också en kritik som de rödgröna framförde. Jag får inte riktigt ihop vad det är som har hänt under sommaren som har gjort att man har förkastat den här idén, att man har förkastat keynesianismen. Vad är det som har hänt under sommaren?

Jag tycker att Per Bolund själv illustrerar det ganska bra när han beskriver hur det var omvända roller i samband med den förra höstbudgeten. Då var det de rödgröna som ville vara mer expansiva med hänsyn till konjunkturen och Alliansen som ville hålla emot. Det har hänt något slags skifte här. Ni har bytt plats med varandra. För mig illustrerar det ganska bra den samstämmighet som ändå finns bland de sju övriga riksdagspartierna, den så kallade sjuklövern.

Vi är egentligen det enda parti här inne som tvärtom efterfrågar en mer expansiv politik nu. Vi efterfrågar större stimulanser till löntagare och mindre företag. Vi har också en finansiering av det genom att vi har en annan syn på invandringspolitiken, som jag var inne på tidigare i debatten med finansministern, än vad Per Bolund, de andra rödgröna partierna och de borgerliga partierna har tillsammans. Det gör att vi får ett betydligt större reformutrymme. Där har ni en samsyn, som sagt.

Det finns en fråga där jag ändå måste berömma Miljöpartiet till viss del, nämligen när det gäller småföretagen. Där har vi en liknande syn, nämligen att vi bör göra det billigare för framför allt de mindre företagen att anställa. Det är där vi kan skapa sysselsättning. Vi bör också avlasta dem sjuklöneansvaret.

Varifrån kommer pengarna för Per Bolund? Han vill dels göra dessa satsningar, dels göra ett bättre resultat än regeringen. Hur går det ihop?

Anf. 49 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Miljöpartiet har under lång tid ansträngt sig för att få en stabilitet i statens finanser och inte äventyra statens ekonomi. Vi anser därför att det är viktigt att ha en lagom takt i stimulanserna som gör att det blir en positiv utveckling som är långsiktig och hållbar. Vi ser med oro hur regeringen först håller emot och inte ger några stimulanser år efter år i budget efter budget, för att nu, helt plötsligt, utan några hämningar, spendera mycket pengar på många. Lite grann av allt till alla. Det är inte en seriös politik.

Vi hade gärna sett, precis som vi sade vid den förra budgeten, fler stimulanser jämfört med vad regeringen gjorde vid förra tillfället. Vi hade i vår budget större investeringar i järnvägssystemet, i energiomställningen med mera.

Vi har sagt att i det läge som råder nu med ekonomisk oro i vår omvärld tar regeringen i för mycket. Man driver statens budget med underskott genom att till exempel använda de pengarna för att sänka bolagsskatten. Vi tror inte att det är en träffsäker åtgärd. Från att ha investerat alldeles för lite investerar man nu för mycket. Vi tycker att det är bättre att vara lite mer återhållsam i den här budgeten.

Att sedan Erik Almqvist och Sverigedemokraterna har en oseriös invandringspolitik som gör att man i sin egen budget hävdar att man har stort reformutrymme får stå för Sverigedemokraterna. Vi delar inte den bedömningen. Vi tror snarare att den politik som Sverigedemokraterna

och Erik Almqvist för kommer att skapa stora ekonomiska problem för Sverige i framtiden.

Vi anser att ett öppet land med en välkomnande flyktingpolitik gör att vi får in stimulanser och inslag från andra länder som gör att vi får möjlighet till handel och bättre ekonomi på längre sikt. Där kan jag bara beklaga att Erik Almqvist och Sverigedemokraterna inte alls står för den linjen.

Anf. 50 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Fru talman! Nu blir det intressant eftersom vi nu kommer in på något jag länge har efterfrågat, nämligen siffror svart på vitt på att invandringen faktiskt är gynnsam för Sverige. Hittills, såvitt jag vet, har det skjutits till mer och mer medel från statens sida till kommunerna för att de tycker att det är för dyrt med invandringen. Vi kan se hur kostnaderna för Migrationsverket ökar. Vi kan se hur arbetslösheten biter sig fast år efter år hos invandrare. Vi ser hur Sverige är sämst i OECD om vi ser till sysselsättningen bland dem som har invandrat till Sverige kontra övriga befolkningen.

Ingen skulle bli gladare än jag om Per Bolund och Miljöpartiet kan motbevisa våra siffror. Vi kommer att presentera en ny invandringsberäkning baserad på uppgifter från riksdagens utredningstjänst, SCB med flera. Den kommer att visa på en kostnad på långt över 100 miljarder under kommande mandatperiod. Jag ser verkligen fram emot att Miljöpartiet kan presentera siffror som visar på motsatsen.

Anf. 51 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Nu återgår Sverigedemokraterna och Erik Almqvist till sin standardpolitik. Allt dåligt beror på invandringen. Alla problem som finns i samhället, oavsett om det är dålig äldreomsorg eller arbetslöshet, beror på att vi tar in för många människor från andra länder. Det är en tråkig och bekymmersam inställning till andra människor.

Jag är stolt över att vi har en solidarisk migrationspolitik i Sverige. Miljöpartiet har varit pådrivande för den. Miljöpartiet har ett samarbete med regeringen när det gäller migrationspolitiken. Mycket handlar om att Sverigedemokraterna inte ska få inflytande, just för att man kommer att skapa en omänsklig flyktingpolitik. Vi tror att få svenskar delar den uppfattningen.

Vi tror också att invandringen kommer att stärka vårt land på sikt. Vi ser hur vårt grannland Danmark har haft en återhållen migrationspolitik. Det har gjort att danska företag har kritiserat regeringen. De har svårt att rekrytera, och de får inte in den arbetskraft de behöver. Det är precis den typen av problem som Sverige också skulle få om Erik Almqvist och Sverigedemokraterna fick bestämma.

Anf. 52 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Det är intressant att höra hur debatten svänger. För bara ett år sedan bråkade man om vem som satsade för lite, och nu är det bråk om att det satsas för mycket. Det är intressant. Jag ska inte ge mig in i den debatten med dig, Per Bolund, utan jag tänkte ta upp en annan fundering som jag har.

Ni i Miljöpartiet och vi i Alliansen har samma mål om att få fram en så småningom fossilfri fordonsflotta i vårt land. Sedan har vi lite olika sätt att ta oss till målet. Energiproduktionen i vårt land är i stort sett koldioxidfri. Det är bra. Ibland är det lite kallt i den landsända jag bor i. Då får man ladda med lite olja i söder för att klara den delen, men i stort sett håller målen bra.

Vid en jämförelse av detta långa fantastiska land, storstadsområden som Stockholm i söder och ställen i norr, framgår det att de som är tvungna att pendla ett par mil varje dag hela året för att komma till jobbet släpper ut en viss mängd koldioxid. Samtidigt bor någon på Söder utan bil och släpper inte ut någon koldioxid alls. Den personen åker till Thailand. Helt plötsligt släpper den personen ut mer koldioxid. Hur hanterar vi de skillnader som finns? Vi kan inte förbjuda personen att åka till Thailand, och vi kan inte heller förbjuda arbetspendlingen i norr. Hur hanterar vi detta så att inte benen slås undan på en gång utan att vi kan få detta att fungera på sikt? Det är en sådan politik vi i alliansregeringen vill föra, det vill säga inte en kapitalförstörande politik utan en politik som är hållbar på sikt. Hur resonerar ni i Miljöpartiet?

Anf. 53 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Skillnaden mellan vår och regeringens politik är att vi föreslår verksamma åtgärder som verkligen kan få en effekt på lång sikt. Vi anser att de åtgärder som regeringen föreslår för att försöka nå målet om en fossiloberoende fordonsflotta inte fungerar. Ett exempel på det är supermiljöbilspremien som regeringen har infört, som inte har fungerat över huvud taget. Det är snarare så att det har sålts färre bilar med låga utsläpp sedan man införde premien än innan.

Skillnaden ligger framför allt i att använda effektiva och verksamma åtgärder jämfört med att regeringen mest pratar och inte gör särskilt mycket verkstad.

Det är intressant att Anders Sellström frågar om olika typer av utsläpp och hur de beskattas. Miljöpartiet har föreslagit samma beskattning på utsläpp oberoende av i vilket sammanhang de används, om det är i flyget eller i bilflottan. Vi har föreslagit en flygskatt därför att det är rimligt att betala samma koldioxidavgift om bränslet används i ett flygplan som i en bil. Det har Anders Sellström och Kristdemokraterna kämpat emot. Vi vill använda flygskatten för att stimulera utbyggnad av järnväg så att man kan resa kollektivt till jobbet runt om i vårt land, även till att ställa om vår fordonsflotta och vårt system med tankstationer så att det också finns förnybara bränslen där. Även det har Anders Sellström och Kristdemokraterna tillsammans med resten av regeringen varit emot.

Om det är några som står för att personen på Söder ska kunna resa till Thailand utan att betala någon koldioxidavgift är det Anders Sellström och regeringen. Frågan går tillbaka till dig, Anders Sellström. Tycker du att det är rimligt att man inte ska betala någonting för att man släpper ut koldioxid genom att man flyger till Thailand men däremot ska göra det om man reser med bil i Sverige?

Anf. 54 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Fru talman! Det var inte så länge sedan som Miljöpartiet drev en politik där vi skulle höja skatterna så långt att bensinpriset skulle hamna runt

15 kronor. Nu slår priset i taket för 16 kronor. Inte kör folk mindre för det, speciellt inte i norr där de är tvungna att använda bilen. Varför, Per Bolund? Jo, de är tvungna. De satsar mer och mer pengar för att ta sig till arbetet. Det är så de måste göra.

Att höja skatterna hela tiden innebär bara att urholka ekonomin för de människor som är beroende av bilen. De som bor på Söder i Stockholm har tillgång till ett helt annat system, en infrastruktur som inte finns i norr. De får en ekonomi som gynnas av den typen av politik. Det här är bekymmersamt.

Det är klart att vi ska jobba med skatterna, men det måste finnas sans och en rimlig bedömning av hur skatten slår ekonomiskt för dem som är beroende av vissa typer av transportslag. Där skiljer vi oss från varandra.

Anf. 55 PER BOLUND (MP) replik:

Fru talman! Det är intressant att se hur Anders Sellström helt plötsligt byter fot, från att det ska vara samma beskattning på olika transportslag släpper han sedan snabbt frågan när han inser att det var fel spår att köra. Anders Sellström vill inte själv stå för en sådan politik. I den andra repliken handlar det i stället om helt andra frågor.

Svaret är att Miljöpartiet vill använda miljöskatter strategiskt för att minska utsläppen. Det finns forskningslitteratur och tydliga studier som visar att det är effektivt. Samtidigt vill vi använda intäkterna för att stimulera användningen av förnybara bränslen, stimulera en effektivare bilpark, bygga ut järnvägstrafiken så att det finns möjlighet att resa även i andra delar av vårt land och bygga ut kollektivtrafiken.

Vårt mål är tvärt emot det Anders Sellström säger, att vi ska ha en levande landsbygd och kunna just leva runt om i vårt land. Men vi hävdar att regeringens politik tyvärr leder åt motsatt håll. Det är någonting som vi är bekymrade över.

Anf. 56 CARL B HAMILTON (FP):

Fru talman! Nu blir det budget i raketfart.

Ett av de tre viktiga inslagen är infrastruktur. Det är till att börja med, på kort sikt, ett eftersatt underhåll, som har varit eftersatt i årtionden, som vi nu ska försöka komma till rätta med. Drift och underhåll ges en hög prioritet.

Flaskhalsar, framför allt i storstadsregionerna, ska försvinna. Järnvägarna tar ungefär två tredjedelar av satsningarna. En tredjedel läggs på vägsatsningarna. Det är främst trimningsåtgärder. På spårsidan: eluppvärmda växlar, nya signalsystem och mötesspår. På vägsidan: mitträcken, breddning och planskilda korsningar. Det är väldigt konkret.

Det blir nya investeringar i snabbtåg som går i 250 kilometer i timmen mot dagens max 200 kilometer i timmen. Ostlänken, som alltså är början på en utbyggnad av Södra stambanan, börjar med Stockholm–Linköping. I Västsverige följer Göteborg–Borås via Landvetter. Det blir spår för råvaruindustrin i Bergslagen och Norrbotten. Vi har E20, som blir bättre, E22, Österleden och tunnelbana till Nacka. Under denna period blir det drygt 100 miljarder kronor.

För det andra kommer en forskningsproposition i höst. Den innehåller att man höjer satsningarna, utgifterna, för forskning år 2016 med 4 miljarder kronor per år. När den här regeringen tillträdde lade man också på

4 miljarder. Sammanlagt – fyra plus fyra gör åtta – är det alltså en massiv ökning av utgifterna för forskning. Förhoppningsvis blir det också en väldigt bra universitetsutbildning på kuppen. Det gäller framför allt insatser på medicinsk forskning i vid bemärkelse.

Om jag sedan går över till utbildning och arbetsmarknad kan jag konstatera att arbetslösheten tyvärr är för hög, ungdomsarbetslösheten i synnerhet. Nu satsar regeringen mycket kraftfullt på fler platser under en treårsperiod. Det gäller dessutom komvux, yrkesvux, yrkeshögskola, folkhögskola, en särskild satsning på fler läkare och sjuksköterskor samt ingenjörssatsning och lärlingsprogram.

Det som är centralt att lyckas med här är att få en bättre övergång från livet i den övre skolåldern, gymnasietiden, till arbetslivet. Det finns också ett fenomen som förklarar en del av diskussionerna här, som annars förefaller lite konstiga, nämligen det att ungdomskullarna minskar mycket kraftigt i storlek under de närmaste åren. År 2020 är antalet 20-åringar 20 procent lägre än i dag. Denna 20-20-20-regel kan man möjligen hålla i huvudet. Det gör också att det inte är konstigt om antalet platser minskar, för vi kan inte ha platser för personer som inte finns.

På gymnasiesidan är det nästan 900 miljoner kronor för gymnasierformen som syftar till att personer inte bara ska börja i gymnasiet utan de ska också komma ut ur gymnasiet efter ett, två eller tre år med en fullgod utbildning. Det är ingen god politik att ta in mängder med ungdomar som sedan inte kommer ut. Den här politiken vill att ungdomar ska börja gymnasiet, men de ska också sluta gymnasiet.

Vi vill också ha vuxenutbildning. Vi har ökat anslagen för vuxenutbildning från 5,8 miljarder när vi tillträdde till 7,6 miljarder år 2013.

Bostäder – ska man få upp antalet bostäder och minska den akuta bostadsbrist som växer fram i storstadsområdena, inte minst i Mälardalen, gäller det att först försöka få en effektivare användning av det existerande bostadsbeståndet. Därför vill vi underlätta andrahandsuthyrning av bostadsrätter. Men vi vill också ha en sänkt fastighetsskatt för hyreshus och därmed göra det mer lönsamt att bygga hyreshus och hyresrätter.

Företagsklimatet har vi varit inne på. Vi vill sänka bolagsskatten från i dag 26,3 procent till 22 procent. Det kostar 16 miljarder, varav hälften finansieras med att man skärper de så kallade räntesnurrorna, det vill säga minskar möjligheterna till skatteplanering.

Sist, men inte minst, får pensionärerna nästa år en höjning av pensionerna med drygt 4 procent. Det är den stora förändringen, men de får också en skattesänkning, som min vän från Kristdemokraterna varit uppe och talat om, med drygt 1 miljard kronor.

Detta, herr talman, var budgeten på 4 minuter och 59 sekunder.
(Applåder)

I detta anförande instämde finansminister Anders Borg (M).

Anf. 57 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Herr talman! Det var faktiskt föredömligt, Carl B Hamilton, att hinna igenom så mycket på så kort tid.

Jag tänkte bryta ut bara en del av det som du talade om. Det handlar just om gymnasieskolan. Det har vi pratat om förut. Då hade ni sparat kraftigt på gymnasieskolan. Det ville du inte riktigt kännas vid. Nu är det

så bra att ni faktiskt lägger tillbaka pengarna i år. Då vill du ha beröm för det. Det är i sig fantastiskt, men det är ändå väldigt bra att pengarna kommer tillbaka.

Problemet är bara att sedan ska de bort igen. Vilka planeringsföretagningar ger det för landets kommuner och andra som driver gymnasieverksamhet? Pengarna ska i alla fall bort igen, senare.

Ni har dessutom någon form av vilda västern i gymnasieskolan med alla dessa nyheter som ständigt dyker upp. Nu vill ni dessutom lägga till något så innovativt som ett ettårigt gymnasium.

Jag frågade finansministern tidigare hur han såg på vilken arbetsmarknad som de ettåriga gymnasieutbildningarna skulle motsvara. Var ska de här människorna jobba någonstans? Jag tycker att det är en relevant fråga också för Carl B Hamilton att svara på. Jag fick ju inget svar från finansministern. Vilka företag ska ta emot de personer som går den ettåriga utbildningen? De säger ju själva att de inte tycker att det här är någon särskilt bra idé. Vore det inte bättre att göra den här typen av förändringar i samverkan med näringslivet och de fackliga organisationerna, som nu säger förslaget?

Anf. 58 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Herr talman! Vi satsar mer pengar nu därför att vi vill ha en bättre gymnasieskola, lite vagt uttryckt, men det är fråga om en lång rad insatser. Fredrik Olovsson nämnde bland annat det ettåriga gymnasiet. Jag återkommer till det.

Att det sedan blir mindre pengar beror ju på att ungdomskullarna minskar i så stor utsträckning. Vi kan inte år 2020 ha lika många platser som i dag eftersom vi då har bara 80 procent av antalet personer i den aktuella åldersgruppen. Det är liksom demografiska, befolkningsmässiga förändringar som i stor utsträckning förklarar detta.

Sedan frågan om en ettårig gymnasieutbildning – ingen skulle vara gladare än jag om alla de som jag nu hoppas går en ettårig utbildning hade gått en treårig utbildning. Men alternativet är inte att de går en treårig utbildning, utan det är att de hoppar av.

Vi försöker alltså att anpassa skolan till dem som ska gå i skolan och inte anpassa dem som ska gå i skolan till skolan. Vi kan liksom inte pressa igenom de här personerna. Problemet är att det är en sådan stor mängd ungdomar som hoppar av gymnasiet. Det är det som är grunden till att vi måste tänka om och inte bara ha treårig utan också tvåårig och ettårig gymnasieutbildning.

Då frågar Fredrik Olovsson vad det är för arbetsmarknad. Jag hoppas och tror att de här ungdomarna när de har gått igenom en ettårig utbildning kommer att upptäcka att det inte var riktigt bra. Men då kanske de har hunnit bli 20 eller 22 år, och förhoppningsvis tar inte livet slut utan man kanske med den insikten och den arbetslivserfarenhet som man har vid den åldern går och sätter sig på skolbänken igen.

Det är så att säga ett strukturellt problem i alla industriländer att de riktigt okvalificerade jobben har flyttat till Kina och att det är mycket svårt att ha en väldigt dålig utbildningsbakgrund i ett land som Sverige, i Västeuropa eller i Nordamerika.

Anf. 59 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Herr talman! Förra gången som jag tog upp besparingarna i gymnasieskolan med Carl B Hamilton skyllde han på att de var tvungna att genomföra dem därför att demografin såg ut på det sättet. Men nu lägger man tillbaka pengar, så det var tydligen inte demografin i alla fall. Det var någonting annat. Och det var det ju. Ni har gjort om gymnasieskolan och trodde att ni skulle spara pengar på det, men kommunerna har upptäckt att så inte är fallet. Det går inte att genomdriva de besparingarna med mindre än att man försämrar undervisningen.

Ni satsar alltså inga pengar. Ni lägger tillbaka det ni har tagit bort tidigare, och så ligger det ändå en besparing senare. Det är snarare en fråga om dimridåer än om reella satsningar på utbildning.

Vad är då alternativet för dem som går en ettårig gymnasieutbildning? Enligt Carl B Hamilton är det svårt för dem att få jobb, och det är den bild som alla ger som har talat om det här. Näringslivet tror inte att man har avsättning och användning för dem som har en så kort utbildning.

Anf. 60 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Herr talman! Repliken, Fredrik Olovsson, på det sista är att man kan tycka att det blir svårt för dessa personer, dessa ungdomar att få jobb med en så kort utbildning som ett år, men alternativet är att de kanske inte har någon utbildning över huvud taget. Det är det som är det dystra alternativet, och detta är ett sätt att försöka få in dem i gymnasieskolan. Har de gått där ett år kommer de förhoppningsvis tillbaka till utbildningssystemet i en eller annan form senare och vidareutbildar sig, eller så vidareutbildar de sig på sina arbetsplatser. I många företag finns det möjlighet till det.

Fredrik Olovsson antyder att regeringen skulle tricksa med pengar. Men Jan Björklunds folkpartistiska utbildningspolitik och regeringens utbildningspolitik är tillsammans med forsknings- och högskolepolitiken en massiv satsning på ökad utbildning i Sverige. De 900 miljonerna för gymnasiereformen nu är en bekräftelse på detta.

Anf. 61 PER BOLUND (MP) replik:

Herr talman! Folkpartiet har under en lång tid försökt utmåla sig som skolpartiet framför andra och som en garant för en fungerande skola och bra skolresultat i Sverige. Tyvärr visar inte utvecklingen i vårt land riktigt det mönster som Folkpartiet har utmålat när de talar om att deras reformer ska få sådana positiva effekter.

Det är också ganska uppenbart när regeringen nu i sin budget drar ned på gymnasieskolan. Ser man på de kommande fyra åren försvinner ju över 3 miljarder från gymnasieskolorna med regeringens budget. Med sådana neddragningar är det inte så konstigt att resultaten kommer att försämrast.

Vi tror inte att det är rätt väg att gå, utan vi vill i stället göra en stor satsning på att förbättra möjligheterna för lärare att utbilda sig och därmed också kunna få högre lön. Det tror vi är rätt väg att gå. Vi ser i forskningen att en bättre och mer motiverad lärarkår som också har en aktuell utbildning är ett väldigt effektivt sätt att få elever med högre kunskapsnivåer och kunskapsresultat.

Jag vill fråga Carl B Hamilton om den ettåriga gymnasieutbildning som diskuterats här tidigare och som också har varit en av skolminister Jan Björklunds stora frågor. Det är extremt oklart i budgeten vad detta egentligen går ut på. Finns det över huvud taget ett ettårigt gymnasium i regeringens budget? Frågar man Folkpartiet och Jan Björklund verkar det som att ja, man har en satsning på en ettårig gymnasieskola. Frågar man däremot Moderaternas skolansvarige eller Kristdemokraternas säger de att nej, så är det inte alls. Det är inte alls någon ny gymnasiereform, utan det är bara en förstärkning av redan befintliga satsningar.

Kan Carl B Hamilton försöka hjälpa oss att lösa det här? Vad är det egentligen regeringen föreslår? Kommer det att bli en ettårig gymnasieutbildning, eller är det här bara en förstärkning av redan befintliga program?

Anf. 62 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Herr talman! För det första vill jag bestrida det som Per Bolund sade. I budgeten finns det nämligen nästan 900 miljoner kronor till denna gymnasiereform, så det här med neddragningar är inte riktigt korrekt. Sedan finns det befolkningsmässigt ett neddragningsbehov allteftersom årskullarna med elever minskar i omfattning.

Eftersom Per Bolund tog upp lärarnas situation vill jag också nämna att det står i budgeten att det kommer att tillsättas en utredning som ska minska byråkratin för lärare i skolorna. De ska i större utsträckning kunna ägna sig åt att lära och lära ut och i mindre utsträckning fylla i blanketter och rapporter och så vidare. Jag vill inte alls förneka att det delvis är den här regeringen och Jan Björklund som har orsakat en ökad administration, men nu vidtar vi i alla fall åtgärder för att göra den mer rimlig och ge lärarna bättre fokus på deras huvuduppgift.

När det gäller resultaten tror jag att man ska vara realistisk. Att ändra utbildningssystemet och få bättre resultat är som att vända en oceanångare. Det kommer att ta lång tid, och det är många kohorter av ungdomar som ska gå igenom systemet innan man egentligen ser några bestående resultat.

Beträffande den ettåriga utbildningen fattas det beslut om den nu, och det är klart att den inte finns dagen efter eller samma dag som budgeten läggs fram. Själva tanken är dock precis den som jag talade med Fredrik Olovsson om. Man kan tycka att det är dystert att man ska behöva ha ettåriga utbildningar, det vore bättre med treåriga, men alternativet är att ett antal ungdomar inte kommer igenom utbildningen över huvud taget. Det är också så att vi har en situation där arbetslösheten i stor utsträckning är fokuserad till unga människor och människor med invandrarbakgrund.

Anf. 63 PER BOLUND (MP) replik:

Herr talman! Carl B Hamilton är tydligare än man kan begära. Där Miljöpartiet satsar och föreslår att man ska skapa utrymme för att faktiskt höja lärarnas kompetens och se till att de får en bättre löneutveckling, där tillsätter Folkpartiet utredningar.

Det är också tydligt att när Folkpartiet har genomfört sin stora omläggning av skolpolitiken har man varken lyssnat på ansvariga myndigheter, elever eller lärare, och det är också det som gör att man gång på

gång tvingas backa, göra om och reformera ytterligare. Man får skjuta upp de reformer man har. Detta är någonting som absolut inte ger den arbetsro som skapar en miljö i skolan som uppmuntrar till inläring och ger den stabilitet som både elever och lärare behöver.

För att återvända till ett ettårigt gymnasium: Kristdemokraterna kommenterar Jan Björklunds utspel med att det som Björklund har gjort utspel om inte finns. Det som finns är en kvalitetssatsning på yrkesintroduktionen. Frågan är alltså om det är en gymnasieutbildning eller en satsning på yrkesintroduktion som regeringen föreslår. Det verkar som om bilden är väldigt splittrad.

Anf. 64 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Herr talman! I och för sig gör regeringen även satsningar på yrkesvux och yrkeshögskola, men det är också den här ettåriga gymnasieutbildningen.

Jag tycker att Per Bolund är orättvis. Regeringen har infört en ny lärarutbildning. Årligt talat, hade regeringen under årens lopp lyssnat på myndigheterna på skolområdet – vi har ju ändrat rätt mycket på dem också – hade ingenting hänt. Det hade varit väldigt mycket arbetsro i skolan – ja. Men det hade varit fel skola. Det hade varit en flumskola. Jag tar hellre en något orolig tid i skolan när man omvandlar skolan från en flumskola till en kunskapsskola. Man kan inte ha arbetsro i skolan som ändamålet för skolpolitiken.

Det är mitt svar, och jag tycker, precis som jag tror att Per Bolund också gör, att det är otroligt viktigt att inte bara fokusera på eleverna utan även på lärarna, och det är därför vi har infört en ny lärarutbildning.

Anf. 65 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Herr talman! Jag måste säga att jag blir lite besviken på Carl B Hamilton. Jag har alltid tyckt att även om Carl B Hamilton har knäppa åsikter så är han intellektuellt hederlig.

Vi står alltså här i dag med anledning av en diskussion kring en budget för åren 2013 till 2016. I den debatten drar regeringen och Carl B Hamilton fram ett kort i form av satsningar på infrastruktur och järnväg. Carl B Hamilton talar sig varm för att det nu ska byggas järnväg, med två nya sträckningar och att det ska fram medel till Trafikverket så att man klarar av nuvarande infrastrukturunderhåll, trimning och reparationer.

Hur mycket satsas det då? Jo, i budgeten år 1, alltså det aktuella budgetåret 2013, satsar man 0 kronor. År 2 i budgeten satsar man 1,7 miljarder, och där stannar man sedan kvar resterande tre år i perioden. Trafikverket har sagt att man behöver 4 miljarder för att klara av en rimlig ambitionsnivå för den nuvarande infrastrukturen – 4 miljarder per år från 2012. För det får man 1,7 miljarder per år från 2014 av regeringen. Till det kommer två nya dragningar, enligt regeringen till en kostnad av 35 miljarder kronor.

Sammanlagt under den budgetperiod vi står här och diskuterar i dag lägger regeringen totalt 5,1 miljarder kronor extra till infrastruktur och järnväg. 5,1 miljarder kronor – bara reparationerna för den nuvarande infrastrukturen skulle kosta 20 miljarder, alltså fyra gånger så mycket under samma budgetperiod. Den sammanlagda prislappen för det regeringen aviserar är 55 miljarder.

Det är alltså samma regering som återigen gång på gång står och pratar om opportunism här i talarstolen. Vore det inte bättre att vi förhöll oss till den budgetperiod som vi är här för att diskutera?

Anf. 66 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Herr talman! Jag tror att vi på infrastrukturområdet, liksom på till exempel försvarspolitikens eller energipolitikens område, måste ha ett mycket längre perspektiv. Vi ska diskutera både det kortare perspektivet och det längre perspektivet. Men infrastrukturprojekt gäller så otroligt långsiktiga investeringar.

Det som man kan göra i närtid är att följa Trafikverkets förslag till att börja med. Om man föreslår saker och ting på kort sikt kan de inte genomföra det, för de behöver också planeringstid. Men på kort sikt är det framför allt eftersatt underhåll i årtionden som ska repareras – drift och underhåll, nya vagnar, nya eluppvärmda växlar och så vidare, sådana saker som kan genomföras med relativt kort varsel eller kort planeringstid.

Det längre perspektivet är att bygga snabbtåg till Linköping, mellan Göteborg och Borås och så vidare. Det är långa processer där man ska expropriera mark, ha miljötillstånd och så vidare. Ja, gärna för mig att det går så fort som möjligt, självklart, men det finns också en del andra överväganden som man måste göra i sammanhanget.

Vi är överens om infrastruktur, tror jag. Jag vill gärna att det går fortare än vad Trafikverket kan se i sin planering, men jag är inte säker på att det går. Det finns både miljööverväganden och rättsliga överväganden i sammanhanget.

Anf. 67 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Herr talman! Jag är inte säker på att vi är så överens när det kommer till infrastrukturen.

Jag tycker inte att det är realistiskt att stå och tala om satsningar och projekt i storleksordningen 55 miljarder kronor och samtidigt skjuta till 5,1 miljarder. Jag tycker inte att det är rimligt.

Vad gäller tidsperspektiv är det självklart viktigt att man har ett långt tidsperspektiv när det kommer till stora infrastrukturella satsningar. Men frågan är då: Varför drar man in det i en budget som avser budgetperioden 2013–2016? Varför smäller man in 35 miljarder där som det inte finns en krona avsatt för och som ligger långt fram i tiden, en tid som är utanför både denna budgetperiod och innevarande mandatperiod, under en annan regering och en helt annan tid i riksdagen? Jag förstår inte riktigt. För mig är det detta som sätter pricken över i för vad opportunism är.

Anf. 68 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Herr talman! Även om man inte kan spendera pengarna förrän låt oss säga 2017 eller 2020 kan man redan i dag planera för att man ska spendera pengarna då. Genom att man börjar med den planeringen redan i dag har man reserverat pengar för de investeringar som ska genomföras 2017 eller 2020. Om man inte har ett längre perspektiv riskerar man att de pengarna inte finns tillgängliga vid den framtida tidpunkten.

Det är verkligen inte opportunism utan snarare långsiktig planering av intäkter.

Underskatta inte heller att Trafikverket och de som ska bygga de här infrastrukturerna också behöver ganska lång planeringstid för att få fram tillstånd, arbetskraft, maskiner och så vidare. Det är inte snutet ur näsan.

Anf. 69 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! ”Att avstå från skatteintäkter på mer än 16 miljarder, som till övervägande del kommer från storföretag med rejäla vinster i sin verksamhet, ger troligen inte någon positiv effekt på Sveriges ekonomi eller påverkar sysselsättningen i nämnvärd omfattning.”

Det säger Företagarna i en kommentar till regeringens största reform sänkt bolagsskatt.

Enligt OECD:s utvärdering av tillväxtfrämjande skattereformer ger en sänkning av bolagsskatten mycket små effekter på kort sikt, och efter fem till tio år är de fortfarande mycket begränsade. Mindre än hälften av sänkningen går tillbaka i någon form av investering. Resten går till vinster.

Det regeringen gör är att öka storbolagens och framför allt bankernas vinster – banker som spekulerat och orsakat den finanskris vi nu lever med.

Sverige har redan i dag en internationellt konkurrenskraftig bolagsskatt. Vi ligger 3 procent under genomsnittet för våra tio viktigaste handelspartner. I genomsnitt ligger industriländernas bolagsskatt på 29 procent bnp-vägt. Nu gäller det här den lagstadgade skattesatsen, och den ska man ju inte jämföra, enligt vad Borg tidigare har sagt.

Vänsterpartiet har låtit riksdagens utredningstjänst undersöka den effektiva bolagsskatten i olika länder. Med det menas den faktiska skatt som betalas in. Undersökningen visar att Sverige ligger i den nedre delen bland de jämförda länderna inom OECD. Ser man till hela decenniet 2000–2009 var den inbetalade skatten i förhållande till företagens resultat efter finansnetto i genomsnitt endast ca 15 procent enligt Skatteverket. Det är alltså den verkliga nivån på bolagsskatten i Sverige: 15 procent. Att säga att den inte är internationellt konkurrenskraftig är mycket märkligt.

Det är inte så att vi har problem med vinstnivåer i de svenska storbolagen, utan det är efterfrågan som är det stora problemet. Men varför ska ni, Carl B Hamilton, öka bankernas vinster, de som har orsakat denna kris, samtidigt som ni väljer att bestraffa dem som har förlorat jobbet på grund av krisen?

Anf. 70 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Herr talman! Jag tror att man ska tänka igenom den här situationen med utgångspunkt i alternativet, som egentligen inte står i budgeten, nämligen anta att vi inte sänker bolagsskatten. Ja, men då kommer ett antal företag att flytta, ett antal jobb kommer att flytta och vinster kommer att flytta. Det betyder att skattebasen flyttar. Då blir det inte de 16 miljarder som Ulla Andersson nämner, för de beskattas någon annanstans om de beskattas över huvud taget.

Prot. 2012/13:4
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Jag menar att det är en fiktiv beräkning detta med förlusten, kostnaden för att sänka bolagsskatten. Den blir inte alls så stor, för alternativet är att skattebasen flyttas.

Sedan var det Företagarna. Ja, men de organiserar ju företagare, fysiska personer. De är inte aktiebolag. Det är klart att de hellre vill ha förändring av 3:12-reglerna eller andra skatter. Det är en intressegrupp för en helt annan typ av företag. Jag hoppas verkligen att de kan få sitt nästa gång vi gör företagsskattesänkningar, men denna gång är det aktiebolagen.

Bankerna – ja, men de kvider ju för att de får känna på det som vi i finansutskottet också håller på med, högre kapitaltäckningskrav. Att de skulle vara några stora vinstmaskiner – i och för sig är det riktigt att de har stora vinster, men det är inte så som de själva uppfattar situationen.

Vi har ju en speciell situation. Det är skillnad på beskattningens möjligheter i Centraleuropa och i Europas periferi. Vi ligger lite vid sidan av, vilket sätter ett extra tryck på våra företagsskatter. Vi ligger långt ifrån marknaden. Många företag behöver ligga nära marknaden, och då ligger man inte i Sverige. Vi har en nackdel där.

Anf. 71 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Varken Svenskt Näringsliv eller Företagarna efterfrågar den här reformen. Och som jag sade är den effektiva bolagsskatten i Sverige 15 procent. Man kan inte säga att den inte är konkurrenskraftig.

Egentligen är det så att ni betalar storbolagen för att de har utnyttjat hål i skattelagstiftningen. De får betalt för att de har utnyttjat hål i skattelagstiftningen. Men ni tycker inte att det räcker att de ska få betalt med den summa som motsvarar det de har utnyttjat, utan de ska få lite extra pengar.

Bankernas vinster, som Carl B Hamilton undrade om de var så höga, var 60 miljarder efter finansnetto i fjol, och nu vill ni öka dem ytterligare.

Samtidigt för ni en politik som straffar dem som har förlorat jobbet i krisen väldigt hårt. I dag är det tre av tio inskrivna på Arbetsförmedlingen som får ersättning från a-kassan. När ni tillträdde var det åtta av tio. I dag får en av tio ut 80 procent i ersättning i förhållande till sin tidigare lön.

Ni för alltså en politik där ni gynnar storkapitalet och straffar dem som drabbas av krisen.

Anf. 72 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Herr talman! Det var många saker på en gång, men låt mig fokusera på detta med bolagsskatten och arbetslösheten.

Om man inte sänker bolagsskatten, om man inte har konkurrenskraftiga företagsskatter, blir ett antal människor i de företagen arbetslösa därför att produktionen och lokaliseringen flyttar någon annanstans. Sedan kan Ulla Andersson tycka att 15 procent effektiv bolagsskatt är alldeles för låg. Men det är ju sanningen.

Vi räddar inte folk från arbetslöshet genom att ha hög bolagsskatt. Jag förstår inte resonemanget. Vi är en liten, öppen ekonomi. Vi måste anpassa våra villkor så att vårt land är attraktivt som en plats för att lokalisera företagsamhet.

Herr talman! Lärdomarna från den svenska finanskrisen i början av 1990-talet var dyrbara men värdefulla. I en turbulent värld har den politiska uppslutningen bakom överskottsmål och utgiftstak, som Centerpartiet var med och skapade, inneburit att vårt land har klarat en svår global finansiell kris bättre än de flesta länder. Vi har nu råd att satsa inför framtiden för att motverka följderna av krisen också i Sverige.

De viktigaste satsningarna i årets budgetproposition har det gemensamt att de är investeringar i framtida tillväxt, jobbskapande och skatteintäkter. Genom framsynta satsningar på det svenska näringslivet och på tillväxt i hela landet lägger vi grunden för många års fortsatt ekonomisk utveckling och fler jobb.

De ägarledda och entreprenörsdrivna företagen är i dag själva basen för jobbskapande. De senaste 20 åren har fyra av fem nya jobb skapats i mindre och medelstora företag. Inget talar för att den andelen kommer att bli mindre i en globaliserad och konkurrensutsatt värld.

Det är därför en huvuduppgift att fortsätta att förbättra villkoren för dessa företag och företagare. Genom investeraravdraget gör vi det lättare att såväl starta företag som finansiera en expansion, genom att göra det billigare att investera i mindre företag. Reformen minskar investeringskostnaderna med 15 procent. Det är ett svar till de många företagare som har talat om svårigheten att få ihop finansieringen.

Genom att göra det lättare att bygga ett eget kapital underlättar vi också för dem som har behov av lånefinansiering. Det är speciellt viktigt för landsbygdsföretagare och utlandsfödda företagare, som ofta har svårt att hitta finansiering.

Till detta kommer en omfattande satsning på hela det svenska näringslivet genom en kraftigt sänkt bolagsskatt, som ger oss en synnerligen konkurrenskraftig nivå. Den underlättar investeringar i Sverige, och den förbättrar lönsamheten i många bolag.

Självfallet kan man alltid diskutera olika prioriteringar. Bolagsskattesänkningen tillsammans med investeraravdraget skapar en helhet som är bra för små och växande företag, liksom för stora företag.

De kommande åren är det viktigt att reformerna inte stannar under budgettaket. Det finns ett stort reformbehov som inte handlar om ekonomiska reformer, som minskar krånglet och som underlättar för företagen att anställa fler. Den bästa arbetsmarknadspolitiken är en framsynt och småföretagarorienterad näringspolitik.

Vi gör också en översyn av fordonsbeskattningen för att premiera nyförsäljning av fordon med låg klimatpåverkan. Till det kommer ett historiskt omfattande paket med satsningar på infrastruktur för att hålla samman vårt land. Tillgången till fungerande transporter är avgörande för företagande och boende i hela landet. Att investera i infrastruktur är att investera i ett sammanhållet land.

Investeringar i nya järnvägsförbindelser förstörar arbetsmarknadsregioner och underlättar för fler att få jobb. Stora investeringar i gruvnäringens infrastruktur borgar för fortsatta framgångar för att våra viktigaste basnäringar, i det här fallet gruvnäringen, ska få en fortsatt bra utbyggnad.

Men vi satsar också på offentligt engagemang för utbyggnad av snabbt bredband på landsbygden. Det förbättrar förutsättningarna för företagande, utbildning och boende.

För Centerpartiet har prioriteringarna inför årets budgetarbete varit tydliga. Vi vill ta vara på den möjlighet som Sverige kan ha i en turbulent omvärld.

Anf. 74 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Herr talman! Det var intressant att lyssna på Per Åsling, framför allt i delen som gällde bolagsskatten. Det var ju en helt annan uppfattning än den som Centern har drivit under mycket lång tid. Det är precis nu på slutet, när ni har blivit överkörda, som Per Åsling tycker att det är en bra idé.

Dessutom lånar ni till denna mycket stora skattesänkning för bolagen. Då kommer vi tillbaka till den fråga som jag ställde tidigare. Våra två partier har ju liksom varit garanten för ordning och reda i statsfinanserna. Det var vi som skapade ramverket och sanerade statens finanser, och ni har fortsatt att ta ansvar för ordning och reda.

Nu vill jag höra vad Per Åsling har att säga om alla dem som säger att vi åtminstone närmar oss gränsen för att man når överskottsmålet, de tre indikatorer som jag tog upp med Anders Borg tidigare. Hur ser Centerpartiet på det? Klarar vi överskottsmålet?

Anf. 75 PER ÅSLING (C) replik:

Herr talman! Ni säger, Fredrik Olovsson, att ekonomin kommer att gå sämre framöver, att vi är för optimistiska och satsar för mycket. Det hänger inte ihop. Vad menar ni egentligen?

Vanlig traditionell konjunkturpolitik innebär att om ekonomin går lite sämre, då ska man stimulera. Ni tror att ekonomin kommer att gå ännu sämre. Vad är då slutsatsen av det resonemanget för Fredrik Olovsson? Om ekonomin går ännu sämre borde ni vilja satsa ännu mer. Men här står du och kritiserar oss för att vi gör det.

Det finanspolitiska ramverket har vi försvarat under alla år. Vi var med och initierade det. Vi gjorde det tillsammans med er – det är riktigt. Under inga omständigheter är vi beredda att släppa det. Vi är en garant för att det finanspolitiska ramverket ska fortsätta att gälla och verka. Det har haft en bra funktion under många år. Det är tack vare det och den breda politiska uppslutning som nu finns som vi har ordning i statsfinanserna och starka statsfinanser.

Jag vill också kommentera frågan om bolagsskatt. Ja, vi vill sänka bolagsskatten. Vi vill genomföra reformer som gör det lättare att driva företag i Sverige. Där är investeraravdraget en viktig ny ingrediens beträffande finansieringsmöjligheterna för företag. Vi vill fortsätta med att ta ansvar för att skapa jobb och välbefinnande, och då måste de ekonomiska förutsättningarna att finansiera företag förbättras.

Anf. 76 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Herr talman! Ni når inte överskottsmålet enligt de tre indikatorer som Anders Borg har tagit fram och som man mäter mot. Ni når det inte! Men ändå ska ni genomföra en stor bolagsskattesänkning med lånade pengar.

Nu får jag höra att man då slår mot konjunkturen och efterfrågan. Men vilken konjunktur- och efterfrågeeffekt får sänkt bolagsskatt? Har ni räknat på det? Jag skulle tro att ytterst få ekonomer tycker att det är lösningen, om man ser en vikande konjunktur. Men Per Åsling får gärna utveckla den delen.

Investeraravdraget är en alldeles utmärkt idé. Vi hade ett liknande förslag i vår arsenal tidigare. Om ni också ansluter er till det är det utmärkt. Vi har alltså fortfarande en del gemensamt.

Anf. 77 PER ÅSLING (C) replik:

Herr talman! För de satsningar som nu görs på svenskt företagande är både investeraravdraget och bolagsskatten viktiga framtidssatsningar. En sänkt bolagsskatt innebär att tillgången på kapital för den totala företagssektorn förbättras. Som vd:n för Företagarna uttryckte det skapar bolagsskattesänkningen tillsammans med investeraravdraget en helhet som är bra för både små, växande företag och stora företag i Sverige. Går det bra för Saab, Volvo och Scania skapas också utrymme för underleverantörer inom industrisektorn och för tjänsteföretag. Det skapar fler företag, växande företag och fler jobb.

Anf. 78 PER BOLUND (MP) replik:

Herr talman! Så sent som i förra veckan hävdade miljöminister Lena Ek att Centerpartiet gärna ville höja koldioxidskatten. Till Naturskyddsföreningens tidning Sveriges natur sade Lena Ek så här: "Koldioxidskatten är ju jättebra och Centerpartiet vill att den skärps." Det håller Miljöpartiet med om. Vi har sedan länge insett att koldioxidskatt är en väldigt effektiv metod att minska Sveriges miljöpåverkan och vårt fossilberoende, som ju skapar osäkerheter för framtiden.

Trots att miljöminister Lena Ek och Centern så sent som i förra veckan flaggade för höjd koldioxidskatt finns den reformen inte med i budgeten över huvud taget. Detta är väl ytterligare ett exempel på hur Centerpartiet gärna pratar om miljö- och klimatåtgärder, men när det väl kommer till konkreta förhandlingar i budgeten eller i andra sammanhang viker Centerpartiet ned sig. Då står man inte längre för de vackra orden, och de åtgärder som man diskuterar är inte så viktiga längre.

Min fråga till Per Åsling är: Vad var det för något annat som ni fick igenom i budgeten och som gjorde att ni än en gång sålde ut klimatfrågorna?

Anf. 79 PER ÅSLING (C) replik:

Herr talman! Vi har inte sålt ut några klimatfrågor. Vi satsar i den här budgeten mer på miljön än det gjordes någon enda gång under de år då ni, Per Bolund, var med och bildade majoritet i Sveriges riksdag. Mellan 1998 och 2006 lyckades ni toppa med 3,1 miljarder. Den budget vi lägger fram i dag innebär en satsning på miljön med 5,3 miljarder, och det lägger vi fast fram till 2016.

Det här är en offensiv miljöbudget. Vi satsar 120 miljoner kronor under tre år för att energieffektivisera byggnader. Vi satsar nära 14 miljarder de kommande tre åren på energiforskning för ny miljövänlig teknik. Vi satsar 238 miljoner kronor fram till 2016 på naturreservat och nya naturvårdsavtal. Vi satsar 500 miljoner för att kunna bidra i internation-

ella klimatfonder. Vi satsar 210 miljoner kronor på investeringsstöd för solceller. Vi skjuter dessutom till extra pengar ända fram till 2016 på motsvarande nivå.

Fram till 2016 kommer alliansregeringen också att satsa 280 miljoner kronor på att öka produktionen av, förbättra distributionen av och öka användningen av biogas. Det är en satsning som sker utöver de 60 miljoner som redan har aviserats för 2013.

Den här budgeten är offensiv. Det är en miljöstatsning – annat är inte sant, Per Bolund.

Anf. 80 PER BOLUND (MP) replik:

Herr talman! Det är uppenbart att det som centerpartister talar om i medier inte är sådant som man sedan lyckas driva igenom i budgeten. Posten Reservat är ju en post som Centerpartiet har medverkat till att regeringen har dragit ned år efter år. Det lilla tillskott som kommer nu gör inte något för att man ska komma i närheten av var man har varit tidigare och var man borde vara.

När det gäller solceller, som Per Åsling lyfte fram, gör man ju en neddragning jämfört med de stöd som finns i dag. Det är egentligen bara en fortsättning men på en lägre nivå än de stöd man redan har haft. Att kalla en tidigare neddragning som man återställer för en satsning tycker jag är ganska magstarkt.

När det gäller energieffektivisering är det en neddragning med 1 miljard man gör i den här budgeten, trots att Sverige har dubbelt så hög elanvändning som Danmark. För första gången på länge går miljöbudgeten ned under 5-miljarderstrecket. Den är på 4,9 miljarder, finner vi när vi tittar i budgeten.

En tredjedel av anslagen till havsmiljön försvinner med den här budgeten. Det är dubbelt så mycket satsningar på motorväg som på järnväg. Bland annat vill Centerpartiet bygga två stora motorvägar runt Stockholm, trots att det är där det finns kollektivtrafik. Alliansens gröna röst har fått knutar på stämbanden.

Anf. 81 PER ÅSLING (C) replik:

Herr talman! Detta med grön skatteväxling och därmed en höjning av CO₂-skatten, som Per Bolund tar upp, är något som miljöministern har lyft fram och sagt kommer att vara motiverat på några års sikt. Hon pratar om en reform på nästa sida av denna mandatperiod.

Jag tycker det är riktigt att ta upp detta som hon gör. Den gröna skatteväxlingen är värdefull. Den borgerliga regering som satt under den första delen av 1990-talet var den första regering som genomförde en grön skatteväxling – med en centerpartistisk miljöminister.

Anf. 82 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Det är många siffror som bollas i luften under en budgetdebatt, men hittills har ingen av regeringens företrädare stått upp och sagt att man väntar sig 0 kronor i löneyft för statens anställda. Det kan vara värt lite uppmärksamhet i sig.

Det jag tänkte tala om är hur det ser ut i Sverige i dag. Många ensamstående föräldrar med barn lever under mycket knappa ekonomiska förhållanden. Det syns inte minst i den ökade barnfattigdomen. Närmare en

kvarts miljon barn lever i dag i fattigdom. Andelen barn med låg ekonomisk standard ökar i alla typer av hushåll enligt Försäkringskassan, men mest bland barn med ensamstående föräldrar. Under 2011 beräknades totalt ca 15 procent av samtliga individer i barnhushåll leva under knappa förhållanden. Plånboken var helt enkelt tunnare än vad som krävdes för de grundläggande behoven. Bland ensamstående föräldrar – kvinnor med barn – var siffran 41 procent.

Ni har beskurit många människors trygghet och frihet. Genom era försäkringar i a-kassan och sjukförsäkringen har många drabbats väldigt hårt ekonomiskt, men också genom er fördelningspolitik. De 10 procenten rikaste har fått ungefär 56 000 kronor mer i plånboken, medan de 10 procenten fattigaste har fått några tusenlappar mindre att röra sig med. Andelen personer som lever i långvarig fattigdom har ökat med hela 67 procent sedan 2006. Det är många som drabbas av er fördelningspolitik – ”incitament”, som ni väljer att kalla det.

Den ekonomiska ojämlikheten breder ut sig. Landet dras isär. Bakom denna statistik finns det människor som kämpar varje dag för att få pengar till det mest nödvändiga. Det är föräldrar som avstår från sina egna behov för att deras barn ska kunna få mat och hela kläder. De funderar över hur de ska få ihop pengar till den där matsäcken eller till nya stövlar åt barnen när de gamla har blivit urvuxna. Det är människor som ligger vakna på nätterna och är oroliga och får ont i magen och huvudet av den otrygghet och maktlöshet som de lever i. Vad säger du till dem?

Anf. 83 PER ÅSLING (C) replik:

Herr talman! Den budget som läggs på riksdagens bord i dag har en fördelningsprofil som är bra. Den innebär att det är de med lägst inkomster som kommer att tjäna mest. Det är tydliga satsningar på pensionärer med låga pensioner, på ökat bostadstillägg och på en höjning av föräldrapenningen. Det är riktade åtgärder för ensamstående och en reform som innebär att familjer som har försörjningsstöd får behålla det även om man jobbar och tjänar upp till ett basbelopp.

Jag tycker att det är bra att vi har kunnat genomföra de förändringarna. Det visar på att alliansregeringen vill hjälpa dem som har de lägsta inkomsterna och den besvärligaste situationen.

Anf. 84 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Men, Per Åsling, om du ska vara riktigt ärlig: Den största reformen ni gör är på 16 miljarder kronor. Halva det reformutrymme ni har använder ni till sänkt bolagsskatt, det vill säga till storbolagens ägare. Det är de som kommer att få mer pengar i plånboken. Pensionärerna kanske kan gå en runda till korvkiosken. Det kanske er skattesänkning räcker till.

Föräldrapenningen höjer ni, vilket vi tycker är bra och har efterfrågat. Men er höjning räcker inte ens för att man ska komma upp till socialbidragsnivån. Vad säger du till de här människorna? Det fattas några tusenlappar för att man ska komma upp till socialbidragsnivån, till socialbidragsnormen.

De här föräldrarna kommer fortfarande att ligga med ont i magen på nätterna och undra hur det ska gå.

Ni har ökat den långvariga fattigdomen i Sverige med 67 procent på sex år. Är ni nöjda med det, eller ska ni upp i 75 procent innan det är klart?

Tittar vi på den här budgetpropositionen ser vi att ni kommer att dra isär landet ännu mer än vad ni hittills har lyckats göra. Jag tycker helt enkelt att det är skamligt hur ni behandlar människor.

(Applåder)

Anf. 85 PER ÅSLING (C) replik:

Herr talman! Jag känner inte igen Ulla Anderssons beskrivning utifrån vad budgetpropositionen innehåller. Men det är klart att du, Ulla Andersson, inte har hunnit läsa alla de förslag som är framlagda här.

I övrigt tycker jag att jag redan har svarat på de frågor som du har ställt.

Anf. 86 ERIK ALMQVIST (SD):

Herr talman! Under vårens budgetdebatt kritiserade jag regeringen för de riktlinjer som man då stakade ut inför dagens budget. Det var riktlinjer som innehöll ganska få konkreta förslag. För mig vittnar det om en regering som är trött och börjar bli idélös.

Även ifall dagens budgetdokument innehåller en hel del fler satsningar än vad man stakade ut före sommaren förändrar det inte min bild av regeringen i grunden. Man har plockat lite förslag från höger och vänster från oppositionspartierna, egentligen utan meningsfulla anslag över lag. Och merparten av de pengar som man nu lovar ut till sina satsningar kommer efter nästa val. Mer än en tredjedel kommer till och med efter budgetperioden.

Finansministern ifrågasatte i våras vår budget. Han ansåg att vi ville ge för mycket till för många. Samtidigt noterar jag att han i dag försöker kopiera vårt koncept, i alla fall till stora delar. Man vill satsa mer på gruvnäring, järnvägar, pensioner, föräldrapenning, komvux, yrkesvux och så vidare.

Det gläder mig såklart att Sverigedemokraterna kan inspirera regeringen. Jag är också väldigt glad över att vi även verkar inspirera när det kommer till kriminalpolitiken, där regeringen nu till viss del aviserar hårdare straff och ökade anslag.

Jag tror att vi skulle behöva tala mer om just det här området, för det krävs betydligt fler åtgärder än dem regeringen nu har aviserat, som man kanske kan se som ett första steg. Det krävs fler åtgärder, fler lagändringar och mer medel.

Vi kan se till de gemensamma nämnare som trots allt nu finns mellan våra två budgetar, eller den kommande budgeten från Sverigedemokraterna och regeringens nuvarande, som har tillkommit nu när regeringen har närmat sig oss. Vi kan se till de gemensamma nämnare som finns. Den stora skillnaden är att vi har resurser och ett reformutrymme för att genomföra de här förändringarna. Det har inte regeringen.

Regeringen saknar muskler bakom sin budget. Det ser man väldigt tydligt när man studerar budgeten mer i detalj och tittar på siffrorna.

Jag tror, som jag sade tidigare i dag, inte att Sveriges pensionärer blir jätteimponerade och kommer att skåla i champagne i dag över att de får 50 kronor mer i plånboken. Jag tror heller inte att de på Trafikverket blir

speciellt imponerade över att de från och med valåret ska få medel som motsvarar mindre än hälften av vad de behöver i dag för att klara nuvarande ambitionsnivåer. Med det extrastödet kommer dessutom något slags önskan om satsningar i 55-miljarderklassen, pengar som man bara till 9 procent kan skjuta till under den här budgetperioden.

Jag tror också att många löntagare undrar vad som hänt med arbetslinjen nu när Sverigedemokraterna är det enda parti här inne som prioriterar en sänkt skatt för låg- och medelinkomsttagare i form av ett femte jobbskatteavdrag men också satsningar på att sänka skatten och sjuklönekostnaden för småföretag.

Regeringen lägger, som sagt, i dag fram en budget som är ett sammelsurium av oppositionsförslag men utan riktig finansiering trots att man kan tyckas göra en viss glädjeprognos över konjunkturen.

Jag tror att Sverige hade tjänat på att man i stället hade valt att samtala med oppositionen. Vi har trots allt en regering som sitter i minoritet. Tillsammans hade vi kanske kunnat hitta en tydlig linje med konkreta satsningar och jobb och tillväxt i fokus.

Än mer hade Sverige självklart tjänat om man också hade kunnat erkänna de misstag som såväl sittande regering som föregående regeringar har begått när det kommer till invandringsspolitiken. Över 100 miljarder kronor under den här budgetperioden väljer regeringen, med stöd från de rödgröna, ska tilläggas, att lägga på ytterligare invandring till Sverige.

Med de proportionerna blir kanske en extra miljard till pensionärerna ganska betydelselös i sammanhanget.

Om några veckor eller ett par veckor kommer vi att presentera en uppdaterad beräkning av invandringens kostnader. Jag vet av erfarenhet från tidigare år att övriga partier här kommer att ifrågasätta våra siffror – Per Bolund från Miljöpartiet har redan gjort det. Därför ber jag er: Snälla, kan ni för en gångs skull komma med egna siffror som bevisar att vi har fel? Hittills har det aldrig hänt.

Jag tycker inte längre att det här argumentet håller: Vi underkänner era siffror som är framräknade av riksdagens utredningstjänst, med underlag från Statistiska centralbyrån, för att vi har en annan syn på mänskor.

Men, herregud, det är inte en syn på saker och ting som avgör siffrorna. Siffror är svart på vitt. Det här går att beräkna. Det har beräknats. Vi har beräknat det. Tidigare regeringar har försökt beräkna det. Då har man landat i att det är omfattande kostnader förknippade med invandringsspolitiken.

Vi har beräknat vad nyinvandringen kostar. Det är, som sagt, över 100 miljarder under budgetperioden. Jag ber er: Försök att motbevisa det om ni menar att vi har fel!

Jag säger lite som matadoren i *Tjuren Ferdinand*: Stånga mig! Hade jag haft håret kvar hade jag nästan slitit av det i frustration här inne.

Låt oss se till att vi får en saklig debatt när vi presenterar vår budget och när vi presenterar invandringskostnaderna! När ni ska bemöta dem, kom då svart på vitt med siffror, för en enda gångs skull! För det har aldrig hänt här inne förut.

Herr talman! Jag ska inte prata så mycket om Sverigedemokraternas budget i dag, men jag vill ta upp några satsningar bara för att belysa vilken skillnad det är mot regeringens budget när vi nu prioriterar an-

norlunda kring invandringsspolitiken. Men det gäller också synen på stöd till banker och synen på biståndet och den renodling som vi vill göra. För sammantaget skapar vi genom de här tre omprioriteringarna ett budgetutrymme på ytterligare över 150 miljarder kronor under perioden.

Det är medel som vi bland annat kan använda till att stärka pensionerna med över 30 miljarder mer än vad regeringen gör. Vi kan införa ett femte jobbskatteavdrag och avdrag på arbetsgivaravgifter för mindre företag och minska sjuklöneansvar. Vi kan satsa på infrastruktur och järnväg, och vi kan tillgodose den förfrågan som finns från Trafikverket.

Vi kommer upp i ambitionsnivån om 4 miljarder per år redan år tre eller fyra. Vi kommer till och med att komma över den. Därför kan vi faktiskt skapa ett utrymme för att göra de här satsningarna, som regeringen fantiserar om.

Vi skapar också ett utrymme för att stärka vården, stärka äldreomsorgen, stärka försvaret, höja a-kassan med mera.

Herr talman! Politik handlar till syvende och sist om prioriteringar. Regeringen prioriterar en ökad invandring. Man öronmärker nya anslag för att göra det möjligt att ytterligare – hur det nu kan vara möjligt – öppna dörren. Under den senaste tiden har det framför allt kanske varit mot Somalia och Syrien. Arbetslinjen har alltså kommit att bli en invandringslinje.

Jag ställer samma retoriska fråga till väljarna som jag tidigare i dag ställde till finansministern: Vad prioriterar ni, en ökande invandring finansierad med ett högre skattetryck och en sämre välfärd eller ett lägre skattetryck och en starkare välfärd finansierad med en mer ansvarsfull invandring?

Det finns i dag i Sveriges riksdag faktiskt ett parti som gör det senare valet.

(Applåder)

Anf. 87 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Herr talman! Sverigedemokraterna argumenterar här för att vi har stora kostnader för invandringen. Under de närmaste åren ser vi stigande kostnader för invandringen i Sverige. Det är primärt kopplat till att vi räknar med att inbördeskriget i Syrien leder till att fler människor kommer till Sverige. Det beror på att man skjuter med kalasjnikov mot barnfamiljer, med haubitsar i bostadsområden och flyger bombplan över städer. Det här leder naturligtvis till att människor flyr från Syrien. Det är ett pågående inbördeskrigsliknande förlopp. Då måste vi naturligtvis räkna med att kostnaderna stiger.

Menar Erik Almqvist att vi i det läget skulle stänga gränserna och förhindra människor från Syrien att fly till Sverige? För mig är det obegripligt.

Det som är än mer svårbegripligt för mig är Erik Almqvists argumentation kring kostnaderna för invandring. Alla ekonomer som tittar på det här säger att man i länder som Kanada och USA har stora vinster och att man i en del länder som lyckas sämre med integrationen och arbetsmarknaden har en del kostnader. Sverige har tyvärr inte lyckats så väl som USA eller Kanada med integrationen.

Problemet med Sverigedemokraternas argumentation är att de vill backa undan från det som fungerar. Man vill ta bort instegsjobb, man vill

minska sfi och man vill nedmontera arbetslinjen och gå tillbaka till höjd a-kassa, höjda bidrag och stramare arbetsrätt tillsammans med Socialdemokraterna. Då skulle man landa i en sits där färre invandrare som är i Sverige kan arbeta, och då sjunker arbetskraftsdeltagandet. Sverigedemokraternas politik skulle i sådana fall leda till att kostnaderna för invandringen ökar. Är inte det en väldigt ologisk politik som Sverigedemokraterna står för?

Prot. 2012/13:4
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 88 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Herr talman! Jag noterar återigen hur finansministern tycks ha vissa luckor i sin kunskap om Sverigedemokraternas politik. Jag vet inte vad finansministern avser när han talar om stramare arbetsrätt. Är det att vi vill öka antalet undantag från turordningsreglerna? Jag tänker inte uppehålla mig så mycket vid det utan går tillbaka till huvudfrågan.

Om vi börjar med att jämföra med USA och Kanada, som finansministern menar är bra exempel på hur en öppen invandringspolitik skulle gynna landet, kan vi konstatera att USA och Kanada har en betydligt mer reglerad invandring än vad Sverige har, vilket är någonting som Sverigedemokraterna efterfrågar. Till exempel ska du för att komma och arbeta i USA och få ett green card bevisa att du har en kompetens som saknas inom landet. Det är precis den politik som Sverigedemokraterna förespråkar och som Sverige har haft fram till att alliansregeringen tog över.

Vad gäller flyktingar i Syrien vill jag återigen säga – vi har haft den här diskussionen tidigare i dag – att Sverigedemokraterna är det parti som skjuter till mest medel till FN:s flyktingorgan, som är ute runt om i världen, jobbar nära krishärdar och gör mest skillnad per krona. Vi kan hjälpa betydligt fler människor som är på flykt där behoven finns, på bortaplan, än vad vi kan göra genom att bara hjälpa det fåtal som genom flyktingsmuggling och på andra sätt lyckas ta sig just till Sverige.

Det är en väldigt ineffektiv flyktingpolitik som regeringen bedriver om syftet är att hjälpa så många flyktingar som möjligt. Jag misstänker att syftet egentligen är något helt annorlunda. Om utgångspunkten är att vi ska hjälpa människor skulle vi, som sagt, till att börja med investera mycket mer medel i de områden där det råder kris och krig. En betydligt högre andel av invandringen till Sverige skulle dessutom bestå av just flyktingar. I dag är de en ganska liten andel, även om den har gått upp lite just de senaste två åren.

Anf. 89 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Herr talman! Jag får inte riktigt ihop det när det gäller Erik Almqvists position. Vi har alltså ett pågående inbördeskrig i Syrien, där armén vänt sig mot den egna befolkningen och vi följaktligen får flyktingströmmar. Ska jag tolka det som att Erik Almqvist menar att vi i det läget ska stänga gränsen? Då ska vi alltså inte hjälpa människor att komma till Sverige och få en chans till en fristad här? Eller menar Erik Almqvist att vi i det läget ändå bara ska prioritera att hantera situationen i regionen? I den regionen finns det inte möjlighet att göra det. Det kan inte vara rimligt att vi stänger gränserna för ett land i inbördeskrig. Det måste rimligen vara så att Sverige i en sådan situation solidariskt ställer upp.

Sedan förstår jag mig ännu en gång inte på Sverigedemokraternas integrationspolitik. Vi satsar på sfi, utbildning och på arbetslinjen så att

människor kommer i arbete. Då blir det lönsammare för Sverige att de här människorna finns här, och de integreras bättre. Sverigedemokraterna säger nej till den typen av satsningar.

Anf. 90 ERIK ALMQVIST (SD) replik:

Herr talman! När det gäller Alliansens arbetslinje för invandrare är det ganska intressant, för det är den socialdemokratiska trollerilådan man använder sig av. Förut var det Amsåtgärder, och nu är det instegsjobb. Man säger att 50 procent av dem som har gått genom instegsjobb hamnar i arbetslivet, och det stämmer väl om man räknar in nystartsjobb i arbetslivet. Merparten går från ett skattesubventionerat arbete till nästa. Det är ingen lyckad väg in i arbetslivet.

Vad gäller Syrien har jag inte sagt att vi ska stänga gränsen för riktiga flyktingar, men de har varit en liten andel av dem som har invandrat till Sverige under Alliansens tid vid makten. Däremot tycker vi att vi ska ge tillfälliga uppehållstillstånd till flyktingar, så att de har en fristad så länge det råder krig hemma. Så gör man i alla andra länder i Västeuropa. Vi är det enda landet som ger permanent uppehållstillstånd. Vi har till och med fått kritik av FN för det, eftersom vi på så sätt binder upp våra resurser när flyktinskäl inte längre föreligger, vilket gör att vi inte kan ta emot kommande flyktingar med samma kapacitet.

Anf. 91 ULLA ANDERSSON (V):

Herr talman! I dag har vi 390 000 arbetslösa. Vi har färre sysselsatta och fler arbetslösa sedan den här regeringen tillträdde. På mindre än tre år har långtidsarbetslösheten ökat explosionsartat med hela 99 procent. Det är facit av en politik som är övertygad om att alla de som förlorat jobbet i krisen kommer att hitta ett nytt jobb om vi bara pressar dem tillräckligt hårt. Det är en politik som vägrar att ta ansvar för sina egna misslyckanden och lägger skulden på andra, framför allt på dem som drabbas av politiken. Regeringen kallar det för incitament.

I Gävleborg där jag bor har vi drygt 15 000 arbetslösa och knappt 700 jobb hos Arbetsförmedlingen. När Borg säger att a-kassan inte kan höjas för då har de arbetslösa inga incitament säger han egentligen att Gävleborg har drygt 14 000 lata arbetslösa som behöver bli lite hungrigare för att de ska ta sig i kragen och skaffa ett jobb. Det visar tydligt på den människosyn som styr den ekonomiska politiken. Det slår hårt mot den enskilde individen, men det slår också mot sammanhållningen i samhället och samhällsekonomin i stort, eftersom a-kassan är viktig för att upprätthålla efterfrågan i ekonomin.

Vilka regeringen ställer till svars för krisen blir än tydligare när vi tar del av regeringens budgetförslag. Den avsevärt största reformen är sänkt bolagsskatt, som kostar 16 miljarder brutto, att jämföra med den mycket senkomna utbildningssatsningen på någon miljard för alla unga.

Medan Borg håller pengar över storkapitalet, framför allt bankägarna som rikligen belönas för den spekulationskris de har orsakat, straffas de som förlorat jobbet i krisen. De unga får nöja sig med att vara fortsatt nedprioriterade, och 600 000 småbarnsföräldrar som arbetar på obekväma arbetstid får fortsätta att lita till att släkt och vänner tar hand om deras barn när de jobbar. Det syns tydligt vilken sida regeringen har valt att ställa sig på.

Herr talman! Att ta ansvar för Sveriges ekonomi innebär emellanåt att man får avstå från en del av det man vill genomföra. Men det innebär också att använda de pengar som finns på klokast möjliga sätt. Sveriges investeringsnivå är låg såväl historiskt sett som i en internationell jämförelse. Regeringens budget gör ingen större skillnad, eftersom den största reformen är sänkt bolagsskatt och huvuddelen av förslagen ligger långt fram i tiden. Det är helt enkelt dåligt att avstå från nödvändiga investeringar som ger oss bättre förutsättningar att möta framtiden samtidigt som man väljer att gynna storkapitalet.

Vänsterpartiets utgångspunkt är att människor vill kunna försörja sig själva och vill arbeta och bidra till samhällsbygget. Det stora problemet är att vi har en ekonomisk politik som bygger på att vi ska ha en stor reservarbetskraft som beräknas till drygt 6 procent, det som kallas jämviktsarbetslöshet på ekonomspråk. Dess funktion är att hålla nere lönekraven och därmed också inflationen. Låglönelinjen, den ensidiga inflationsbekämpningen och överskottsmålet har lett till att vi har många fler arbetslösa än vad vi faktiskt skulle behöva ha.

Vi har fått konstant massarbetslöshet. Enligt Arbetsförmedlingens prognoser kommer de att ha ungefär 405 000 personer inskrivna nästa år och 20 000 nya jobb förväntas skapas. Men regeringen vägrar att ta ansvar. Det märks tydligt i arbetsmarknadspolitiken, där passivitet är ledordet. 87 procent av de inskrivna i de olika programmen har ingen aktiv insats. Bara 4 procent får utbildning. Den summa som regeringen har lagt på arbetsmarknadspolitiken under krisen är endast en tredjedel av det som lades under krisen på 90-talet. Det är till och med mindre än vad staten lade när vi hade full sysselsättning. I ett läge när arbetslösheten är skyhögt och ökar väljer regeringen att dra ned på de arbetsmarknadspolitiska insatserna med 3 miljarder kronor. Ja, ni hörde rätt – med 3 miljarder kronor.

Vänsterpartiet har valt att lyfta fram full sysselsättning som överordnat ekonomiskt mål. Därför har vi även föreslagit att Riksbanken ska ha ett sysselsättningsmål. En sådan förändring förespråkar också såväl LO som TCO.

Vi har vidare föreslagit att staten ska använda systemet med investeringsbudget, precis som företag, kommuner och landsting. Det gör inte staten i dag. Det vill vi ändra på. Sverige behöver en grön investeringsbudget för grön omställning. För att statsfinanserna ska vara rigida över tid och hållas under god kontroll föreslår vi ett tak för investeringsbudgeten, att den enbart ska omfatta fysiska investeringar och att de offentliga finanserna som minst ska vara i balans över en konjunkturykel. Vi vill helt enkelt ha ordning och reda i ekonomin. Det skulle leda till minskad arbetslöshet, samtidigt som omställningen till ett grönare Sverige tar fart på allvar.

Genom offentliga samhällsnyttiga investeringar skapas goda möjligheter för hållbar tillväxt i framtiden, samtidigt som vi stärker den privata och offentliga sysselsättningen. Det finns helt enkelt stora behov av samhällsnyttiga investeringar för att ställa om Sverige i en mer hållbar riktning.

Det behöver byggas bostäder. Bostadsbyggandet i Sverige är ungefär hälften av den genomsnittliga nivån i OECD-länderna. Det är färre unga i dag som har tillgång till en egen bostad än det var för 15 år sedan. En

kvarts miljon unga väntar på ett eget hem. I 242 av landets kommuner är det brist på hyresrätter. Regeringen väljer att ändra på administrativa regler och inför ockerhyror på andrahandsmarknaden. Det är väl bara att konstatera att alla de unga som fortfarande bor hemma, har andra- och tredjehandskontrakt eller bor på soffor och i källare kommer att få ha det så så länge vi har en borgerlig regering. Jag väntar bara på ett förslag om skatteavdrag för inköp av tält.

Herr talman! Vi behöver investera i en skola som ger alla reella möjligheter att komma ut med fullständiga betyg och gedigna kunskaper – en kompensatorisk skola. Regeringen väljer i stället att införa ettåriga utbildningar på gymnasiet, detta för att slussa ut ungdomar till en stor pool av billigast möjliga arbetskraft. Deras svar på svårigheterna att lära sig saker i en skola med kronisk personalbrist är att börja skattesubventionera läxhjälp för barn till högvärlönde föräldrar.

Elefanten i rummet är att det behövs fler anställda i välfärden och att det är en investering som behöver få kosta. Skärskådar vi siffrorna ser vi att gymnasieskolan inte ens får tillbaka de pengar regeringen drog ned förra året. Högskolorna får färre platser nästa år, trots att arbetslösheten är högre. Pengarna för barnomsorg på obekvämt arbetstid räcker möjligen till en enstaka månadslön i de små kommunerna. Äldreomsorgen får inte en krona, trots att de äldre blir fler och antalet anställda redan är för få. Och landsting efter landsting säger upp anställda i sjukvården, inte för att de inte behövs längre utan för att de inte har pengar till deras löner. Så blir det när skattesänkningar styr den ekonomiska politiken.

Som väntat, det var ingen högoddsare, är den största reformen en enorm skattesänkning till storbolagen. Den här gången ska de i princip få betalt för att de smitit från att betala skatt genom hål i lagstiftningen. Bankerna är de stora vinnarna. De hade ju ”bara” 60 miljarder i vinst efter skatt förra året. Det var inte tillräckligt mycket, tycks regeringen anse och ger dem gärna lite mer. Det är helt enkelt inte rimligt. Vi är internationellt konkurrenskraftiga redan i dag. Våra tio viktigaste handelspartner har nästan 3 procent högre bolagsskatt i genomsnitt. Sverige ligger i den nedre delen i en internationell jämförelse över den effektiva bolagsskatten. Den faktiska bolagsskatten i Sverige är enligt Skatteverket 15 procent.

Det märks vilken sida regeringen valt att stå på. Det syns i det Sverige som växt fram. Reinfeldt talar om att hålla ihop landet men drar i praktiken isär det. Massarbetslösheten har bitit sig fast. Andelen personer som lever i långvarig fattigdom har ökat med hela två tredjedelar sedan 2006, och ökningen är störst bland ensamstående kvinnor med barn. När regeringen tillträdde hade åtta av tio inskrivna på Arbetsförmedlingen ersättning från a-kassan. Nu är det tre av tio. I dag får de arbetslösa i stället söka socialbidrag. Medan de 10 procent rikaste har fått 56 000 kronor mer i plånboken har de 10 procent fattigaste fått några tusenlappar mindre under samma tid, och inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män har ökat med 17 000 kronor per år.

Regeringen är noga med att ge tydliga incitament: Försök gärna födas till frisk vit man med goda förutsättningar och bli bankägare, gärna en girig en.

Det går att göra annorlunda. Det går att föra en politik som utjämnar ekonomiska skillnader i stället för ökar dem. Vi vägrar att acceptera

massarbetslöshet och ökad ojämlikhet. Vi vårdar varje skattekrona ömt, ger dem till välbehövlig verksamhet och ser till att de är finansierade. Vi investerar klokt, för den uppgift vi vill ta oss an är att sätta folk i arbete med att bygga landet för framtiden. Ska vi göra det krävs det en helt annan riktning än den vi ser i den här budgetpropositionen. Det krävs jämlikhet och respekt för människor, en politik för att sätta folk i arbete och för hållbar utveckling, en rödgrön jobb- och välfärdspolitik. (Applåder)

I detta anförande instämde Marianne Berg, Siv Holma och Jacob Johnson (alla V).

Anf. 92 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Herr talman! Ulla Andersson varnar för regeringens neddragningar, men då får hon väl först ta en diskussion i den rödgröna kretsen, där åtstramningsbudgetar ska läggas från Socialdemokraternas sida för att pressa upp arbetslösheten. Det måste väl vara det första steget i det rödgröna samarbetet, att man enas om ifall man ska strama åt eller inte strama åt, ifall fler ska bli arbetslösa eller om full sysselsättning ska prioriteras.

Jag skulle lite grann vilja diskutera rättvisan med Ulla Andersson. Jag tittar på hur statistiken har utvecklats. När man ser på Sverige visar det sig att vi under 2007–2010 varit ett av de EU-länder där Gini-koefficienten knappt ökat. Tittar man på andelen som har en svår och låg materiell standard ser man att den i många länder är försämrad. Så har det inte varit i Sverige. Det beror på att vi prioriterat arbetslinjen, prioriterat sammanhållningen och prioriterat att hålla ordning på välfärdssatsningen.

Åren 1998–2006 var bilden en annan. Då exploderade Sverige uppåt i Gini-koefficienterna. OECD har framhållit att Sverige var ett av de länder som ökade snabbast under den perioden. Det berodde på att man nedmonterade arbetslinjen, vilket naturligtvis ställde till det också på rättvisesidan. Om man skulle se en ökning av Gini-koefficienten i samma takt som när Vänsterpartiet styrde Sverige skulle Sverige få en Gini-koefficient som passerade inte bara Finland, Holland, Österrike, Belgien och Danmark utan också Tyskland. Då skulle vi alltså komma upp till att vara ett genomsnittligt land när det gäller ekonomiska skillnader.

Är det inte bekymmersamt för Ulla Andersson att erfarenheten av vänsterstyre är att Sverige då tar ledningen i klyftracet medan vi med en alliansregering håller ordning på materiell standard och inte behöver se en ökning av Gini-koefficienten? Är det inte bekymmersamt att med den ökningstakt ni organiserade i inkomstskillnaderna skulle Sverige helt plötsligt vara ett av de länder som låg bland genomsnittsländerna vad gäller ekonomiska skillnader i stället för att vara ett land som vårdar sammanhållningen?

Anf. 93 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Eftersom jag nästan förstod att Anders Borg skulle ta upp de siffrorna har jag andra siffror med mig. Det visar sig att efter att ni, Anders Borg, lagt er första budget steg Gini-koefficienten fyra gånger mer än under den tid du tar upp, då vi var i regeringsställning.

Prot. 2012/13:4
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Jag är inte nöjd med det som vi åstadkom under den tiden utifrån ett jämlikhetsperspektiv, men nu är vi här för att diskutera er politik. Det är väldigt tydligt att vårt land dras isär. OECD säger att Sverige är ett av de länder där inkomstskillnaderna ökar mest. Inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män har ökat med 17 000 kronor per år sedan du tillträdde, Anders Borg. Det är en ökning med 44 procent. Den långvariga fattigdomen i Sverige, andelen människor som lever i långvarig fattigdom – att leva under sådana förhållanden är tärande både för hälsan och för möjligheterna i livet – har ökat med hela 67 procent.

Det är resultatet av din politik. Så blir det när de 10 procent rikaste får 56 000 kronor mer i plånboken och de 10 procent fattigaste till och med har mindre i plånboken efter sex år med borgerlig politik än vad de hade när du tillträdde. Detta är resultatet av er politik. Bland ensamstående kvinnor med barn lever fyra av tio i fattigdom.

Då väljer du att lägga halva reformutrymmet på en sänkning av bolagsskatten, en sänkning som inte ens kommer att skapa några nya jobb. Du har till råga på allt mage att säga att de arbetslösa inte har tillräckligt starka incitament om de får en högre a-kasseersättning. Hos oss har vi 15 000 arbetslösa och 700 lediga jobb. Hur hungriga ska de bli för att du ska känna dig nöjd? Var går gränsen? Ska de ha 0 kronor? Då måste de vara himla hungriga. Men jag förstår inte hur jobben ska kunna komma av det.

(Applåder)

Anf. 94 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Herr talman! Ulla Andersson kommer inte ifrån att Sverige ”exploderade uppåt” när Vänsterpartiet hade inflytande, enligt OECD och andra som utvärderar ojämlikheten. Det var under den perioden Gini-koefficienterna ökade. Nu har de stått still. Då hade ni högkonjunktur. Nu har vi haft den värsta krisen sedan depressionen. Kan det inte vara en händelse som ser ut som en tanke att ojämlikheten stiger och inkomstskillnaderna ökar när man tillämpar Ulla Anderssons ideal?

Ta detta med bolagsskatten! I går skrev Laura Tyson, Clintons chefsekonom, i Financial Times och argumenterade för en bolagsskattesänkning för USA:s del, av det mycket enkla skälet att om man sänker bolagsskatten stiger kapitalstocken, och då stiger reallönerna. Det är inte så att det är kapitalägarna som får ta del av detta, utan all forskning visar att en sänkning av bolagsskatten så småningom slår över i stigande reallöner, vilket gjorde att Laura Tyson argumenterade för sänkt bolagsskatt för USA:s del. Detta bortser Vänsterpartiet helt ifrån. Ni låtsas att man inte betalar kapitalinkomstskatt om man tar ut vinster ur bolagen.

Men det mest grundläggande: Hur mycket ska skillnaderna och orättvisorna öka med om olyckan sker att vi får en vänsterregering igen? Räcker det med 20 procent, eller ska skillnaderna öka mer?

Anf. 95 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Det kan vara intressant för åhörarna att veta att USA har 39 procent i bolagsskatt, medan Sverige just nu ligger på 26 procent. Det finns alltså en viss skillnad. Dessutom visar OECD:s utvärderingar att en sänkning av bolagsskatten knappast ger något utfall i nya jobb. Inte ens

hälften går till investeringar efter en väldigt lång tid. Att detta skulle vara en konjunkturåtgärd som skapar jobb kan du se i himlen efter.

Vi går tillbaka till hur det ser ut i Sverige! 1,1 miljoner människor lever på mindre än 10 682 kronor i månaden i ditt Sverige. Det betyder att de får vända på varenda krona – varenda dag, varenda vecka, varenda månad. Vet du hur det är? Det gör himla ont i magen. Det påverkar ens hälsa. Det påverkar ens barns levnadsvillkor. Man mår helt enkelt väldigt dåligt.

Då har du mage att påstå att man behöver starka incitament för att få ett jobb om man är arbetslös. Det saknas jobb i Sverige i dag. Man räknar med 405 000 arbetslösa nästa år. De behöver jobb, inte lite pengar och stora hål i plånboken.

(Applåder)

Anf. 96 PER BOLUND (MP) replik:

Herr talman! Jag delar mycket av den kritik som Ulla Andersson riktar mot regeringen i sitt anförande. Men jag vill ställa en fråga om något som jag tycker är ett stort steg framåt i budgeten. Det handlar om rätt till vård och skola för papperslösa.

Efter valet för två år sedan, när Sverigedemokraterna kom in i riksdagen, fanns det en stor oro hos Miljöpartiet och många andra över att de skulle få inverkan på migrationspolitiken i Sverige. Det är en utveckling som vi har sett i många andra länder – partier på högerkanten kommer in och kan få en väldigt stor påverkan i form av en mer inhuman flykting- och migrationspolitik. Därför slöt Miljöpartiet en överenskommelse med regeringspartierna för att försöka motverka en sådan effekt och få till stånd en mer human flykting- och migrationspolitik.

Nu har vi genom hårda förhandlingar fått igenom en reform som från och med den 1 juli nästa år kommer att ge papperslösa och gömda rätt till vård. Barn upp till 18 år får rätt till fullständig vård, och vuxna får subventionerad vård för akuta tillstånd. Det är en reform som gör mig väldigt glad och som visar på värdet av att Miljöpartiet efter valet tog ansvar i migrationspolitiken och ingick en överenskommelse med regeringspartierna.

Från Vänsterpartiet har det tid efter annan kommit kritik mot denna överenskommelse. Man har kritiserat det faktum att Miljöpartiet tyckt att migrationsfrågan varit för viktig för att slumpas bort i det politiska spelet. Nu undrar jag om Ulla Andersson känner glädje över att vi har visat att samarbetet levererar och att vi nu får rätt till vård och skolgång till de papperslösa, som ofta är de som har det allra sämst ställt i vårt land. Kommer Vänsterpartiet att ställa sig bakom reformen?

Anf. 97 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Europa genomlider en kris med starka sociala klyftor och stora ekonomiska skillnader. Det är framför allt de som inte har orsakat krisen som drabbas hårt av den, genom sänkta ersättningar i arbetslöshetsförsäkringar, sänkta pensioner, sänkta löner och Gud vet allt. Det är tydligt att detta leder till att starka rasistiska krafter kliver fram, vilket är väldigt oroväckande.

Det vi har kritiserat Miljöpartiet för är att ni inte vågar inse att ni också står bakom hela den flyktingpolitik som regeringen för på EU-

nivå. Vi menar att ni måste ta ansvar för även den. Tittar vi på vad som händer på EU-nivå i dag kan vi säga att det är mycket tydligt att stora murar byggs upp runt Europa. Frontex avvisar asylsökande vid de yttre gränserna och bryter mot väldigt många FN-konventioner. Där är Miljöpartiet väldigt tyst. Ni måste också ta ansvar för alla dem som avvisas från Sverige på många gånger oklara grunder. Det gör ni inte heller.

Vi är väldigt glada över att de papperslösa barnen ska få rätt till skolgång. Det är en fråga vi har drivit länge, och vi välkomnar detta. Men jag tycker att ni måste ta ansvar för den inhumana flyktingpolitiken både på EU-nivå och många gånger här i Sverige. Vi menar även att Sverigedemokraterna inte hade fått genomslag för sin flyktingpolitik i Sveriges riksdag.

Anf. 98 PER BOLUND (MP) replik:

Herr talman! För oss är det tydligt att vi utan denna överenskommelse inte hade fått någon politisk utveckling. Vi hade inte fått de reformer som vi nu ser i budgeten och som vi tycker är väldigt viktiga. I stället hade vi fått se hur Sverigedemokraterna fått ett ökat inflytande över den fråga som de prioriterar allra högst. Det skulle ha gjort Sverige till ett mer inhumant land och skulle ha gjort det svårare för papperslösa i vårt samhälle, liksom för flyktingar som kommer hit och vill ha asyl.

Allt inom den överenskommelse som vi har ingått med regeringen gör migrationspolitiken mer human. Vi föredrar från Miljöpartiets sida att vara en progressiv kraft som kan genomföra verkliga förändringar där besluten fattas framför att stå vid sidan av och skrika och under tiden se hur migrationspolitiken blir alltmer inhuman i Sverige. Den utveckling som vi har sett i land efter land runt om i Europa vill vi inte se i Sverige. Vi tycker att det är väldigt viktigt att ta steg för att göra asylpolitiken mer human.

Vi ser också stora möjligheter att få igenom fler förändringar för att göra flyktingpolitiken ännu mer human i framtiden, som att fler sjuka ska kunna få stanna i Sverige. Det är ett arbete som vi kommer att fortsätta.

Anf. 99 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Vi menar också att Miljöpartiet har förflyttat sina positioner för att kunna möta Moderaterna. Det tycker vi är mycket allvarsam. Det vi menar är den stora risken med att få in ett främlingsfientligt parti i ett parlament är att övriga partier flyttar efter. Det menar vi att ni i Miljöpartiet har gjort. Att ni skulle möta Moderaterna i flyktingfrågan hade vi inte förväntat oss. Vi vet att det här i riksdagen i många partier finns krafter som står upp för en human flyktingpolitik. Miljöpartiet har varit en sådan kraft, och jag menar att ni fortfarande är det. Men ni har genom detta samarbete flyttat er i en riktning ni inte borde gå i.

Du svarar fortfarande inte på min fråga. Ni måste i så fall också stå upp och försvara den flyktingpolitik som regeringen bedriver på EU-nivå, med stängda gränser och flyktingar som avvisas vid gränserna trots att de har rätt att komma in och söka asyl, men också den inhumana flyktingpolitik som vi ser i Sverige i dag. Även den måste ni ta ansvar för, men det gör ni inte riktigt i det här läget. Slår ni er för bröstat när ni har fått igenom en viktig fråga får ni faktiskt stå upp och försvara det regeringen och Billström gör även i andra frågor.

Anf. 100 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Herr talman! Ulla Andersson tog tidigare i dag i debatten upp frågan om vinst i välfärden. Vänsterpartiet är för ett vinstförbud. Det medför rimligen att vårdhem, skolor och förskolor stängs. Ingen kan vilja driva verksamhet som får gå med förlust men som inte får gå med vinst.

I dag går 92 000 barn i 2 700 privata förskolor. Ca 206 000 elever går i friskolor. Drygt 28 000 personer arbetar i skolor som är aktiebolag.

Vad har Ulla Andersson att säga till dessa 92 000 förskolebarn om deras framtid om Vänsterpartiet och ett LO-stött Socialdemokraterna skulle vinna valet 2014? Vad säger Ulla Andersson till de 206 000 skolbarn vars skolor rimligen läggs ned om ni vinner valet 2014?

Vad säger Ulla Andersson till de 28 000 personer som jobbar i friskolor som får gå med förlust men inte får gå med vinst och därför rimligen läggs ned?

Gamla och unga lever nu i fullkomlig oklarhet och osäkerhet om vad som kommer att ske med dem, deras platser och deras anställningar om Vänsterpartiet och LO skulle vinna. De vet inte om de måste byta skola eller söka nytt jobb efter en sådan valseger för Vänstern och en nedläggning.

Vad säger Ulla Andersson till dessa barn och vuxna som i dag är i dessa skolor?

Anf. 101 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Jag säger, Carl B Hamilton, att gamla, unga och anställda kan vara säkra på att de skattepengar som är avsedda att gå till välfärden också kommer att gå dit. Jag säger till alla anställda i välfärden: Ni kommer att få 20 000 fler kamrater i välfärden. Jag säger till alla unga: Ni kommer att kunna få fler lärare.

Jag säger till alla de seriösa människor som finns och driver privat omsorg, skola eller vad det nu är för område: Vill ni vara kvar så finns den möjligheten. Men då får ni ombilda er till ett bolag med särskild vinstbegränsning. Det betyder att man får tillbaka sitt insatta kapital plus 1 procents ränta. Det är inget vinstförbud. Övriga vinster ska stanna kvar i bolaget för att gå tillbaka till de unga, de gamla och de sjuka.

Vi menar att det är att ta ansvar för skattebetalarnas pengar. Vi menar att det är att ta ansvar för en behovsstyrd välfärd. Vi menar att det är mer humant och ansvarstagande att fatta demokratiska beslut om var skolor, sjukhus och äldreboende ska etablera sig än att företag ska ha fri dragningsrätt på skattepengar.

Vi tycker att det är förkastligt att 8 miljarder går till vinster. Det är pengar som är avsatta till välfärd. Vi tycker att det är förkastligt att varannan skattekrona som går till privata bolag går till riskkapitalbolag. Vi har fått ett riskkapitalistiskt monopol i välfärden, Carl B Hamilton. Har inte du upptäckt det?

Är det vad du står här och försvarar? Är det vad som är så viktigt för er att ha kvar, riskkapitalisterna i välfärden? Du är nog ganska ensam om det bland det svenska folket. Här i riksdagen har du i och för sig tyvärr stöd av ganska många partier.

(Applåder)

Anf. 102 CARL B HAMILTON (FP) replik:

Herr talman! Jag frågade Ulla Andersson om människor. Det är människor som går i dessa skolor och är elever. Det är människor som är anställda i dessa skolor som lärare. Ulla Andersson har inget svar på dessa frågor om människorna. Det är till exempel inte odemokratiskt såsom vi har det i dag.

Vad kommer att ske med dessa 92 000 barn som går i 2 700 privata förskolor? Det har Ulla Andersson ingenting att säga om. Hon ger inte en garanti, har ingen övergångslösning, har ingenting. Ulla Andersson kan inte leverera det.

Det är 206 000 elever som går i friskolor. Det är 28 000 personer som jobbar i dessa skolor som i dag är aktiebolag. Vad ska ske med dessa människor, Ulla Andersson? Vad ska ske med de gamla människor som nu bor på privata äldreboenden som rimligen kommer att stängas eller de som arbetar på dessa äldreboenden som ska läggas ned eller kommunaliseras?

Vad händer med människorna, Ulla Andersson? Inte med systemet, det är inte vad jag är intresserad av. Jag är intresserad av människor.

Anf. 103 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Tack, Carl B Hamilton! Jag trodde att barn och äldre var människor. Men i Carl B Hamiltons värld kanske de inte är det. Det kommer ungefär att vara precis som det är i dag. Kommunerna får helt enkelt ta över när en skola går omkull. Det är så det är i dag i ert system.

Det vi säger är att om man är en aktör som har en god pedagogisk tanke och vill någonting med sin verksamhet har man möjlighet att vara kvar. Man kan ombilda sig till ett bolag med särskild vinstbegränsning. Då kommer pengarna dessa barn till godo. Då kommer pengarna de äldre till godo. Då kommer pengarna de anställda till godo.

Det som har hänt i den kommersialiserade välfärden är att det har blivit färre anställda. Vi har fått fler visstidsanställningar och lägre utbildningsnivå. Vi har helt enkelt fått en kvalitet som är nedåtgående.

Det är just de parametrarna – antalet anställda, utbildningsnivå och fasta anställningar – som är helt avgörande för kvaliteten. Med er politik går 8 miljarder i stället till vinster. Vore det inte bättre att de gick tillbaka till de äldre, barnen och de sjuka?

(Applåder)

Anf. 104 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Herr talman! Det är alltid intressant att debattera med Ulla Andersson. Jag ska försöka att vara lite ödmjuk och samtidigt ställa lite frågor.

Vi hamnar ibland i samma sakpolitiska förslag. Vi höjer nu garantinivån från 180 kronor till 225 kronor. Det är någonting som också ni har strävat efter i er budget. Det vet jag. Sedan har vi säkert diametralt olika utgångsläge och skillnader i hur vi vill se framtiden an och i synen på hur vi skapar välbefinnande i Sverige och i världen. Så måste det få vara ibland.

Ert parti hamnar nu lite märkligt till, Ulla Andersson. Ni går från att ha velat spendera betydligt mer där ni kunnat ligga tillsammans med övriga rödgröna partier i fällan och kunnat hacka på regeringen.

Nu måste ni göra en fullständig positionsflyttning och hamna på andra sidan, där ni måste gå till attack mot Miljöpartiet och Socialdemo-

kraterna i det här fallet. De vill nu dra igen och hålla nere på utrymmet lite grann. Den positionsförflyttning som ni måste göra är ganska intressant. Det ska bli kul att läsa er motion.

Jag ska läsa upp vad din partiledare talade om i Almedalen. Han sade så här: Vi vet att där vinstintresset styr är de osäkra anställningarna fler. Vi vet också att kvalitet kan utvecklas bättre om personalen inte byts ut för ofta och om den har rätt utbildning.

Jag har en liten fundering. Jag tror att du kanske delar hans syn på detta. Vinstdrivna företag är det som skapar skatteintäkterna i Sverige. Det är vad som driver på vår möjlighet att ha någonting att fördela över huvud taget.

Här gör Jonas Sjöstedt och Vänsterpartiet ett kraftigt angrepp på de vinstdrivna företagen. Men det är grunden för att jag och du kan stå här och ha en lön i dag och samtidigt ha någonting att fördela till dem som har det sämst ställt i vårt land.

Hur kan du stå bakom den här typen av attack på vinstdrivna företag?

Anf. 105 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Det är riktigt att Vänsterpartiet har efterfrågat en höjning av lägsta ersättningsnivån i föräldraförsäkringen. Vi är glada att ni har fått med er de övriga partierna i ett litet steg.

Däremot är det oroväckande att ert förslag fortfarande ligger under normen för socialbidrag. Det betyder att alla dessa människor, unga föräldrar, fortfarande kommer att ha en svår ekonomisk situation. Ni har prioriterat andra reformer i stället, till exempel sänkt bolagsskatt som gynnar aktieägare.

Vi ska gå in på det Jonas Sjöstedt talade om. Han talade om vinstsyftet i välfärden och vart det leder. Man delar in människor i lönsamma och icke lönsamma. Man får betalt efter läkarbesök. Vi får fler hälsocentraler, apotek och liknande i områden där det oftast finns friska människor och i rika områden.

Det är inte bara Vänsterpartiet som ifrågasätter vad vinstintresset leder till i välfärden. Det gör väldigt många andra. De flesta i Sverige gör det, åtta av tio, och också väldigt många av era egna väljare.

Institutet för Näringslivsforskning säger i en rapport som det har släppts: Välfärden har blivit en kvasimarknad där tredje part, skattebetalarna, finansierar en service som de själva inte kan vara med och fatta beslut om. Det är en väldigt stor risk att pengarna går dit de inte ska. Tittar vi på utvecklingen är det färre anställda i de vinstdrivande bolagen, en lägre utbildningsnivå och mer ovissa anställningar. Det får påverkan på kvaliteten.

Jag tror att också du har läst den rapport som Studieförbundet Näringsliv och Samhälle har släppts. Där har man från rapportförfattarnas sida kommit fram till att privatiseringarna av välfärden handlar om ingenting annat än ideologi. Det har inte lett till bättre kvalitet och bättre effektivitet, utan de multisyjuka äldre har betalat ett väldigt högt pris.
(Applåder)

Anf. 106 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Herr talman! Jag tackar Ulla Andersson för den repliken. Jag har bara en fråga till, och det är en ganska enkel fråga. Jag tänkte att du kanske

Prot. 2012/13:4
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

kan svara på den tydligt och klart. Är vi inne i en högkonjunktur eller i en lågkonjunktur nu?

Anf. 107 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Vi har massarbetslöshet. Vårt fokus i vår budgetmotion kommer att vara att skapa jobb. Det kommer att vara den högsta prioriteten i privat och i offentlig sektor. Därför värnar vi varje skattekrona och vårdar dem ömt. Vi kommer inte att slänga 16 miljarder till storbolagen och bankerna, och vi kommer inte heller att slänga 8 miljarder för att riskkapitalisterna ska få ta ut vinster ur välfärden.

Vi kommer alltså att vårda varje skattekrona ömt. Vi kommer att lägga dem till verksamheter som behövs, till exempel till fler anställda i äldreomsorgen och till en ökad bostadsproduktion så att en kvarts miljon unga kan få möjlighet att få ett eget hem. Vi kommer att satsa på att öka såväl investeringar i järnväg som i energiomställning. Det är direkta samhällsnyttiga investeringar som skapar jobb. Och det är det Sverige behöver – inte massarbetslöshet och ökade klyftor.

(Applåder)

Anf. 108 ANDERS SELLSTRÖM (KD):

Herr talman! Vi har hört mina allianskolleger synliggöra lite olika delar ur statsbudgeten för 2013. Jag kommer att på mina fem minuter ge några kristdemokratiska perspektiv från den helhet som budgeten utgör, men jag ska även lyfta fram några litterära verk.

Att Kristdemokraterna är en part i en fyrpartiregering som levererar gör en inte bara stolt utan även ödmjuk. Det är en regering som gemensamt, trots olika politiska åsikter, envetet och oförtrutet arbetar vidare för att steg för steg bygga ett Sverige som står starkt internationellt sett. Vi har ett land med starka offentliga finanser och en regering som ger mer och mer utrymme för människor att själva fatta beslut. Det är ett Sverige som fördelningspolitiskt lyfter dem med lägst ekonomiskt utrymme och som steg för steg stärker välfärdssektorn.

Pensionärernas skatt har sammanlagt sänkts med 14 miljarder kronor när tolvslaget har klingat ut vid årsskiftet. Det innebär att en garantipensionär har fått vad man kan kalla för en trettonde månadslön. De fyra skattesänkningar som regeringen har gjort har inneburit att alla pensionärer har fått behålla mellan 6 800 kronor och 10 200 kronor mer än vad som var fallet 2006. Som kristdemokrater arbetar vi oförtrutet vidare med att skillnaden i beskattning mellan löntagare och pensionärer så småningom ska utraderas.

Vi förbättrar ytterligare ekonomin för de pensionärer som är ensamstående och som har snäva ekonomiska ramar. Ökningen av bostadstillägget är på 170 kronor.

Garantinivån i föräldraförsäkringen höjs från 180 kronor per dag till 225 kronor per dag. Det innebär att dagens nivå på 5 400 kronor per månad nu stiger till 6 750 kronor. Det är en höjning med 25 procent. Fördelningspolitiskt är detta mitt i prick. Enligt Rädda Barnen är detta en av de viktigaste åtgärderna för att minska barns ekonomiska utsatthet. Hälften av de dagar som tas ut på garantinivån gäller föräldrar mellan 20–24 år. De och andra får nu ett starkt ekonomiskt lyft.

En mycket kär politisk reform som vi kristdemokrater har haft på agendan sedan 1997 får nu se dagens ljus. Vem har sagt att politik är de snabba beslutens forum? Det är ett investeraravdrag som kommer att främja kapitaltillgången för mindre och nystartade företag. Avdraget kommer att fås på belopp upp till 650 000 per person och år. Det är en riktig kapitalinjektion för att ytterligare se fler mindre företag startas upp i vårt land. Kombinationen med sänkt bolagsskatt ned till 22 procent får alla företag i vårt land att stärka investeringsviljan i Sverige. Det i sin tur borde resultera i fler sysselsatta och färre arbetslösa.

Herr talman! I ett försök att forma en ny politik har Socialdemokraterna startat en bokklubb. Här testas och prövas olika politiska förslag och idéer.

Alla har vi väl hört talas om partiledaren Stefan Löfvens bok *Tystnaden*. LO har köpt hela upplagan för att dela ut den till sina medlemmar. Dock kan den inte fås som ljudbok – av förståeliga skäl.

Den ekonomisk-politiska talespersonen Magdalena Anderssons triologi *Jag vet* baserar sig på Carin Jämtins bestseller *Hur man triangulerar*. Magdalena Anderssons första bok lanserades i mars och har titeln *För lite*. Andersson ger där sin syn på regeringens satsningar, och budskapet är solklart: Regeringen satsar för lite.

Nummer två i trilogin kom strax därefter. I slutet av april kunde Andersson presentera boken med titeln *För sent*. Det som var för lite i mars var för sent i april. Det senaste alstret från Andersson har titeln *För mycket*. Här får vi läsa om försiktighetsprincipen och det kloka i att hålla igen.

Fredrik Olovssons bok *Att tolka sin samtid* är ett försök att hänga med i partiets politiska utveckling. Det som gällde i mars gällde inte i april och har absolut inget att göra med vad som gäller i september. Dock är partiledare Löfvens bok lika aktuell som tidigare.

I ett försök att påverka debatten i någon riktning har dock Ylva Johansson snabbskrivit boken *Arbetsförmedlingen och riskkapitalet – tillsammans hittar vi jobben*. Johansson öppnar därmed dörren på vid front för privata utförare i skattefinansierad verksamhet. Men boken hann inte ens lämna tryckpressarna förrän arbetarkommunen i Malmö kallade till ett nytt stormöte.

Herr talman! Budgetproposition 2013 har nu presenterats. Som kristdemokrat ser jag fram emot den politik som oppositionen ska presentera om ett par veckor. Då får väljarna en möjlighet att syna, vrida, vända, bända och jämföra. Samtidigt är det helheter som till slut är avgörande. Detaljer ska synas och detaljer kan förbättras. Till slut är det dock helheten som är avgörande för ett lands väl och ve. Frågan som jag tycker att alla borde ställa sig är: Vilka levererar en hållbar politik för Sverige på sikt?
(Applåder)

I detta anförande instämde finansminister Anders Borg (M).

Anf. 109 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är intressant att diskutera budget. Därför tar jag tillfället i akt och försöker ta repliker på så många som möjligt på regeringssidan som ska stå till svars för budgeten. Sedan kan man

fundera på om det egentligen är en budgetdebatt eller en utspelsdebatt. Det är inte så lätt att sätta sig in i budget på fem timmar när den är så här tjock och när man har fått den samma dag som den ska debatteras.

Jag tänkte diskutera äldreomsorg med dig. Vi har under ett års tid besökt, pryat och varit på studiebesök på olika sätt runt om i landet i äldreomsorgen. Vi tycker att det har varit intressant. Det har varit lärorikt och givande, men också frustrerande. Vi har mött äldre, personal, fackföreningar och brukarorganisationer. Den bild som framkommer är att personalen gör ett himla bra jobb. Man gör allt man kan, och man är stolt över sitt arbete. Men man räcker inte riktigt till, för resurserna är för knappa. Många gånger handlar det helt enkelt om en anorektisk organisation där personaltätheten är för låg utifrån det behov som finns. Det finns äldre som behöver läggas redan vid kl. 18 för att personalen ska hinna. Den individuella omsorgen och stödet får komma i andra hand. Personal får gå ensamma på en hel avdelning. Två- och tredelade turer är vardag.

Vänsterpartiet har öronmärkt pengar för att kunna anställa fler i äldreomsorgen. Vi har också föreslagit att de äldre ska ha rätt till fri tid någon timme i veckan som de själva får bestämma över. Vi har satsat pengar på matlyft, och vi har gjort en ordentlig satsning på utbildning för de redan anställda och för att möjliggöra att de som redan har gått en omvårdnadsutbildning ska kunna komma in och få ett arbete.

För oss är äldreomsorgen en central och prioriterad fråga, inte minst för att det är vi kvinnor som annars blir hårt drabbade. Det är vi som förväntas gå ned i arbetstid eller sluta arbeta helt. Redan i dag är det 100 000 personer som inte arbetar på grund av att vi inte har en fungerande omsorg.

Ni konstaterar att behoven ökar inom äldreomsorgen, men ni lägger inte en enda krona mer till kommunerna och till den äldreomsorg ni säger er värna. Varför då?

Anf. 110 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Herr talman! Äldreomsorgen är ett kärt ämne också för mig. Vi jobbar med dessa frågor i regeringen. Vårdighetsgaranti är ett exempel på att kommunerna kan gå in och bestämma vilken nivå man ska ha på äldreomsorgen, hur den ska bedrivas och vad det är som är viktigt för den enskilde. Detta är något som ligger oss varmt om hjärtat.

Nu skapas en tillsynsmyndighet för att ha bättre koll på bitarna inom äldreomsorgen. Men vi får aldrig glömma att det är kommunerna som har ansvaret för detta, precis som du säger. I år bedömer man att kommunerna och landstingen kommer att få ganska rejäla överskott. Man kan alltså redan i dag använda en hel del av de pengar som du efterlyser med det budgetutrymme man har för att kunna satsa mer på sin äldreomsorg. Men det är kommunala beslut. Det är i kommunerna man fattar dem.

Jag tar gärna Umeå kommun som ett exempel. Där har vi haft stora överskott på flera hundra miljoner under lång tid. Där har Vänsterpartiet, som styr tillsammans med Socialdemokraterna, inte satsat lika mycket på äldreomsorgen som vi tycker att de borde göra. Där har de i stället satsat på ett kvinnohistoriskt museum och lite andra saker. Det är ganska intressant hur man använder pengarna. Det handlar ändå om det kommu-

nala självstyret, som jag vurmar mycket för. Det är jätteviktigt att de jobbar med detta.

Regeringen måste se till att det finns utbildad personal. Därför satsar vi också på det. Vi satsar på mer utbildad personal och försöker stärka ledarskapet inom äldreomsorgen. Här finns många av nycklarna till hur vi ska få en bra fungerande äldreomsorg i vårt land. Det är regeringens uppdrag att stötta, hjälpa och underlätta för kommunerna, men sedan är det kommunerna som måste se till att det finns pengar och prioritera i sina lokala budgetar så att vi får en bra förstärkning på det här området.

Anf. 111 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! En majoritet av dem som söker socialbidrag i Umeå skulle egentligen ha ersättning från a-kassan och sjukförsäkringen. De får lägga pengar på sådant som staten egentligen skulle ta ansvar för.

Du svarar inte riktigt ordentligt på min fråga, Anders Sellström. Ni skriver i er egen budgetproposition att behoven ökar, att antalet äldre ökar och att kommunernas pengar inte räcker till. Era prognoser visar också att konsumtionen i kommunerna ligger mycket lågt. Man klarar inte av den ökade efterfrågan på äldreomsorg. Redan i dag är äldreomsorgen den verksamhet i kommunerna som har fått minst pengar under mycket lång tid. Det betyder att vi har fått en anorektisk organisation.

Vill man skapa jobb och vara säker på att pengarna faktiskt går till jobb är äldreomsorgen en kassaskåps säker investering. Det ger väldigt många kvinnor möjlighet att själva gå ut på arbetsmarknaden när de slipper ta ansvar för sina äldre anhöriga.

Anf. 112 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik:

Herr talman! Det är riktigt, Ulla Andersson, men alliansregeringen har sett till att kommunerna har fått mer pengar än vad du såg till att de fick under din period. Vi har höjt anslagen ganska rejält och lyft nivåerna. Men sedan måste det också göras en prioritering i kommunerna. Hur använder de sina pengar? Vi ser till att det finns stimulansmedel för att utveckla omsorgen, vårdighetsgarantier etcetera, och vi specialdestinerar en del bidrag till just detta inom kommunerna. Det gör vi för att stärka dessa saker.

LOV är ett annat exempel där vi sätter in stora resurser för att människor själva ska få välja vem som ska utföra den äldreomsorg de har rätt till. Det är ett jättebra exempel på hur man flyttar makt till den enskilda för att man ska kunna avgöra var den bästa kvaliteten finns och vart man kan gå för att få sina behov tillgodosedda.

Jag tycker att vi väl fyller den funktion vi ska fylla. Kom ihåg att kommunsektorn visar på ganska stora överskott i år! Dem kan man använda i äldreomsorgen. Jag tror att man har ett bra spelrum i kommunsektorn, åtminstone på kort sikt.

Anf. 113 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Det är sent i budgetdebatten, men låt mig ändå lägga några grundlinjer på plats. Det är ett mycket besvärligt läge i världen. Det är en skuld kris som har pågått under en lång tid. Den riskerar att komma tillbaka i nya vågor från Grekland och Spanien. USA tyngs av

Prot. 2012/13:4
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

skulder, och Kina orkar inte dra. Samtidigt finns det ett Europa som förmodligen stampar i något decennium framåt.

I den här miljön står Sverige starkt. Vi har starka offentliga finanser, lägre skuld, bättre budgetsaldon, bättre långsiktig uthållighet och också bättre tillväxt. Till och med de nedreviderade tillväxtsiffrorna för andra kvartalet är mångdubbelt högre än vad man har i Europa som genomsnitt. Vi har en arbetsmarknad som har klarat krisen bättre än vad de flesta andra upplevt. Det här bygger naturligtvis på att vi har haft en mycket försiktig strategi. Vi vet att det kan bli värre. Vi måste ha säkerhetsmarginaler, och vi måste ha tryggheten i att vi tar ansvar för svensk ekonomi.

Då gör vi det som är nödvändigt. Vi använder vår styrka för att investera Sverige ur krisen. Det handlar om infrastruktur, forskning, bolagsskatt och ungdomssatsningar. Mot detta står oppositionen på en kanske märkligare position än vad vi har upplevt under den tid jag har varit finansminister.

I det här läget, när Europa kämpar för att få i gång tillväxten och hålla tillbaka arbetslösheten, är det många som säger, inte minst IMF, USA och akademiska ekonomer, att här borde man göra mer för att få upp efterfrågan i Europa. Någon borde ta ansvar för att det börjar röra på sig.

ECB, Riksbanken, Federal Reserve och andra har sänkt räntorna för att stimulera. Då säger oppositionen att de känner en oro för att vi gör en för optimistisk bedömning. De känner en oro för att tillväxten kan bli lägre och arbetslösheten högre. Den oron känner vi också. Det är därför vi har lagt fram ett program som ska skydda Sverige. Det är därför vi har lagt pengar på infrastruktur, forskning, bolagsskatt och annat.

Sedan kommer oppositionens andra poäng. Det kan bli svårare. Man kan förstå att det finns en sådan oro, men då ska vi göra mindre. Då ska Sverige, som nästan ensamt i Europa har starka offentliga finanser, göra mindre.

Vi kan ta Finland som exempel. Finland ligger rätt nära Sverige. De har väsentligt högre skuld, sämre långsiktig uthållighet men ungefär samma underskott. De har i dag fått en varning från S&P att de riskerar att bli nedgraderade om de avbryter åtstramningarna, höjer momsen, höjer skatterna på pensioner och fryser offentliga utgifter. Det finns liknande situationer. Skulle Tyskland lägga fram ett stimulanspaket på 1 procent av bnp skulle det säkert bli diskussioner om vad detta betyder.

Men enligt Socialdemokraterna och Miljöpartiet kan inte ens Sverige, med starkast budget, bland de lägsta skulderna och den bästa långsiktiga uthålligheten, göra någonting. Det är inte konstigt att man ser reaktioner på detta. Jag skulle gärna vilja se en direktsänd debatt från verkställande utskottet. I dag har Karl-Petter Thorwaldsson, som är ordförande i LO, sagt att regeringen är för passiv och att den gör för lite eftersom arbetslösheten är för hög. Nu ska vi se vad Karl-Petter Thorwaldsson säger på verkställande utskottet. Kommer han att hålla fast vid den här linjen eller kommer han att stödja Socialdemokraternas åtstramningspolitik?

Vi kan i dag läsa TCO:s kommentar. De säger att förr var det självklart med en expansiv politik i lågkonjunktur. Nu tävlar Socialdemokraterna om att strama åt politiken. Det är ett politiskt misslyckande av stora mått. TCO:s representant säger: Det är när partitaktik går före vad som är bra för Sverige.

Man förstår att det är pressekreterarna som har skrivit de socialdemokratiska inläggen. De försöker ta billiga mediepoäng genom att framställa det så att Sverige inte har stabilitet, att Sverige inte är tryggt och att man i en period av orostider skulle strama åt. Det är en mycket märklig utveckling av svensk ekonomisk-politisk debatt som vi har fått här.

Låt oss konstatera att om det är ologiskt står ändå Socialdemokraterna fast vid kärnan i sin politik. Det ska vi vara medvetna om, och den är och förblir skattehöjningar. Listan på de socialdemokratiska skattehöjningarna börjar nu bli så lång att man knappt hinner dra igenom den i en kort riksdagsdebatt. Det är ungdomsarbetsgivaravgift på kanske 15 miljarder, det är höjd moms i en lågkonjunktur på kanske 5 miljarder och det är kilometerskatt för att göra det dyrare att transportera. Och tillsammans med de rödgröna blir det sedan säkert flygskatt, en avveckling av kärnkraften och annat för att höja kostnaderna för företagen. Till det kommer sedan, när Vänsterpartiet får vara med och förhandla, förmögenhetsskatt och höjda marginalskatter, försämrade 3:12-regler och alla de andra sakerna som ska driva ut företagsamhet från Sverige.

Detta är en politik som skulle leda till färre jobb. Vi har stora utmaningar i Sverige. Vi ska möta en allt tuffare internationell konkurrens. Då ska vi höja bolagsskatten om jag förstår Socialdemokraterna och Miljöpartiet rätt. Vi har en för svag investeringsvilja. Då är det inte viktigt att säkra att man investerar i Sverige. Vi har en tilltagande internationell konkurrens. Då är det inte viktigt att vi ser till att jobben grundar sig i Sverige.

Vi vet vad som händer med det här barraget av skattehöjningar som Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet står för. Det blir färre som anställer, det blir färre som får jobb och det blir fler som blir arbetslösa. Det är en mycket skadlig politik för Sverige att i det läge vi nu befinner oss börja tala om omfattande och stora skattehöjningar.

Men jag måste återigen säga att det som förvånar mig mest under den här dagen är att Socialdemokraterna och Miljöpartiet säger att de är oroliga för att utvecklingen ska bli svagare och sedan förordar en åtstramning. Mer i spagat har svensk socialdemokrati inte stått på decennier. (Applåder)

Anf. 114 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Herr talman! Jag har under den här debatten vid ett flertal tillfällen efterfrågat finansministerns syn på överskottsmålet och om han når det. Om detta vill han inte tala. Om detta har han gärna talat väldigt många gånger tidigare, men inte den här gången, för nu visar de indikatorer som han normalt sett hänvisar till att det är samma läge som då, nämligen att vi inte klarar överskottsmålet med den typ av reformutrymme som han nu ordinerar.

Jag skulle tycka att det vore bra om Anders Borg ändå till slut kunde kommentera mina frågor, sina egna indikatorer, sina egna experter och sin egen finansplan.

Det är det ena. Det andra är vilken konjunkteffekt, vilken efterfrågestimulans en bolagsskattesänkning ger och på vilket sätt den är bra för Grekland och Spanien, vilket tydligen ska vara det nya argumentet för varför stora skattesänkningar ska göras i Sverige. Det är bra för dem i

södra Europa. Förklara de sambanden! Jag tror att Anders Borg får ganska svårt med det.

Att det nu bara är Grekland och Irland som har en lägre bolagsskatt av de gamla EU-länderna gör det ganska tydligt: Det är ett race to the bottom som gäller för Anders Borg på det här området. Jag tror att det är djupt olyckligt, och med tanke på läget i Europa vore det nog bra om Anders Borg i stället tog en diskussion med sina kolleger om att det kanske inte är så lyckat med aggressiv skattekonkurrens. Det var inte så bra för Irland till exempel.

Här finns en del som Anders Borg kan ta med sig i den fortsatta diskussionen. Inte minst vill jag dock att han svarar på frågan om överskottsmålet! När vi det? I sin finansplan säger Anders Borg själv att vi inte gör det.

Anf. 115 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Herr talman! Jag måste säga att jag vill tacka Fredrik Olovsson, för sällan har jag sett någon som står på hal is ta så kraftiga skrinnskär längre ut på tunnare is. Han vill fortsätta diskussionen om överskottsmål – låt oss göra det!

Fredrik Olovsson nämner sjuårsindikatorn och tioårsgenomsnittet. I den sjuårsindikator vi har så har vi tre år med öppet output gap bakom oss, öppet output gap i år och tre år av öppet output gap framför oss. Då är det alltså logiskt, i den här tolkningen av överskottsmålet, att nu jäklar ska det stramas åt, för då ska Fredrik Olovsson uppfylla enprocentsmålet i en period av sju år av sammanhängande lågt resursutnyttjande.

Låt oss se när Fredrik Olovsson blir finansminister och ska göra sina budgetar! Han tittar på 2015 – då har sex av de senaste tio åren varit lågkonjunktur, så då har snittet gått ned. Då jäklar ska Fredrik Olovsson strama åt!

Men det blir ännu värre, för 2016 när han ska göra budgeten är genomsnittet ännu lägre, så då måste han i det sjunde året av lågkonjunktur dra till med en riktig attans åtstramning. Det är den tolkning av överskottsmålet som Fredrik Olovsson står här och lanserar.

Överskottsmålet ska naturligtvis tolkas som att om det är lågkonjunktur, aktiviteten är låg och arbetslösheten riskerar att stiga, ja, då ska man ligga under målet. Sedan ska man ligga kvar under målet tills vi är på väg till nästa högkonjunktur för att se till att man kan rädda en del jobb i Sverige. Sedan är det högkonjunktur, och då ska man strama åt. Då ska vi inte ha obalanser. Då ska man strama åt.

Men den tolkning Fredrik Olovsson gör här är att varje år längre in i lågkonjunkturen ska åtstramningen bli större. Det är så bakvänt att till och med Socialdemokraterna borde inse att nu får de nog ta och skruva ned pressekreterarnas lust att vinna mediepoäng och kanske göra det som TCO sade: att tänka på vad som är bra för Sverige i stället för att fokusera på partitaktiken.

Anf. 116 FREDRIK OLOVSSON (S) replik:

Herr talman! Risken är väl rätt avsevärd att just partitaktiker är det som Anders Borg har blivit snarare än finansminister, därför att han har ett behov av att rädda några småpartier som håller på att ramla ur riksd-

gen. Då vill det till att alla får sitt, och eftersom Anders Borg inte vill avstå från en rejäl bolagsskattesänkning blir det som det blir.

Jag tycker att det är jättebra att Anders Borg till slut kommenterar sina egna indikatorer. Han säger att det inte är någon fara, uppenbarligen. Det här ser bra ut. Vi når målet. Är det så jag ska tolka Anders Borg när han nu återigen kör en vända om detta?

Jag vill också lägga till att Anders Borg själv har konstruerat dessa indikatorer. De har varit otroligt viktiga för er tidigare. När de tidigare har visat samma sak som nu har finansministern haft en helt annan syn på överskottsmålet. Så här kommer det tillbaka: Kanske är det en pressekreterare eller en partisekreterare i ett parti på väg ut som har tyckt att nu jäklar ska vi nog dra på här. Och då kör Borg.

Anf. 117 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Herr talman! Vi har haft en konsistent syn på överskottsmålet: När det är lågkonjunktur ligger man något under, och när det är högkonjunktur ligger man något över. Det har vi varit väldigt tydliga med. Det är så vi hittills i Sverige har tolkat överskottsmålet. Det har gett oss en god grund för att föra en stabil politik.

Nu gör Socialdemokraterna tolkningen att när vi har många år av låg aktivitet och vi når balans 2014, över 1 procents överskott 2015 och över 2 procent 2016, då ska det stramas åt. Låt oss konstatera att Fredrik Olovssons tolkning av överskottsmålet implicerar att ju längre in man kommer i lågkonjunkturen desto mer ska det stramas åt. Kan inte Fredrik Olovsson erkänna att han har snurrat till det nu och att man måste få lite ordning på det? Socialdemokraternas ekonomiska politik befinner sig i en fullständig, tankemässig spagat. Det är bara att beklaga.

Anf. 118 PER BOLUND (MP) replik:

Herr talman! Finansminister Anders Borg tar i sina anföranden i så att han håller på att spricka, och det är väl ett kännetecken så gott som något på en finansminister som är pressad och som kanske inte ens tror på sina egna åtgärder och sin egen politik.

En finansminister behöver hålla ett respektfullt tonläge i debatten, och jag tycker att Anders Borg nu använder sig av en retorik som är bekymmersam. Jag tycker inte riktigt att det är värdigt av finansministern att från talarstolen till exempel beskylla oppositionen för att inte göra någonting ekonomiskt. Det stämmer inte över huvud taget. Det är inte det den här debatten handlar om. Det är långt ifrån verkligheten.

Anders Borg talar om att vi vill ha en åtstramning. Det är väldigt långt från en verklig beskrivning. Det vi säger är att vi vill ha ett något mindre reformutrymme, en något lägre nivå än regeringen, men jämfört med i dag är det en stor stimulans. Det innebär stora investeringar och stora reformer från Miljöpartiets sida.

Anders Borgs retorik är densamma som många debattörer har använt förut: Om argumenten tryter, höj rösten!

Jag vill ställa en fråga till Anders Borg om en sak som inte har varit uppe i den här debatten, och det handlar om jämställdhetspolitiken och jämställda löner. Det är ett av de jämställdhetsmål som riksdagen har antagit i bred enighet. Fredrik Reinfeldt tog upp just den frågan i regeringsförklaringen och talade om att ett sammanhållet samhälle också är

ett jämlikt samhälle, ett samhälle där män och kvinnor har samma förutsättningar att utvecklas och växa som individer.

Tittar man på hur det ser ut i statistiken ser man dock att löneskillnaderna mellan kvinnor och män ligger på 14 procent. Med nuvarande takt i minskningen av löneskillnaderna uppnår vi jämställda löner först om 70 år. Det är för oss en helt orimlig takt. Vi vet att jämställda löner är oerhört viktigt för att vi ska få ett jämställt samhälle i framtiden. Men där gör regeringen ingenting. När nu statsministern lyfte upp den här frågan i regeringsförklaringen och sade att den var väldigt viktig, vad beror det då på att det inte kommer några åtgärder i budgeten som gör att vi faktiskt kan röra oss i en snabbare takt mot jämställda löner, Anders Borg?

Anf. 119 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Herr talman! Låt oss nu ta den här diskussionen om åtstramning. Den är faktiskt rätt viktig. Vi talar om svensk ekonomi och hur det ska gå med jobb, sysselsättning och välfärd i Sverige. Då säger Per Bolund och Socialdemokraterna att vi gör för mycket. För mycket betyder att man själv avser att göra mindre. Man tänker göra färre reformer och ha ett större sparande. Låt oss nu titta på utgångspunkten och ta det här lite noggrant!

Vi har ett strukturellt saldo som går från 0,2 i år till 0,3 i överskott nästa år. Det betyder att vår politik, när man tittar på förändringar i strukturellt saldo som är det vanliga måttet, är på gränsen till neutral. Jag skulle kunna förstå om man sade att vi borde göra mer.

Anta att vi inte gjort de 0,6 vi nu gör. Då hade vi haft ett överskott i det strukturella saldot på 0,9. Då hade vi alltså haft en åtstramningseffekt på budgeten som är relativt kraftig, på 0,7.

Nu säger Per Bolund att han ska göra mindre än regeringen, och den enda tänkbara tolkningen av det är att Per Bolund tänker strama åt budgeten. Det är den enda tänkbara tolkningen av det budskap som han nu har, för det kan väl inte vara så att vi sedan kommer att se budgetar som innehåller åtgärder så att hela den här debatten har varit ett hyckleri, att man först kritiserar regeringen och sedan använder lika mycket resurser?

Nej, nu ska det vara budgetar som är stramare, och då får ni stå för det. Då får ni säga att det som Europa och Sverige behöver är en rejäl åtstramning så att vi kan få lite stålbad för de arbetslösa och dem som inte har jobb. Varför står ni inte för er politik? Ni kritiserar oss för att göra för mycket. Då får ni väl stå för att ni gör mindre. Då får ni väl stå för att det är åtstramning ni predikar.

Anf. 120 PER BOLUND (MP) replik:

Herr talman! I Anders Borks värld finns det bara två nivåer. Det är antingen regeringens eller ingenting. Det tror jag inte att de flesta åhörare eller de flesta som kan någonting om ekonomi håller med om. Det finns faktiskt många olika varianter vi kan använda för att utforma våra budgetar. Jag kan lova Anders Borg att vi kommer att ha budgetar som innehåller åtgärder, tvärt emot vad Anders Borg säger.

Sedan tycker vi att det är rimligt att man i ett osäkert läge sparar en del resurser så att man faktiskt kan göra satsningar nästa år. Konjunkturinstitutet säger att med den reformiver som Anders Borg nu visar kommer det inte att finnas något reformutrymme för de kommande åren. Det borde vålla många åhörare här i dag bekymmer.

Anders Borg svarade inte över huvud taget på frågan om jämställdheten. Det visar också på hur tom Anders Bors budget är när det gäller det området.

Från Miljöpartiets sida tänker vi avsätta 150 miljoner årligen i en pott för att se till att vi kan minska klyftan i löner mellan män och kvinnor åtminstone i statlig sektor och sedan se till att vi uppmuntrar även andra sektorer att följa efter. Vi föreslår en mängd åtgärder för att faktiskt på allvar komma åt den orimliga löneskillnaden mellan kvinnor och män. Regeringens budget är helt tom. Det är retorik, men det finns ingenting som följer upp de orden.

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 121 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Herr talman! Låt oss ta diskussionen om åtstramningen på riktigt allvar. Per Bolund säger att han tänker göra mindre. Jag förklarar att det betyder att det strukturella saldot då blir ännu starkare. Då säger Per Bolund att jag är för optimistisk och att man borde vara mer orolig. Då ökar ju de lediga resurserna i ekonomin. Då förstärks det strukturella saldot ännu mer. Varje krona du gör mindre för är en åtstramning. Det går inte att komma ifrån det.

Du kan säga att det är lite mindre än regeringen, men då börjar vi närma oss hycklerispåret. Om ni gör för tre fyra miljarder mindre undrar jag varför ni har stått på presskonferenser och i talarstolen i dag och talat om att regeringen tappar greppet. Då är det bara hyckleri. Det ska väl vara en rejäl skillnad om ni menar det, ett 15–20 miljarder starkare saldo, så att man kan ta det på allvar. Det är det vi vill se från Miljöpartiet och Socialdemokraterna. Då kan man ta det på allvar.

Sedan tar ni ett ytterkantsspår i den europeiska debatten och säger att inte ens Sverige kan hjälpa till utan Sverige ska tvärtom skruva åt kornen i systemet så att det verkligen blir lite arbetslöshet här.

Anf. 122 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Jag tänkte prata om massarbetslösheten. Arbetslösheten har ju stigit under de år du har suttit som finansminister och sysselsättningen har sjunkit. Arbetsförmedlingen räknar med 405 000 arbetslösa nästa år och 20 000 nya jobb, samtidigt som vi har haft en explosionsartad ökning av långtidsarbetslösheten, en ökning med hela 99 procent de senaste tre åren.

Då lägger ni fram en budget där ni drar in på de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Ni har haft en budget under krisen som är en tredjedel av den summa som man lade på arbetsmarknadspolitiska åtgärder under 90-talet. Den är hälften av vad man lade på arbetsmarknadspolitiska åtgärder i förhållande till bnp när vi hade full sysselsättning.

Endast 13 procent av de arbetslösa inskrivna i programmen har någon form av aktiv insats. 4 procent har tillgång till en utbildning. Ni drar ju ned från en väldigt låg nivå. Ska man skapa möjligheter för människor som i dag är arbetslösa att få ett nytt jobb är utbildning en väldigt bra investering.

En annan investering är faktiskt att skapa riktiga jobb.

Det andra jag skulle vilja ta upp är att du, Anders Borg, står för en politik som faktiskt straffar människor för att de förlorar jobbet, förlorar

det i krisen. Du pratar om att de måste ha incitament för att de ska kunna ta sig i kragen och ta ett jobb.

Jag kommer från Gävleborg. Vi har 15 000 arbetslösa och 700 lediga jobb. Betyder det helt enkelt att du inte tror att de här 15 000 gävleborgarna skulle ta ett jobb om det fanns ett jobb, att de faktiskt hellre sitter hemma och inte kan försörja sig själva? Är det vad du tror?

Anf. 123 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Herr talman! Vänsterpartiets politik skulle oomkullrunkeligt höja ungdomsarbetslösheten och arbetslösheten i landet. Man säger nej till den satsning på lärlingssystem och yrkesutbildning som vi vill göra i den här budgeten. Man vill kraftigt höja a-kassan. Jag behöver inte läsa upp den långa lista av skattehöjningar som Vänsterpartiet står för. Man vill skärpa arbetsrätten.

Det här är exakt den typ av åtgärder som gör att fler unga människor och fler arbetslösa ställs utanför arbetsmarknaden. Man gör det mindre lönsamt att arbeta. Man gör det mer kostsamt att anställa. Man undergräver lönsamheten i företagen. Det är klart att arbetslösheten då stiger. Det är naturligtvis så att den politiken skulle ha förödande sociala konsekvenser, precis som det hade när Ulla Andersson och Socialdemokraterna drev upp Gini-koefficienten och de ekonomiska skillnaderna under det regeringsinnehav man hade.

Nu får jag skäll av Ulla Andersson för att jag vill skära ned i tider av arbetslöshet. Ni kanske skulle ta ett varv i den rödgröna kretsen. Jag gör ju för mycket. Jag skapar ju osäkerhet om Sverige. Nedsikrarna här i Socialdemokraterna och Miljöpartiet vill ju göra mindre. Hur ska ni egentligen ha det? Vad är hotet? Är det att vi gör för mycket eller att vi ska göra mindre?

Jag skulle vilja se lite rödgrönt samarbete här, att ni diskuterar ihop er om den åtstramningsbudget som Miljöpartiet och Socialdemokraterna vill ha och det som Ulla Andersson säger att vi gör för lite.

Anf. 124 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är ganska fantastiskt att Anders Borg är så självsäker. Vi har massarbetslöshet, 405 000 arbetslösa nästa år. Vi har en ungdomsarbetslöshet som är väldigt hög. Vi har en långtidsarbetslöshet som har ökat med nästan hundra procent de senaste tre åren. Vi har stora problem.

Då måste ändå fokus vara på att skapa möjligheter för de arbetslösa att kunna utbilda sig och ha en insats. Ni satsar på passivitet. 87 procent har inte en aktiv insats. 4 procent har rätt till en utbildning. Och då straffar ni dem ekonomiskt när de blir arbetslösa. Det finns ingen färsk forskning som visar att nivån på arbetslöshetsersättningen har någon betydelse för vilken arbetslöshet ett land har. Det tycker jag är väldigt viktigt.

Framför allt är det viktiga att det handlar om människosyn. Ska människor straffas för att de har otur att förlora jobbet? Mitt svar är nej. Man ska skapa möjligheter för omställning, se till att upprätthålla efterfrågan i ekonomin och se till att skapa jobb. Det är vårt fokus i den budget vi kommer att lägga fram. Vi kommer att satsa på sysselsättning och jobbskapande insatser.

Anf. 125 Finansminister ANDERS BORG (M) replik:

Herr talman! Ulla Andersson menar nu att arbetslösheten är för hög i Sverige. Jag förstod på Karl-Petter Thorwaldsson att LO gör bedömningen att arbetslösheten i Sverige är för hög. Då blir det lite märkligt när det rödgröna alternativet från Ulla Anderssons sida säger att man måste göra mer och man från det socialdemokratiska alternativet säger att man måste göra mindre. Det ska som sagt bli mycket spännande att höra Karl-Petter Thorwaldsson när han kommer ut från verkställande utskottet och förklarar att det visserligen är hög arbetslöshet, men nu behövs en rejäl åtstramning.

Den motsättning som det rödgröna alternativet nu bär inom sig är ologisk. Därtill, bara för att kommentera det som sagts om a-kassan, gör KI, Riksbanken och Finansdepartementet snarlika bedömningar på det här området när vi har tittat på vad a-kassan har för effekter. Det är ett av de mest robusta resultaten i samhällsvetenskaplig forskning som vi har, att höjer man a-kassan och gör det mindre lönsamt att arbeta relativt att inte arbeta förlänger man arbetslöshetstiderna.

Sedan kan man säga att man är beredd att göra det. Lars Calmfors till exempel säger att han är beredd att höja arbetslösheten därför att han vill ha mer trygghet. Men då får man stå för den avvägningen, inte låtsas att man kan höja a-kassan utan att det har effekter.

Överläggningen var härmed avslutad.

Budgetpropositionen bordlades.

2 § Avsägelse

Andre vice talmannen meddelade att *Leif Pagrotsky* (S) anhållit om entledigande från uppdraget som ledamot av riksdagen från och med den 4 oktober.

Kammaren biföll denna anhållan.

3 § Anmälan om ordförande i socialutskottet

Andre vice talmannen anmälde att *Anders W Jonsson* (C) valts till ordförande i socialutskottet från och med den 19 september.

4 § Meddelande om ändringar i kammarens sammanträdesplan

Andre vice talmannen meddelade
att *måndagen den 24 september* skulle bordläggningsplenium utgå,
att *tisdagen den 25 september* skulle interpellationssvar utgå och
att *onsdagen den 26 september* skulle arbetsplenium och votering utgå.

Prot. 2012/13:4
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

5 § Anmälan om inkommet protokollsutdrag från utskott

Andre vice talmannen anmälde att ett utdrag ur prot. 2012/13:1 för onsdagen den 19 september i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag inkommit från socialutskottet.

6 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2012/13:FPM1 Förbud mot manipulation av referensvärden *KOM(2012) 420*, *KOM(2012) 421* till finansutskottet

7 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2011/12:175 till finansutskottet
2012/13:4 till skatteutskottet
2012/13:10 till socialutskottet

Skrivelse
2011/12:174 till arbetsmarknadsutskottet

EU-dokument
KOM(2012) 206 till skatteutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 13 november*.

8 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Propositioner
2012/13:2 Höständringsbudget för 2012
2012/13:6 Kroatiens anslutning till Europeiska unionen

9 § Anmälan om interpellation

Prot. 2012/13:4
20 september

Anmälades att följande interpellation framställdes

den 20 september

2012/13:7 Utvärdering av de så kallade 3:12-reglerna

av *Jacob Johnson* (V)

till finansminister Anders Borg (M)

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 2 oktober.

10 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 19 september

2012/13:6 Skydd för MR-försvarare i Sudan

av *Annika Lillemets* (MP)

till utrikesminister Carl Bildt (M)

den 20 september

2012/13:7 Nordiskt register över personer med djurförbud

av *Ann-Kristine Johansson* (S)

till landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C)

2012/13:8 Kris för service på landsbygden

av *Penilla Gunther* (KD)

till landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 2 oktober.

11 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 20 september

2011/12:747 Skydd i folkbokföringen

av *Hans Hoff* (S)

till finansminister Anders Borg (M)

2011/12:749 De politiska ungdomsförbundens tillträde till skolan

av *Pyry Niemi* (S)

till statsrådet Birgitta Ohlsson (FP)

2011/12:750 Kooperationens år
av *Krister Örnfjäder* (S)
till näringsminister Annie Lööf (C)
2011/12:751 Ny fastighetsavgift
av *Marie Nordén* (S)
till finansminister Anders Borg (M)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 2 oktober.

12 § Kammaren åtskildes kl. 17.19.

Förhandlingarna leddes
av förste vice talmannen från sammanträdets början till och med 1 §
anf. 56 (delvis) och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

LARS FRANZÉN

/Eva-Lena Ekman

1 § Debatt med anledning av budgetpropositionen.....	1
Anf. 1 Finansminister ANDERS BORG (M)	1
Anf. 2 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	5
Anf. 3 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	5
Anf. 4 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	6
Anf. 5 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	6
Anf. 6 PER BOLUND (MP) replik	7
Anf. 7 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	7
Anf. 8 PER BOLUND (MP) replik	8
Anf. 9 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	8
Anf. 10 ERIK ALMQVIST (SD) replik	9
Anf. 11 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	9
Anf. 12 ERIK ALMQVIST (SD) replik	10
Anf. 13 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	10
Anf. 14 ULLA ANDERSSON (V) replik.....	11
Anf. 15 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	11
Anf. 16 ULLA ANDERSSON (V) replik.....	12
Anf. 17 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	12
Anf. 18 FREDRIK OLOVSSON (S).....	13
Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	15
Anf. 20 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	16
Anf. 21 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	17
Anf. 22 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	17
Anf. 23 CARL B HAMILTON (FP) replik	17
Anf. 24 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	18
Anf. 25 CARL B HAMILTON (FP) replik	18
Anf. 26 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	19
Anf. 27 PER ÅSLING (C) replik	19
Anf. 28 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	19
Anf. 29 PER ÅSLING (C) replik	20
Anf. 30 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	20
Anf. 31 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik	21
Anf. 32 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	21
Anf. 33 ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik	21
Anf. 34 FREDRIK OLOVSSON (S) replik	22
Anf. 35 PER BOLUND (MP).....	22
Anf. 36 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	25
Anf. 37 PER BOLUND (MP) replik	25
Anf. 38 Finansminister ANDERS BORG (M) replik.....	26
Anf. 39 PER BOLUND (MP) replik	26
Anf. 40 CARL B HAMILTON (FP) replik.....	27
Anf. 41 PER BOLUND (MP) replik	27
Anf. 42 CARL B HAMILTON (FP) replik.....	28
Anf. 43 PER BOLUND (MP) replik	28
Anf. 44 PER ÅSLING (C) replik	29
Anf. 45 PER BOLUND (MP) replik	29

Anf. 46	PER ÅSLING (C) replik	30
Anf. 47	PER BOLUND (MP) replik	30
Anf. 48	ERIK ALMQVIST (SD) replik	30
Anf. 49	PER BOLUND (MP) replik	31
Anf. 50	ERIK ALMQVIST (SD) replik	32
Anf. 51	PER BOLUND (MP) replik	32
Anf. 52	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik	32
Anf. 53	PER BOLUND (MP) replik	33
Anf. 54	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik	33
Anf. 55	PER BOLUND (MP) replik	34
Anf. 56	CARL B HAMILTON (FP)	34
Anf. 57	FREDRIK OLOVSSON (S) replik	35
Anf. 58	CARL B HAMILTON (FP) replik	36
Anf. 59	FREDRIK OLOVSSON (S) replik	37
Anf. 60	CARL B HAMILTON (FP) replik	37
Anf. 61	PER BOLUND (MP) replik	37
Anf. 62	CARL B HAMILTON (FP) replik	38
Anf. 63	PER BOLUND (MP) replik	38
Anf. 64	CARL B HAMILTON (FP) replik	39
Anf. 65	ERIK ALMQVIST (SD) replik	39
Anf. 66	CARL B HAMILTON (FP) replik	40
Anf. 67	ERIK ALMQVIST (SD) replik	40
Anf. 68	CARL B HAMILTON (FP) replik	40
Anf. 69	ULLA ANDERSSON (V) replik	41
Anf. 70	CARL B HAMILTON (FP) replik	41
Anf. 71	ULLA ANDERSSON (V) replik	42
Anf. 72	CARL B HAMILTON (FP) replik	42
Anf. 73	PER ÅSLING (C)	43
Anf. 74	FREDRIK OLOVSSON (S) replik	44
Anf. 75	PER ÅSLING (C) replik	44
Anf. 76	FREDRIK OLOVSSON (S) replik	44
Anf. 77	PER ÅSLING (C) replik	45
Anf. 78	PER BOLUND (MP) replik	45
Anf. 79	PER ÅSLING (C) replik	45
Anf. 80	PER BOLUND (MP) replik	46
Anf. 81	PER ÅSLING (C) replik	46
Anf. 82	ULLA ANDERSSON (V) replik	46
Anf. 83	PER ÅSLING (C) replik	47
Anf. 84	ULLA ANDERSSON (V) replik	47
Anf. 85	PER ÅSLING (C) replik	48
Anf. 86	ERIK ALMQVIST (SD)	48
Anf. 87	Finansminister ANDERS BORG (M) replik	50
Anf. 88	ERIK ALMQVIST (SD) replik	51
Anf. 89	Finansminister ANDERS BORG (M) replik	51
Anf. 90	ERIK ALMQVIST (SD) replik	52
Anf. 91	ULLA ANDERSSON (V)	52
Anf. 92	Finansminister ANDERS BORG (M) replik	55
Anf. 93	ULLA ANDERSSON (V) replik	55
Anf. 94	Finansminister ANDERS BORG (M) replik	56

Anf. 95	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	56	Prot. 2012/13:4
Anf. 96	PER BOLUND (MP) replik	57	20 september
Anf. 97	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	57	
Anf. 98	PER BOLUND (MP) replik	58	
Anf. 99	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	58	
Anf. 100	CARL B HAMILTON (FP) replik	59	
Anf. 101	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	59	
Anf. 102	CARL B HAMILTON (FP) replik	60	
Anf. 103	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	60	
Anf. 104	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik	60	
Anf. 105	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	61	
Anf. 106	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik	61	
Anf. 107	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	62	
Anf. 108	ANDERS SELLSTRÖM (KD)	62	
Anf. 109	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	63	
Anf. 110	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik	64	
Anf. 111	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	65	
Anf. 112	ANDERS SELLSTRÖM (KD) replik	65	
Anf. 113	Finansminister ANDERS BORG (M)	65	
Anf. 114	FREDRIK OLOVSSON (S) replik	67	
Anf. 115	Finansminister ANDERS BORG (M) replik	68	
Anf. 116	FREDRIK OLOVSSON (S) replik	68	
Anf. 117	Finansminister ANDERS BORG (M) replik	69	
Anf. 118	PER BOLUND (MP) replik	69	
Anf. 119	Finansminister ANDERS BORG (M) replik	70	
Anf. 120	PER BOLUND (MP) replik	70	
Anf. 121	Finansminister ANDERS BORG (M) replik	71	
Anf. 122	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	71	
Anf. 123	Finansminister ANDERS BORG (M) replik	72	
Anf. 124	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	72	
Anf. 125	Finansminister ANDERS BORG (M) replik	73	
2 §	Avsägelse.....	73	
3 §	Anmälan om ordförande i socialutskottet	73	
4 §	Meddelande om ändringar i kammarens sammanträdesplan.....	73	
5 §	Anmälan om inkommet protokollsutdrag från utskott	74	
6 §	Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	74	
7 §	Hänvisning av ärenden till utskott	74	
8 §	Bordläggning.....	74	
9 §	Anmälan om interpellation	75	
10 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	75	
11 §	Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	75	
12 §	Kammaren åtskildes kl. 17.19.....	76	

